

Revitalizácia triedy Budovateľov v meste Most

Diplomová práce

Vypracoval: Bc. Branislav Kožej
pod vedením Ing. arch. Veroniky Šindlerovej, PhD.

Letný semester 2020/21

Ateliér Šindlerová
Ústav prostorového plánování
Fakulta architektury
České vysoké učení technické v Praze

**ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY**

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Branislav Kožej
AR 2020/2021, LS

NÁZOV DIPLOMOVEJ PRÁCE:
(SJ) REVITALIZÁCIA TRIEDY BUDOVATEĽOV V MESTE MOST

(AJ) URBAN RENEWAL OF BUDOVATEĽŮ AVENUE, MOST

JAZYK PRÁCE: SLOVENSKÝ

Vedúci práce:	Ing. arch. VERONIKA ŠINDLEROVÁ, PhD. Ústav: 15121 Ústav prostorového plánování
Oponent práce:	Ing. arch. Irena Králová
Kľúčové slová (slovenské):	mestská trieda, urbanizmus, revitalizácia, verejný priestor, plánovanie
Anotácia (slovenská):	Predmetom diplomovej práce je návrh verejného priestranstva triedy Budovateľov v meste Most, ktorý sa na triede od svojho vzniku v druhej polovici dvadsiateho storočia, nezmenil, a v súčasnosti už nespĺňa požiadavky na verejné priestranstvá dnešných dní. Návrh spracováva koncepciu verejných priestranstiev, ich hierarchizáciu, nadväznosť a postupnosť v celomestskej mierke, ako aj na miestnej úrovni tak, aby odpovedal na problémy verejného priestranstva triedy so zreteľom na zrozumiteľnosť a jedinečnosť miesta a mesta.
Anotácia (anglická):	The subject of the diploma thesis is a design of urban public space of Budovateľu avenue in the city of Most. Since its origin in the second half of the 20 th century, the urban space has not changed or developed, and it does not fulfil present day requirements of public space. The design provides a concept of public space, its hierarchization, continuity and sequence on a city scale as well as on a local scale with an emphasis on an intelligibility and uniqueness of a place and city.

Velmi rád by som poďakoval pani architektke Veronike Šindlerovej za odborné vedenie diplomovej práce, ktoré nestratilo na kvalite ani počas dištančnej výuky.

Ďakujem mojej rodine za podporu na diaľku, ďakujem môjmu priateľovi za dodávanie sily tu v Prahe, vďaka ktorej táto práca mohla vzniknúť.

Ďakujem všetkým kamarátom a známym, ktorí mi vyjadrovali podporu.

Prehlásenie autora

Prehlasujem, že som predloženú diplomovú prácu vypracoval samostatne a že som uviedol všetky použité zdroje informácie v súlade „Metodickým pokynom o etické prípravě vysokoškolských záverečných prací.“

V Prahe dňa 17.5.2021

podpis autora-diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou súčasťou diplomovej práce / portfolia a CD.

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Branislav Kožej
datum narození: 17.1.1996
akademický rok / semestr: LS 2020/2021
obor: Architektura a urbanismus
ústav: 15121 Ústav prostorového plánování
vedoucí diplomové práce: Ing. arch. VERONIKA ŠINDLEROVÁ, PhD.
téma diplomové práce: **Revitalizácia triedy Budovateľov v meste Most**

Zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Trieda Budovateľov v Moste je hlavným verejným priestranstvom celého mesta. Od svojho počiatku v polovici 20. storočia bola navrhovaná ako najvýznamnejšia mestská os, ktorá prechádza stredom celého mesta od severu k juhu. Bola koncipovaná v celej svojej dĺžke ako obchodná trieda s koncentraciou komerčných aktivít pre celé mesto. Avšak s rozvojom nákupných centier na okraji mesta, vyludňovaním centra a sťahovaním obyvateľov do okrajových satelitov rodinných domov, a s celkovým úpadkom centra mesta Mostu, trieda Budovateľov postupne stráca svoj pôvodný význam, ktorý v niektorých jej úsekoch dokonca úplne zmizol. Viac než živú ulicu s prívetivým pobytovým verejným priestranstvom pripomína dopravný bulvár, ktorý je bariérou medzi oboma stranami ulice. Vo februári 2020 začali práce na architektonicko-urbanistickej súťaži na obnovu centra triedy Budovateľov, ktorá bola pre pandémiu koronavírusu odložená na neurčito. Táto diplomová práca sa bude snažiť nadviazať na túto súťaž a ponúknuť možné riešenie revitalizácie tejto triedy.

Cieľom diplomovej práce je na základe podrobnej analýzy fungovania a utvárania triedy Budovateľov navrhnuť budúcu víziu celej mestskej triedy a potom vytvorenie komplexného urbanistického návrhu celkovej revitalizácie triedy Budovateľov v meste Most.

2/ Jasne a konkrétne špecifikovaný stavebný program

Vzhľadom k charakteru témy nie je stavebný program súčasťou zadania.

3/ Popis záverečného výsledku, výstupy a mēřítka zpracování

Autorská správa, výkresy

ANALYTICKÁ ČÁST

Širšie vzťahy triedy Budovateľov v rámci systému verejných priestorov mesta, situácia širších vzťahov triedy Budovateľov M 1:20 000

Komplexní rozbor súčasného stavu triedy Budovateľov (priestorové utváranie, využitie, prevádzka a aktivity verejného priestoru mestskej triedy) – jednotlivé výkresy M 1:10 000

Výkres pozitív a negatív M 1:10 000, M 1:5 000

Identifikácia hlavných problémov k riešeniu revitalizácie mestskej triedy Budovateľov

NÁVRHOVÁ ČÁST

Vízia budúcnosti triedy Budovateľov

Ciele revitalizácie triedy Budovateľov

Koncept riešenia revitalizácie triedy Budovateľov M 1:10 000 / M 1:5 000

Detailné návrhy urbanistického riešenia jednotlivých úsekov triedy Budovateľov M 1:2 000 / M 1 : 1 000

Nadhľadové perspektívy

Perspektívy z horizontu chodca

Zákresy navrhovaných riešení jednotlivých úsekov triedy Budovateľov do fotografií súčasného stavu

Schémy

4/ Seznam dalších dohodnutých částí projektu

Model urbanistického detailu, Portfólio A4 (podľa vzoru FA ČVUT), Plagát 4xA1 / 2xA0 (podľa vzoru FA ČVUT), CD

Datum a podpis studenta

2.2.2021 Kožej

Datum a podpis vedoucího DP

2.2.2021

Datum a podpis děkana FA ČVUT

01-03-2021

Registrováno studijním oddělením dne

1.2.2021

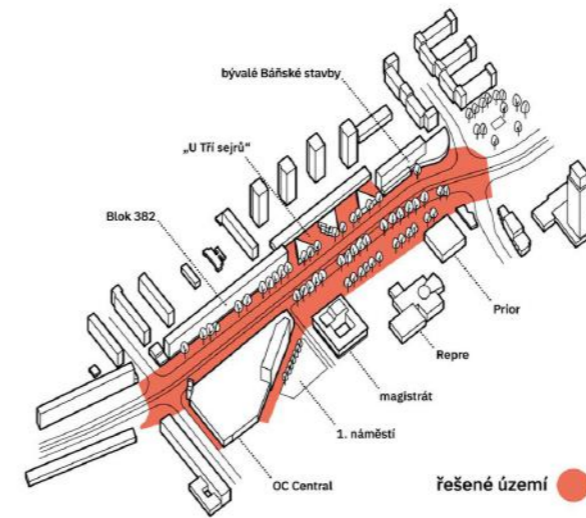
W Y

OBSAH

Úvod	11
ANALYTICKÁ ČASŤ	13
Analýza problému	
Čo je to mestská trieda	15
Typológia mestských tried	15
Príklady inšpiratívnych mestských tried	17
Princípy fungujúcej mestskej triedy	22
Analýza územia	
Pozícia a význam triedy Budovateľov v rámci organizmu celého mesta	26
Trieda Budovateľov a jej charakteristiky	37
Záver analytickej časti	62
Fotografie stávajúceho stavu	64
NÁVRHOVÁ ČASŤ	71
Vízia, ciele	73
Koncept riešenia revitalizácie triedy Budovateľov	74
Detailné návrhy urbanistického riešenia jednotlivých úsekov triedy Budovateľov	81
Zdroje	127

obr. 1: pohľad z lietadla na časť triedy Budovateľov ohraničenej ulicami Moskevská a Jaroslava Průchy
zdroj: <https://www.facebook.com/budovatelka/>

obr. 2: riešené územie neuskutočnenej architektonickej súťaže na premenu triedy Budovateľov
zdroj: <https://mostecky.denik.cz/galerie/most-trida-budovatelu.html?back=1347184984-579-13&photo=2>

ÚVOD

Začiatok príbehu triedy Budovateľov v Moste môžeme datovať od roku 1963, keď vznikali prvé koncepty a plány pre vytvorenie nového mesta pre stotisíc obyvateľov. Mesta, ktorého začiatok príbehu ale môžeme datovať ešte hlbšie do histórie, a to na koniec 19. storočia, keď narastalo povedomie o uhlí pod mestom, čo malo za následok nízku ochotu jeho obyvateľov do mesta investovať. Hodnota uhlia bola považovaná za dôležitejšiu ako je hodnota storočiami cizelovaného urbanizmu, historickej hodnoty miesta a historickej hodnoty objektov, ktoré vďaka bohatej histórii mesta oplývali jedinečnosťou.

Začal sa teda písať príbeh nový. Príbeh s rovnakým názvom, no úplne odlišný. Podľa niektorých to mal byť reštart. Čistý začiatok, nový list papiera, vďaka ktorému vyriešime všetky naše doterajšie problémy. Ako sa dnes avšak ukazuje, problémy s novým mestom nezmizli, niekoľko ich dokonca pribudlo. A tak sa stalo, že výkladná skriňa verejných priestorov mesta, najdôležitejšia urbánna tepna, trieda Budovateľov, sa má po takmer šesťdesiatich rokoch premeniť. A tak na začiatku roku 2020 vznikol dotazník, v ktorom mohla verejnosť vyjadriť, čo by sa malo zmeniť na “Budovateľke”, ako túto triedu obyvatelia nazývajú, aby sa stala príjemnejším miestom nie-len na ranný presun do práce, dokázala obslúžiť nákupné strediská a prepojiť ľudí s kultúrou, ale aby dokázala slúžiť aj ako pobytový priestor, kde sa ľudia chcú stretávať a tráviť tam svoj voľný čas. Aj na tomto základe vznikla architektonická súťaž na centrálnu a najpoužívanejšiu časť triedy, ktorá mala odštartovať v marci 2020, vznikla internetová stránka www.budovatelka.cz, kde sa všetci mohli dozvedieť najnovšie informácie o prebiehajúcej súťaži (v čase písania tohto úvodu bohužiaľ nefunkčnej). Avšak, celosvetová pandémia koronavírusu tieto plány zastavila a momentálne sa ďalší progres zastavil na neurčito.

Analytická časť poskytuje oboznámenie sa s témou mestských tried. Odpovedá na otázky, čo sú mestské triedy, aké sú aspekty, ktoré robia mestskú triedu životaschopným verejným priestranstvom, ako aj príklady mestských tried a bulvárov, ktorých verejný priestor je obľúbeným miestom na trávenie času ľudí.

Ďalším bodom analytickej časti je zmapovanie súčasného stavu triedy Budovateľov, jej postavenie v rámci mestskej siete a zmapovanie jej rôznych tvárí.

ANALYTICKÁ ČASŤ

obr. 3: Oxford Street, Londýn. Mestská trieda s bohatým funkčným profilom: dopravne-obslužný, nákupný, pobytový a ako turistická atrakcia.
zdroj: https://en.wikipedia.org/wiki/Oxford_Street

obr. 4: Ringstrasse, Viedeň. Príklad mestskej triedy, ktorá vznikla na mieste bývalého mestského opevnenia. Prevažuje funkcia dopravná.
zdroj: https://en.wikipedia.org/wiki/Vienna_Ring_Road

obr. 5: Na Příkopě, Praha. Príklad mestskej triedy, ktorá vznikla na mieste bývalého mestského opevnenia s vylúčenou automobilovou dopravou. Slúži ako pešia nákupná zóna.
zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Na_přikopě

ANALÝZA PROBLÉMU

ČO JE TO MESTSKÁ TRIEDA?

Mestská trieda je významnou urbanistickou kompozičnou líniou mesta. Svojou veľkosťou a dôležitosťou sa podieľa na vytvorení štruktúry celého mesta. Taktiež sa podieľa na prepojení celej siete mesta. Mestská trieda veľmi často mieša niekoľko funkcií a okrem významnej urbanistickej osi plní aj ďalšie funkcie.

TYPOLÓGIA MESTSKÝCH TRIED

Základné funkcie, ktoré môžeme pozorovať pri mestských triedach:

- dopravná
 - ako hlavná automobilová tepna
 - zmiešaný dopravný profil, kde sa okrem automobilovej dopravy vyskytuje vysokokapacitná hromadná doprava (napr. električky), koridory pre cyklistov a chodníky pre peších
 - môže mať obmedzenú automobilovú dopravu len na nevyhnutnú obsluhu a spoliehať sa teda čisto na vysokokapacitnú hromadnú dopravu, peší a cyklistický pohyb
 - môže fungovať ako pešia zóna
 - môžu aj kombinovať všetko zmienené, keďže mestské triedy často pretínajú organizmus mesta z krajiny až do ich centra
- reprezentatívna - na významných mestských triedach často sídlia významné štátne a mestské inštitúcie, ako aj úspešné súkromné firmy
- nákupná - združovanie obchodov a služieb kvôli vysokej koncentrácii potenciálnych zákazníkov
- pracovná - množstvo pracovných miest v administratíve, obchodoch a službách
- kultúrna - sídlo množstva kultúrnych stredísk od drobných klubov až po štátne divadlo a operu
- stretávacie miesto - miesto, ktoré každý pozná a nájde na mape a kde chce tráviť svoj voľný čas
- turistická - miesto, ktoré priťahuje pozornosť a je v hľadáčku mimomestských návštevníkov
- bytová - združuje objekty krátkodobého ubytovania (hotely), ale môžu sa na nej objaviť aj objekty dlhodobého bývania

ANALÝZA PROBLÉMU

TYPOLÓGIA MESTSKÝCH TRIED

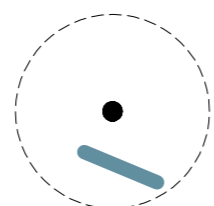
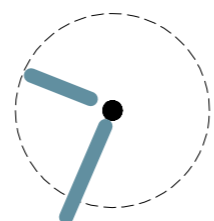
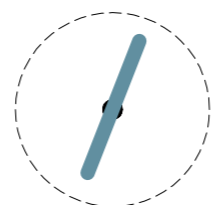
Okrem funkcie môžeme sledovať aj polohu mestskej triedy v rámci mestského celku. Lokality mestskej triedy a jej previazanosť s ostatnými verejnými priestranstvami úzko súvisí s hlavnou funkciou, ktorú vykonáva.

- jadrová (centrálna) - pretína centrum mesta a priamo napája hlavné verejné priestranstvá sídla ako napríklad námestia a parky, tvorí hlavnú os pre celé sídlo (napr. trieda Budovateľov, Most)

- radiála - mestská trieda, ktorá prepája perifériu sídla s jeho centrom, tvorí jednu z hlavných osí pre celé sídlo (napr. Bristol Rd, Birmingham)

- okružná - vznikla na území bývalého opevnenia miest, obkolesuje centrum, tvorí jednu z hlavných tepien celého sídla (napr. Ringstraße, Viedeň)

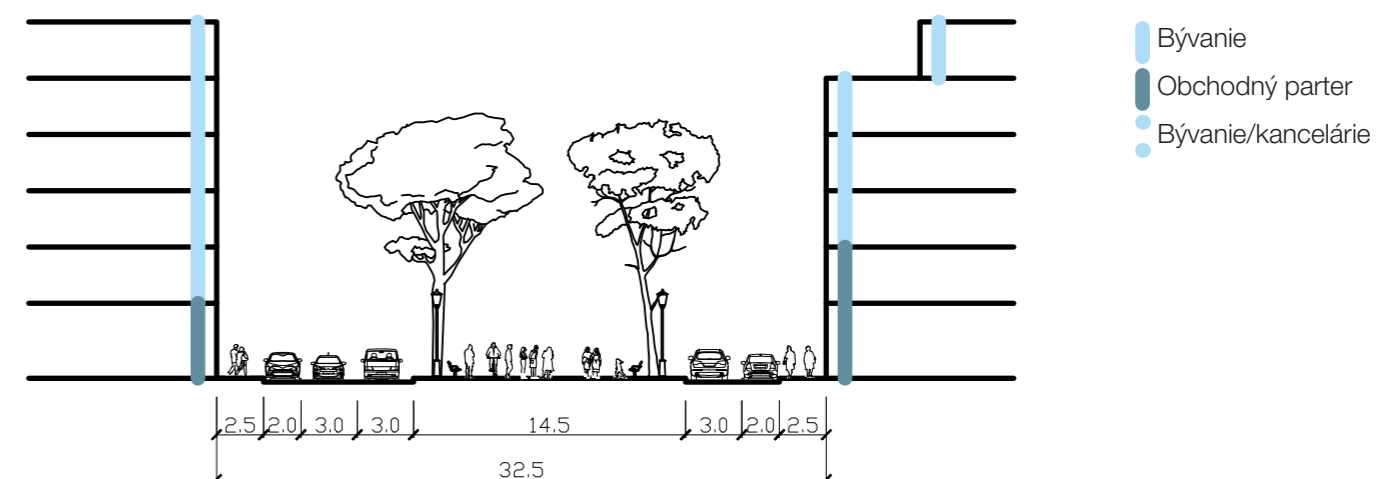
- tetiva - mestská trieda, ktorá nesúvisí s centrom sídla, dôležitá os pre časť sídla, môžeme ju nájsť vo veľkomestách (napr. Karl Marx Straße, Berlín)

obr. 6: La Rambla, Barcelona. Letecký pohľad na široký bulvár prechádzajúci skrz celé historické mesto.
zdroj: www.google.sk/maps

obr. 7: La Rambla, Barcelona. Stredová pešia promenáda je živým verejným priestranstvom plným aktivít a atraktivít. Nezabudlo sa ani na prvky ľudskej mierky, ktoré ľudí vo verejnom priestranstve zastavia, aby tam strávili nejaký čas.
zdroj: <https://www.saba.es/en/parking-la-rambla-barcelona>

obr. 8: La Rambla, Barcelona. Typický priečny rez ulicou.
zdroj: vlastný obrázok

ANALÝZA PROBLÉMU

PRÍKLADY INŠPIRATÍVNYCH MESTSKÝCH TRIED

LA RAMBLA - Barcelona

La Rambla (v preklade "bulvár") je jedna z najznámejších ulíc v Barcelone. S dĺžkou takmer 1,3km pretína celé historické centrum severojužným smerom a spája novšiu urbanistickú štruktúru s pobrežím.

La Rambla je príkladom mestskej triedy, ktorá prechádza centrom mesta a spája významné námestie Plaça de Catalunya s pobrežím.

V priečnom profile zaujme širokým peším bulvárom, ktorý sa nachádza uprostred uličného profilu a je z oboch strán chránený vysokými korunami stromov. Po bokoch pešej časti je automobilová doprava zúžená do úzkych obslužných koridorov a parkovacích pruhov. Pri päte budov sa opäť nachádza peší chodník.

Dostupnosť pre celé mesto je zabezpečená linkou metra prechádzajúcou priamo pod bulvárom, ako sa autobusové linky prechádzajúce bulvárom. Na severnom konci sa nachádza aj stanica prímestských vlakov.

Funkčne La Rambla predstavuje hlavne peší bulvár s bohatými nákupnými možnosťami. Funguje aj ako obľúbené pobytové miesto na prechádzky alebo stretávacie miesto. Pre mesto taktiež slúži ako turistické lákadlo, ktoré živí miestnu ekonomiku.

ANALÝZA PROBLÉMU

PRÍKLADY INŠPIRATÍVNYCH MESTSKÝCH TRIED

MARIAHILFER STRAßE - Viedeň

Takmer štyri kilometre dlhá mestská radiála je jednou z najznámejších obchodných tried vo Viedni. Neoficiálne je delená na vnútornú (Innere) a vonkajšiu (Äußere).

V štruktúre mesta predstavuje významnú radiálu spájajúcu 14. okrskok s vnútorným mestom, kde končí na ďalšej významnej mestskej triede - Ringstraße.

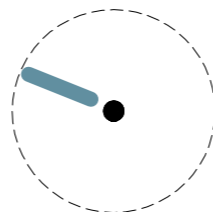
Mariahilfer Straße je zaujímavá svojím meniacim sa priečnym profilom, ktorým podčiarkuje zmenu hlavnej funkcie v danej časti triedy.

Profil vonkajšej časti triedy je zameraný hlavne na dopravnú funkciu, v ktorom sa nachádzajú samostatné električkové pásy, pruhy pre automobilovú prevádzku, parkovacie pruhy pre pozdĺžne parkovanie a chodníky.

Postupnou premenou je profil vnútornej časti triedy prispôsobený hlavne pešej a cyklistickej doprave, v ktorom síce sú naznačené aj pruhy pre automobilovú dopravu, no nie sú výškovo oddelené od chodníkov, a teda sa predpokladá využívanie celého profilu ulice chodcami.

Vymedzenie automobilovej dopravy a električkovej trate z vnútornej časti triedy je kompenzované štyrmi stanicami metra, ktoré sa nachádzajú v tesnej blízkosti vnútornej časti Mariahilfer Straße alebo priamo pod ňou, takže je dostupná pre širokú masu verejnosti.

Funkčne je vonkajšia časť zameraná hlavne na dopravnú obslužnosť, obchodnú funkciu vo funkčnom parteri a bytovú funkciu. Vnútorňa časť sa zameriava na nákupnú a pobytovú časť s turistickým potenciálom.

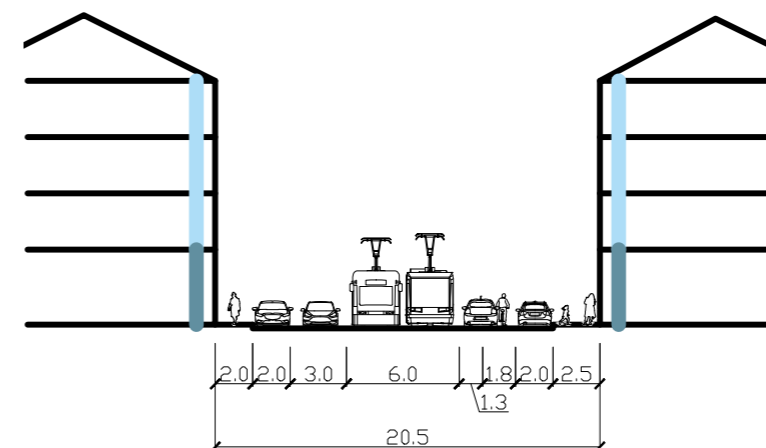
obr. 9: Mariahilfer Straße, Viedeň. Letecký pohľad na vnútornú časť tejto mestskej triedy.
zdroj: www.google.sk/maps

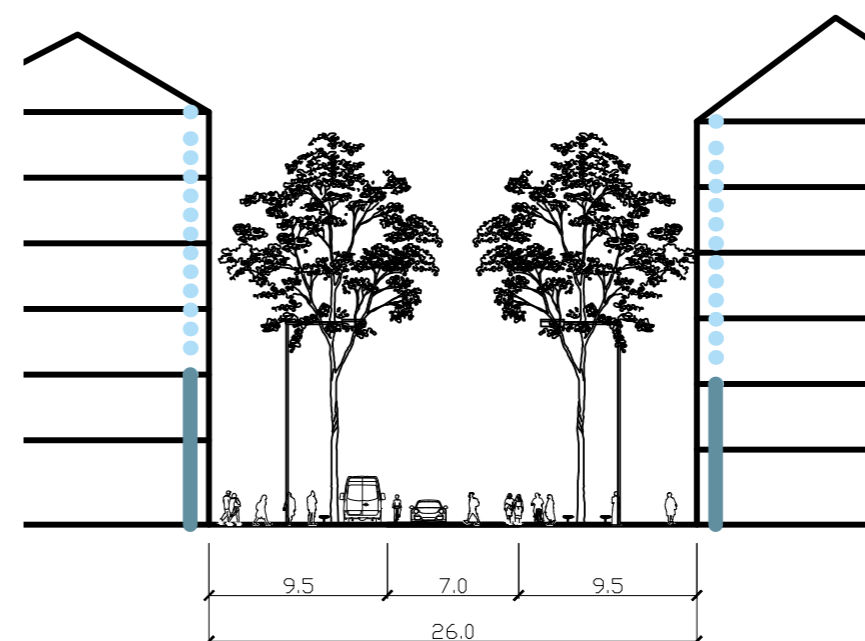
obr. 10: Mariahilfer Straße, Viedeň. Vonkajšia časť triedy je svojím profilom orientovaná hlavne na dopravnú funkciu. Nechýba ale ani obchodný parter.
zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Mariahilfer_Straße

obr. 11: Mariahilfer Straße, Viedeň. Priečny profil ulice bez výškového oddelenia chodníkov a jazdných pruhov nabáda chodcov využiť celý profil ulice a núti šoférov áut znížiť rýchlosť na minimum. Nechýbajú ani prvky na trávenie času vo verejnom priestore.
zdroj: https://cs.wikipedia.org/wiki/Mariahilfer_Straße

obr. 12: Mariahilfer Straße, Viedeň. Priečny rez vonkajšou časťou znázorňuje významný podiel dopravnej funkcie v ulici. Jazdný pruh vpravo je vizuálne delený vodorovným dopravným značením na cyklopruh a ostatnú časť vozovky, vďaka ktorému sa cyklisti cítia bezpečnejšie a vítane.
zdroj: vlastný obrázok

obr. 13: Mariahilfer Straße, Viedeň. Priečny rez vnútornou časťou znázorňuje nejasnosť jazdných pruhov v tejto časti triedy, vozidlá sú nútené znížiť rýchlosť kvôli všade prítomným chodcom a cyklistom.
zdroj: vlastný obrázok

- Bývanie
- Obchodný parter
- Bývanie/kancelárie

- Bývanie
- Obchodný parter
- Bývanie/kancelárie

ANALÝZA PROBLÉMU

PRÍKLADY INŠPIRATÍVNYCH MESTSKÝCH TRIED

FREIBERGER STRAßE-WILSDRUFFER STRAßE-GRUNAER STRAßE - STÜBELALLEE - Drážďany

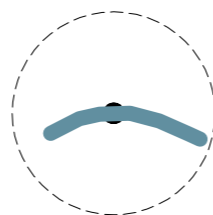
Šesť kilometrov dlhú centrálnu os môžeme nazvať aj chrbticou urbanistického systému centrálnej časti Drážďan prechádzajúca skrz vnútorné staré mesto.

Táto drážďanská mestská trieda vyzerá inak na svojich koncoch a inak v centre starého mesta, ktorá odráža množstvo jednotlivých používateľov v danej časti ulice.

Centrum je upravené viac pre chodcov, dáva sa im tam z profilu ulice väčší priestor, a to vďaka väčšej funkčnej orientácii na kultúru, obchody a služby. Taktiež sa v tejto časti nachádza viac pobytových prvkov vo verejnom priestranstve, vďaka čomu ľudia trávajú viac času na ulici. Čím ďalej ideme od centra, tým viac prevažuje dopravná funkcia v profile ulice.

Obslužnosť celej ulice je zaistená aj električkovou dopravou, takže peší obyvatelia sú dobre napojení na vysokokapacitnú hromadnú dopravu a táto časť mesta sa pre nich stáva ľahko dostupná.

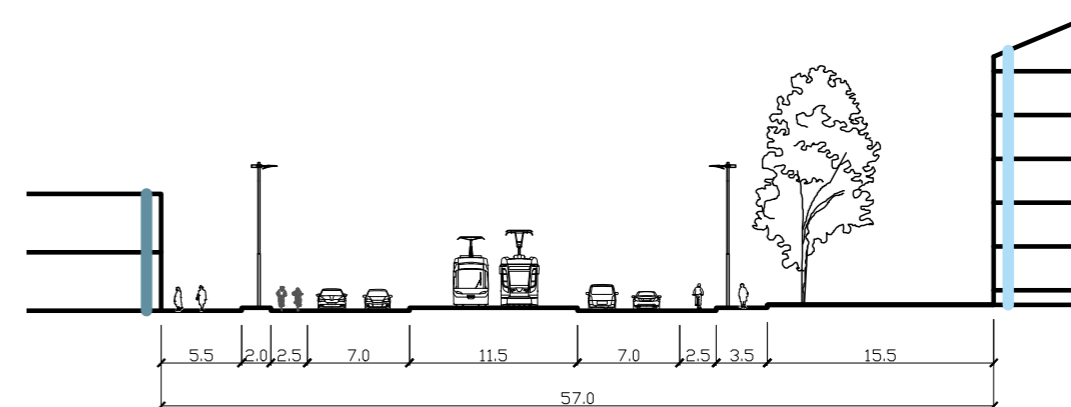
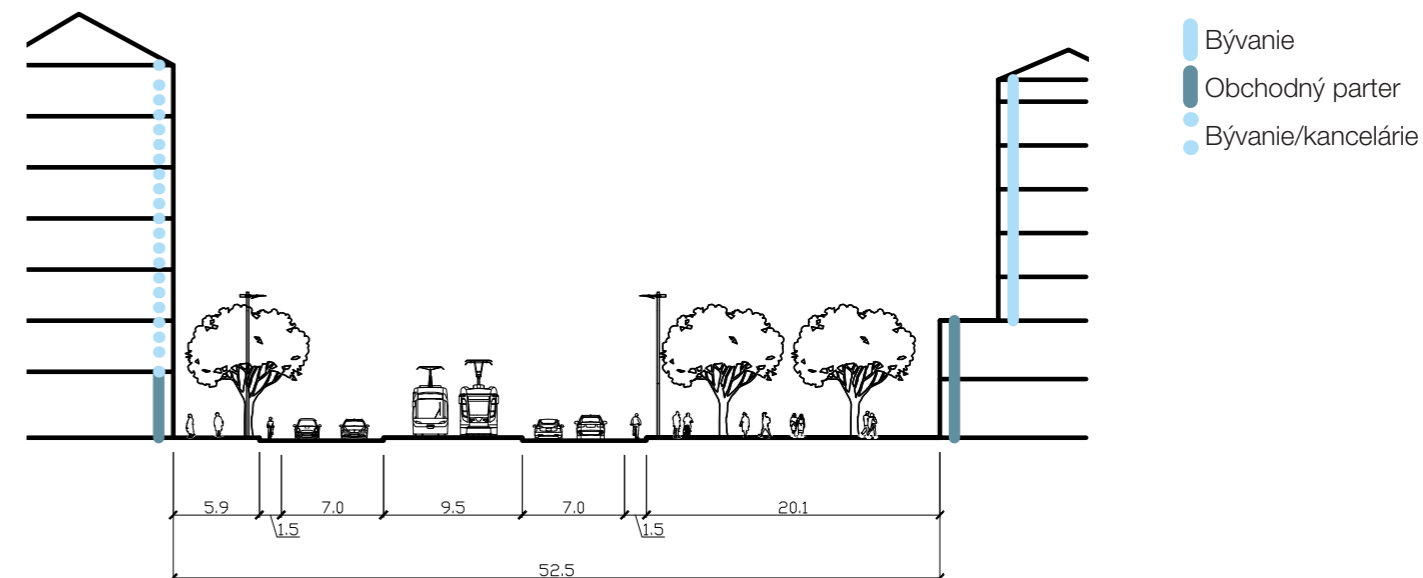
Funkčne je teda ulica delená na monofunkčné obytné, obchodné či parkové krajné časti a rušné polyfunkčné obchodno-kultúrno-administratívne centrum.

obr. 14: Wilsdruffer StraÙe, Drážďany. Letecký pohľad na centrálnu časť tejto mestskej triedy.
zdroj: www.google.sk/maps

obr. 15: Wilsdruffer StraÙe, Drážďany. V mieste najväčšieho výskytu chodcov ustupuje vozovka pre automobilovú dopravu na minimum a pridáva dôležitý priestor peším užívateľom. Priestor pre cyklistov ostáva zachovaný.
zdroj: <http://wikimapia.org/street/268744/de/Wilsdruffer-StraÙe>

obr. 16: Wilsdruffer StraÙe, Drážďany. Pričné rezy centrálnou časťou (hore) a okrajovou časťou (dole)
zdroj: vlastný obrázok

ANALÝZA PROBLÉMU

PRINCÍPY FUNGUJÚCEJ MESTSKEJ TRIEDY

Fungujúca mestská trieda musí spíňať niekoľko aspektov, aby sa stala významným a obľúbeným verejným priestranstvom, kam obyvatelia mesta chodia tráviť svoj voľný čas, nielen zabezpečiť si svoje potreby a nutnosti.

1. Rôznorodosť funkcií: živá mestská trieda by mala obsahovať mix administratívnych, pracovných a komerčných funkcií ako napríklad obchody, služby a stravovacie zariadenia, ako aj bývanie. Mix bývania s nebytovými funkciami zabezpečí, že na ulici je vo väčšine času pohyb obyvateľov, a teda funguje sociálna kontrola. (Dôležitosť sociálnej kontroly opísala Jane Jacobs vo svojej knihe Smrť a život veľkých amerických miest). Vďaka blízkosti rôznych funkcií si jednotlivci vybaví väčšinu svojich potrieb v rámci pešej dostupnosti a tým pádom má nižšie nároky na dopravnú infraštruktúru.

2. Aktívny parter: Spojenie päty budov s chodníkom a uličným profilom prispieva k atraktivite územia, väčšiemu pohybu ľudí a tým pádom aj k väčšiemu pocitu bezpečnosti. Čím sú vizuálne a funkčne ulice zaujímavejšie, tým sú viac ľuďmi využívané. Navyše, ako Jane Jacobs vraví, sú to hlavne ulice a chodníky, ktoré nám hovoria ako je verejný priestranstvo videné a využívané.

3. Sociálna otázka a živý urbánny priestor: Verejný priestor funguje aj miesto spájania a stretávania ľudí. Vďaka prístupnému a rôznorodému návrhu uličného profilu vrátane širokých chodníkov, cyklociest, námestí a parkov dokáže mať vplyv na interakciu ľudí vo verejnom priestore. Túto interakciu ľudí vo verejnom priestore je dôležité vytvárať nielen v centre miest, ale aj na ich okrajových častiach, kde sú nemenej dôležité a verejný priestor sa tam zväčša obmedzuje len na najzákladnejšie využitie.

obr. 17: Rôznorodosť funkcií ulice a aktívny parter prispievajú k vysokej aktivite na ulici.
zdroj: <https://www.bbc.co.uk/news/uk-england-london-36791485>

obr. 18: Verejné priestory dokážu spájať ľudí a fungovať ako mestská obývačka.
zdroj: <https://thecityfix.com/blog/public-spaces-10-principles-for-connecting-people-and-the-streets-priscila-pacheco/>

ANALÝZA PROBLÉMU

PRINCÍPY FUNGUJÚCEJ MESTSKEJ TRIEDY

4. Ľudská mierka: Vysoké budovy a vysoká hustota zástavby dokáže negatívne vplyvať na ľudské zdravie. Ako poznamenal Jan Gehl, ľudia majú tendenciu kráčať rýchlejšie na miestach, na ktorých je nedostatok aktivít alebo ktoré vyzerajú neatraktívne je v kontraste s pokojnejším krokom v atraktívnejšom a aktívnejšom verejnom priestore. Objekty ľudskej mierky vo verejnom priestore (napríklad lavičky, stoly, hracie prvky a pod.) uistujú ľudí, že sa na nich pri tvorbe verejného priestranstva myslelo a cítia sa v ňom bezpečne a vítane.

obr. 19: Objekty vo verejnom priestore v ľudskej mierke dokážu ľudí vo verejnom priestore zastaviť, aby v ňom strávili nejaký čas.
zdroj: <https://thecityfix.com/blog/public-spaces-10-principles-for-connecting-people-and-the-streets-priscila-pacheco/>

5. Osvetlenie: Účinné svetlo, ktoré je orientované hlavne na chodníky a cyklocesty zabezpečuje bezpečné využitie a pohyb vo verejnom priestranstve aj vo večerných a nočných hodinách.

6. Podpora miestnej ekonomiky: Z fungujúceho verejného priestranstva nemajú prospech len jeho používatelia tým, že ponúka miesto na stretávanie a trávenie voľného času, ale je to aj potenciál na stimulovanie miestnej ekonomiky. Atraktívne verejné priestranstvo spomaľuje pohyb jeho užívateľov a poskytuje jednoduchý prístup k prevádzkam miestnych podnikateľov.

7. Miestna identita: Verejný priestor má byť plánovaný pre malé obchody a služby, ktoré majú korene v danom meste. Okrem ekonomického dopadu to má dopad aj na spoločenskú participáciu. Taktiež sa tým vytvára nezameniteľná identita miesta. Pri plánovaní verejného priestoru je dôležité vziať v úvahu sociálnu dynamiku a kultúrne špecifikácie miesta, aby vznikol silný vzťah medzi ľuďmi a verejným priestorom.

obr. 20: Miestni obyvatelia majú často nápady, ktoré dokážu vylepšiť verejný priestor, ktorí užívajú.
zdroj: <https://thecityfix.com/blog/public-spaces-10-principles-for-connecting-people-and-the-streets-priscila-pacheco/>

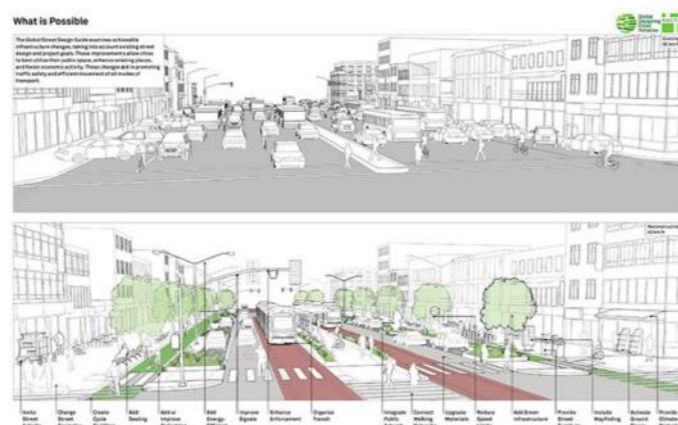
ANALÝZA PROBLÉMU

PRINCÍPY FUNGUJÚCEJ MESTSKEJ TRIEDY

8. Úplný uličný profil: Uličný profil by mal vždy zabezpečiť bezpečný pohyb všetkých užívateľov verejného priestoru - chodcov, cyklistov, vodičov a užívateľov verejnej hromadnej dopravy. Taktiež by sa nemalo zabudnúť na údržbu infraštruktúry, mestský mobiliár a dostatočné značenie.

9. Mestská zeleň: Zeleň má v uličnom profile nezameniteľné miesto. Zlepšuje kvalitu vzduchu vo verejnom priestore a prispieva k zníženiu teplôt v letných mesiacoch. Zeleň taktiež prispieva k pocitovému spríjemneniu verejného priestranstva a k nabádaniu na trávenie času v ňom. Prístup k zeleni je dôležitý pre rekreáciu jeho obyvateľov z krátkodobého hľadiska. Navyše má mestská zeleň významnú úlohu pri zadržovaní vody v území a zaisťovaní výparu priamo v meste.

10. Sociálna participácia: Zapojenie obyvateľov a užívateľov verejného priestoru do jeho plánovania a návrhu je významné pre udržanie kvality týchto priestorov. Verejný priestor môže nadobudnúť rôzne využitia a významy, ktoré by mali reflektovať tie, ktoré vyžaduje komunita ľudí, ktorí daný priestor budú využívať. V prípade nereflekтовania potrieb užívateľov alebo obyvateľov daného miesta sa môže stať, že daný verejný priestor sa nebude využívať, a tým pádom ani udržiavať. Sociálna participácia je kľúčová pri hľadaní problémov, ktorým dané verejné priestranstvo trpí a ktoré sú pre užívateľov priestoru najdôležitejšie, aby sa vyriešili.

obr. 21: Úplný uličný profil znamená, že každý sa cíti vo verejnom priestore vítaný, nech už využíva verejný priestor akokoľvek a na pohyb používa akýkoľvek dopravný prostriedok.

zdroj: <https://worldlandscapearchitect.com/global-street-design-guide-launched-as-a-free-download/>

obr. 22: Sociálne vzťahy medzi užívateľmi jedného verejného priestoru ho dokážu jednoducho posúvať ďalej.

zdroj: <https://thecityfix.com/blog/public-spaces-10-principles-for-connecting-people-and-the-streets-priscila-pacheco/>

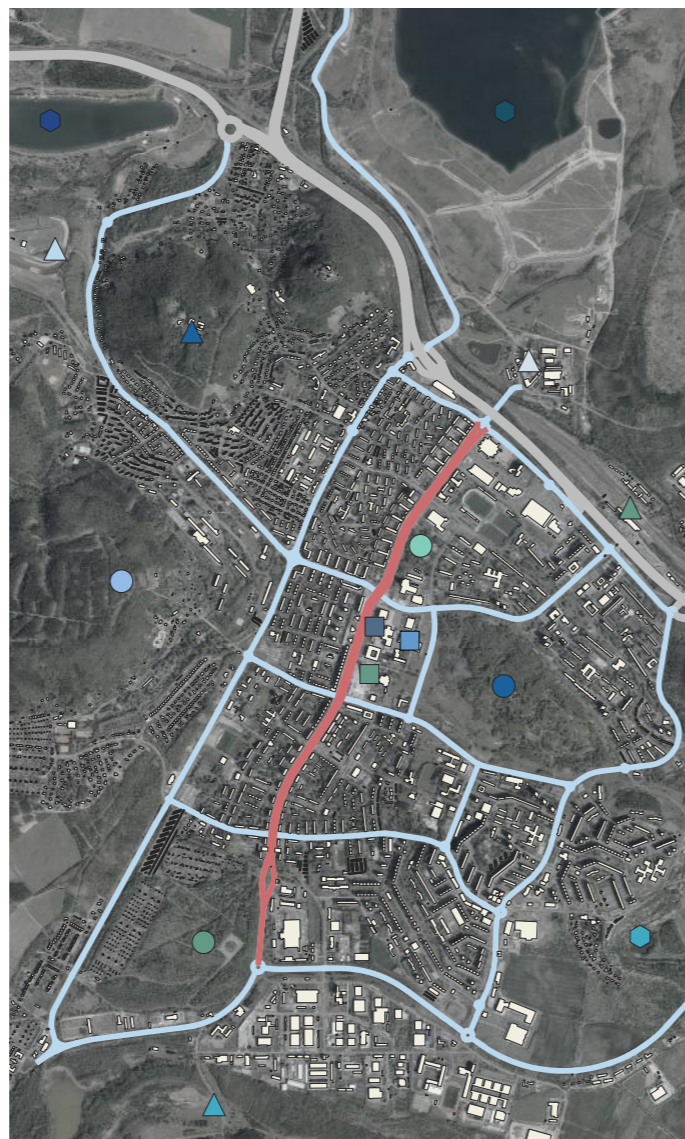
ANALÝZA ÚZEMIA

POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA M 1:40 000

Trieda Budovateľov tvorí hlavnú tepnu verejného priestoru v momentálne šesťdesiat-tisícového mesta Most. Je to 3,3 km dlhá severo-južná mestská trieda, ktorá okrem bývania sprístupňuje celomestské kultúrne a športové centrá, obchody a služby a mestskú administratívu. Spája dôležité námestia a oddychové plochy a stretávacie body v meste.

Tvorí základnú obslužnú os aj z hľadiska mestskej hromadnej dopravy. Tak ako celé mesto, aj táto trieda spolu s celým mestským zázemím, boli navrhované pre mesto s kapacitou stotisíc obyvateľov.

Vzniká tak rozdiel medzi plánovaným použitím a množstvom návštevníkov v danom profile a reálnou potrebou a požiadavkami jeho súčasných obyvateľov. Problémom je tiež pozícia triedy v rámci medzisídelných väzieb. Trieda Budovateľov sa priamo nenapája v extraviláne na žiadnu cestu pokračujúcu ďalej do krajiny a ďalších sídel, ale ostáva len v intraviláne a jej energia je týmto limitovaná.

zdroj: GIS - vlastný obrázok
https://geoportal.cuzk.cz/WMS_ORTOFOTO_PUB/WMSservice.aspx

LEGENDA

- trieda Budovateľov
- primárny grid
- cesta 1. triedy
- námestie Veľkej mosteckej stávk
- 1. námestie
- 2. námestie
- ▲ Kostol Nanebovzatia Panny Márie
- ▲ Autodróom Most
- ▲ Železničná stanica
- ▲ Hipodróom Most
- ▲ Hrad Hněvín

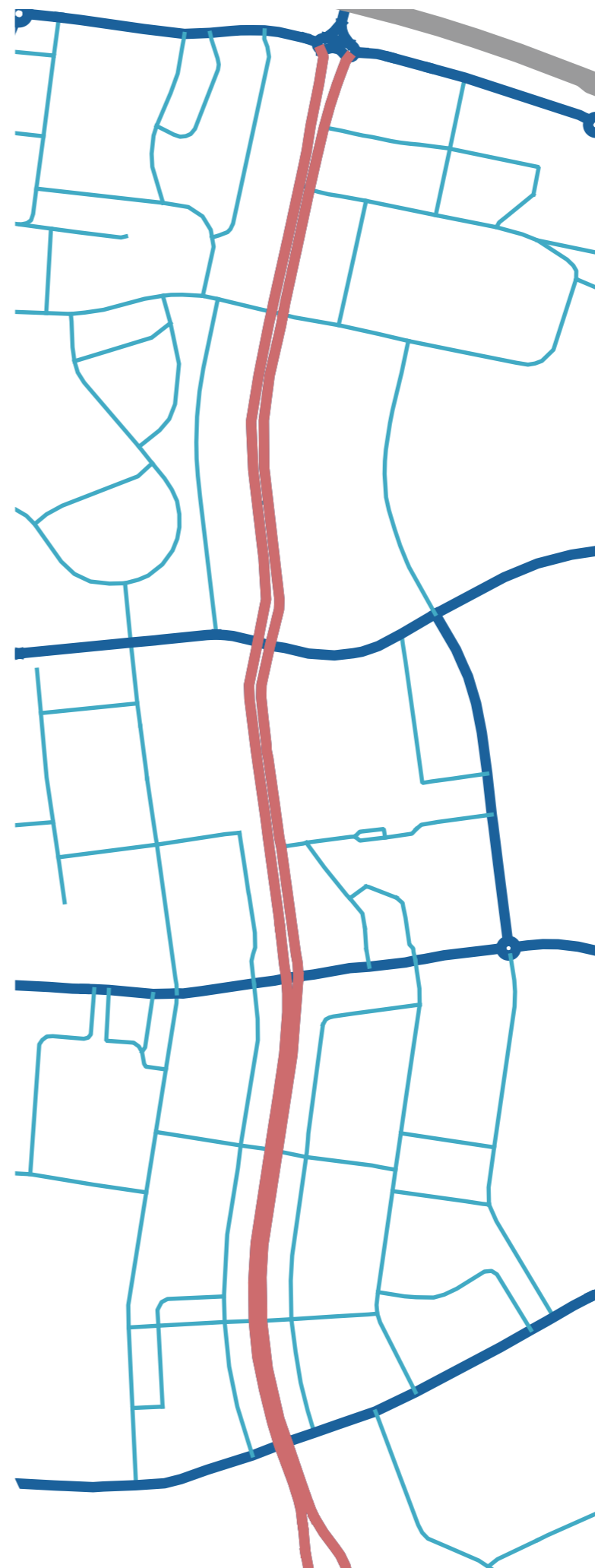
- Mostecké jazero
- Jazero Matylda
- Kúpalisko Benedikt
- Park Šibeník
- Ressler
- Lesopark Hrabák
- Park Stred

ANALÝZA ÚZEMIA

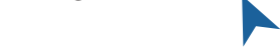
POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA M 1:10 000

Trieda Budovateľov v rámci mestskej uličnej siete je súčasťou primárneho gridu ulíc. Ten tvorí hlavnú cestnú kostru pre automobilovú dopravu a mestskú hromadnú dopravu v mierke celého mesta. Automobilom je prispôsobený aj uličný profil, ktorý je charakteristický veľmi širokými jazdnými pruhmi, parkovacími pruhmi a minimálnym prerušením prechodmi pre chodcov, čo umožňuje vodičom rýchlu jazdu. Absentujú cyklocesty alebo cyklopruhy. Chodníky sú dimenzované na oveľa väčšiu záťaž ako je reálne použitie. Celý profil v súčasnosti pôsobí preddimenzovane a nadbytočne.

Primárny grid dopĺňa sekundárny grid, ktorý je tvorený obslužnými ulicami, ktoré majú charakter pokojnejších ulíc obsluhujúcich hlavne obytné objekty na sídliskách. Uličný profil je tvorený obojsmernou automobilovou dopravou s užšími jazdnými pruhmi, ktoré podvedome nútia vodičov znížiť rýchlosť v týchto uliciach. Taktiež tam môžeme nájsť parkovacie pruhy po stranách a opäť chýbajú cyklocesty alebo cyklopruhy. Chodníky sú dostatočne široké. Profil pôsobí skromnejšie, ale vhodnejšie pre mestské prostredie.

LEGENDA

- trieda Budovateľov
- rýchlostná cesta
- primárny grid
- sekundárny grid

ANALÝZA ÚZEMIA

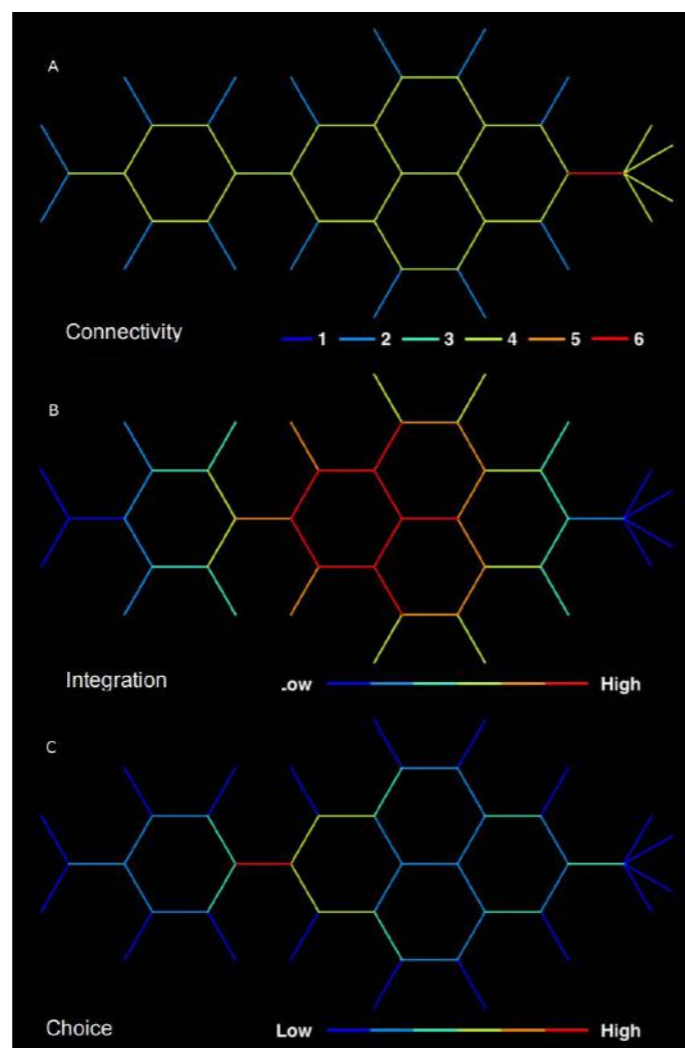
POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA

Pre stanovenie pozície a významu triedy Budovateľov v rámci uličnej siete celého mesta bol použitý aj analytický program Depthmap. Ten poskytuje možnosť analýzy previazanosti uličnej siete mesta, takzvaný "space syntax". Boli sledované 3 atribúty, ktoré sú výsledkom tejto analýzy: "Connectivity" (prepojenie), "Integration" (začlenenie) a "Choice" (výber).

"Connectivity", čiže prepojenie znázorňuje, na koľkých ďalších os (ulíc) je daná os (ulica) priamo napojená.

"Integration", teda začlenenie meria, ako je daná os (v tomto prípade ulica) integrovaná, respektíve začlenená do celkovej uličnej siete mesta. To znamená, že znázorňuje, ako je každá ulica prepojená s okolím. Boli pozorované 3 rôzne situácie, v ktorých sa menil "rádius" integrácie: 2, 5 a n. Pri hodnote 3 sa meria prepojenie s okolím pri 3 zmenách smeru, pri 5 s piatimi zmenami smeru, a pri hodnote n sa meria prepojenie v rámci celého sledovaného územia.

"Choice", čiže výber meria ako je os (ulica) dôležitá pre obsluhu celej siete. Znárodňuje, koľkokrát je daná os tým správnym výberom, ak sa chceme dostať z jednej akejkoľvek osi na inú akúkoľvek os. V podstate nám táto analýza znázorňuje, ktorú ulicu ťažko nahradíme v uličnej sieti mesta, pretože má málo alternatív. V tejto analýze boli taktiež pozorované tri situácie, kde bol "rádius", teda možné zmeny smeru limitované na 2, 5 alebo n.

obr. 24: Shéma znázorňujúca význam analýz "connectivity", "integration" a "choice".

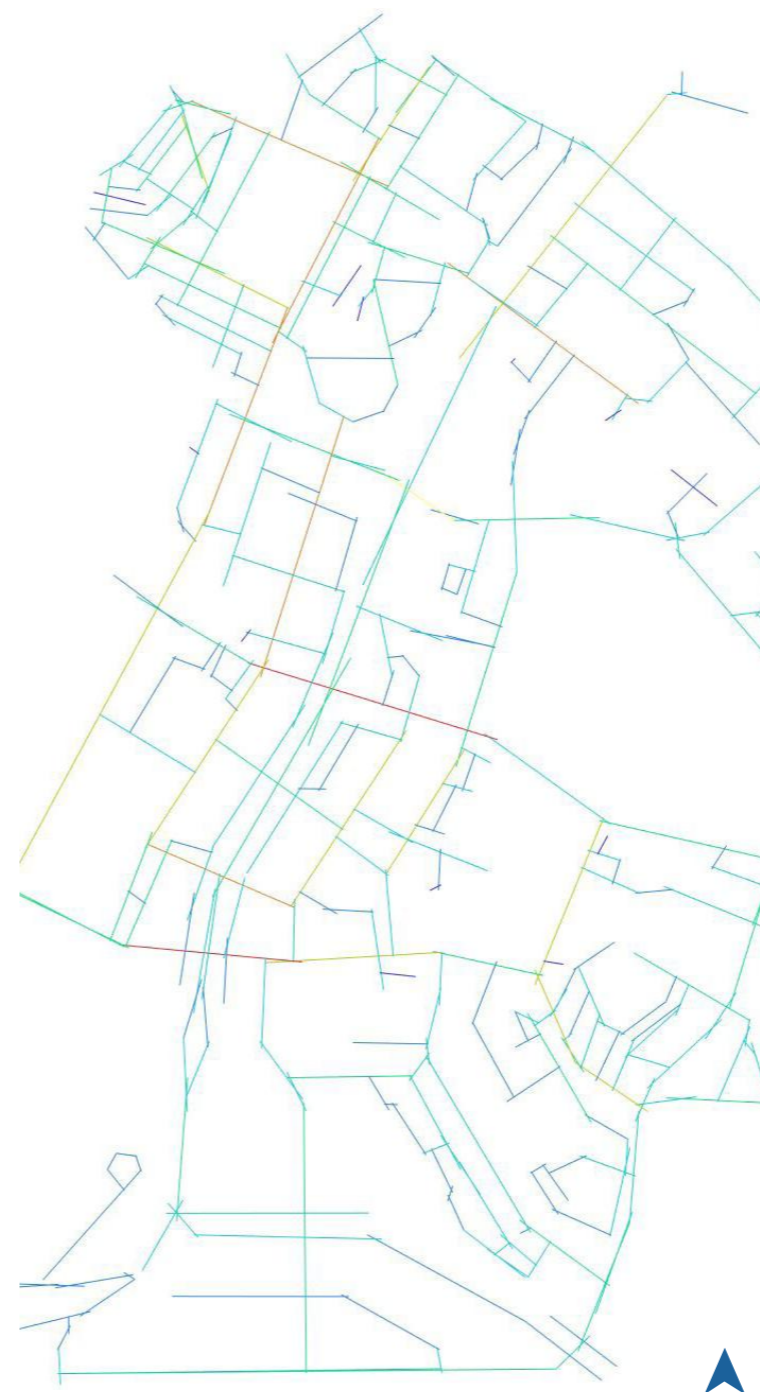
zdroj: <https://ethz.ch/content/dam/ethz/special-interest/gess/cognitive-science-dam/images/COG%20Teaching/Tutorial/15MAY%20Depthmap%20network%20analysis%20tutorial.pdf>

ANALÝZA ÚZEMIA

POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA

Prepojenie

Táto analýza znázorňuje počet prepojení danej osi na ďalšie osi siete. Je zrejme, že niektoré ulice boli nahradené niekoľkými osami kvôli výraznejším zmenám smeru, a teda táto schéma nám odpovedá na otázku prepojenia jednotlivých os, ktoré tvoria ulice, a nie samotných ulíc, kde by prevládli ulice, ktoré sú najdlhšie (napr. trieda Budovateľov alebo Žatecká ulica), a teda do nich ústí aj najviac ďalších ulíc.

LEGENDA

ANALÝZA ÚZEMIA

POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA

Integrácia, rádius = n

V tomto výstupe analýzy je znázornený výsledok začlenenia jednotlivých ulíc v rámci uličnej siete celého mesta.

Môžeme pozorovať, že práve centrálna časť triedy Budovateľov v krížení s ulicami Jaroslava Průchy a Františka Halase je najviac začlenená v rámci celej sledovanej uličnej siete mesta Most.

To znamená, že v tejto časti mesta je najvhodnejšie umiestňovať také funkcie, ktoré majú celomestský význam, pretože to majú všetci obyvatelia mesta práve na toto miesto najbližšie. Taktiež môžeme tvrdiť, že práve táto časť mesta je celomestským centrom.

Ďalej si môžeme všimnúť, že vyššie hodnoty začlenenia vykazujú aj ďalšie časti triedy Budovateľov, ale napríklad aj rovnobežná západná Žatecká ulica, ktorá tiež tvorí primárny grid mesta Most.

ANALÝZA ÚZEMIA

POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA

Výber, rádius = n

Na tejto schéme je znázornené ako často je daná ulica tým správnym výberom, ak sa chceme dostať z akejkoľvek jednej ulice v rámci sledovaného územia, na inú ulicu v rámci sledovaného územia.

Z analýzy vyplýva, že najviac nenahraditeľnou ulicou pri celomestskej doprave, je línia ulíc Jaroslava Průchy a Františka Halase, ktorá kríži triedu Budovateľov. Taktiež je vidieť, že severná časť triedy Budovateľov je pre celomestskú dopravu dôležitá. Na tejto križovatke môžeme očakávať vyššiu koncentráciu ľudí, a teda sa opäť potvrdzuje, že je to významná časť mesta.

Taktiež sa potvrdzuje dôležitosť primárneho gridu pre celomestskú dopravu, ktorý významnejšie vyčnieva medzi ostatnými ulicami.

LEGENDA

ANALÝZA ÚZEMIA

POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA

Integrácia, rádius = 5

V tomto výstupe analýzy je znázornený výsledok začlenenia jednotlivých ulíc v rámci uličnej siete, ak sme limitovaný piatimi zmenami smeru. V urbanistickej štruktúre mesta Most to môže naznačovať vzdialenosť medzi počiatkom a cieľom v rozmedzí 2-4 kilometrov, čo nám môže znázorniť možné centrá vyššej občianskej vybavenosti (napr. stredná škola, zdravotné stredisko, kino a pod.)

Môžeme pozorovať, že v tejto úrovni analýzy začlenenia sa význam triedy Budovateľov stráca v primárnom gride ulíc a hierarchia jednotlivých ulíc na tejto úrovni chýba. V centrálnej časti môžeme dokonca pozorovať silné začlenenie aj pri uliciach sekundárneho, dokonca terciárneho gridu.

ANALÝZA ÚZEMIA

POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA

Výber, rádius = 5

Na tejto schéme je taktiež výber limitovaný piatimi možnými zmenami smeru.

Tento limit pre výber nám ukázal podobný výsledok ako výber bez limitu, avšak môžeme pozorovať ešte výraznejší rozdiel medzi líniou tvorenou ulicami Jaroslava Průchy a Františka Halase.

LEGENDA

ANALÝZA ÚZEMIA

POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA

Integrácia, rádius = 2

V tejto analýze začlenenia je možnosť zmeniť smer opäť prísnejšia a je obmedzená na dve zmeny smeru. V urbanistickej štruktúre mesta Most to môže naznačovať vzdialenosť medzi počiatkom a cieľom menej ako jeden kilometer, čo nám môže znázorniť možné centrá základnej občianskej vybavenosti (napr. materská a základná škola, potraviny, pošta a pod.)

Prepojenia primárneho gridu, ktorý tvorí bloky so stranou cca 500 metrov, sa pri triede Budovateľov ukazujú ako dôležité miesta pre vytvorenie subcentier so základnou občianskou vybavenosťou. Okrem už spomínanej línie ulíc J. Průchy a F. Halase sa nám výraznejšie prejavuje severné kríženie triedy s ulicou U Stadionu a taktiež južné kríženie triedy s ulicou Pionýrů, resp. Zd. Štěpánka.

ANALÝZA ÚZEMIA

POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA

Výber, rádius = 2

Výber limitovaný iba na dve zmeny smeru nám opäť potvrdzuje dôležitosť kríženia triedy Budovateľov s ulicami Pionýrů, resp. Zd. Štěpánka, a to aj z hľadiska krátkych dochádzkových vzdialeností v južnej časti triedy Budovateľov a celého mesta.

Celkový výsledok analýzy space syntax v programe depthmap preukázal významné postavenie triedy Budovateľov v sieti ulíc mesta Most. Preukázal sa celomestský význam triedy v "n" analýzach, ktorý je vhodný pre umiestňovanie dôležitých celomestských funkcií a aktivít, ako aj dôležitosť verejného priestoru triedy Budovateľov, ktorý má denne veľa užívateľov. Najvyšší význam analýza prisúdila práve časti, ktorá dnes funguje ako centrum a na túto časť triedy bola aj vypísaná urbanisticko-architektonická súťaž. Taktiež space syntax analýza ukázala, že trieda Budovateľov je dôležitá aj ako dopravná os pre organizmus celého mesta, a teda má potenciál túto dopravnú energiu využiť a pretaviť aj do ďalších funkcií verejného priestoru.

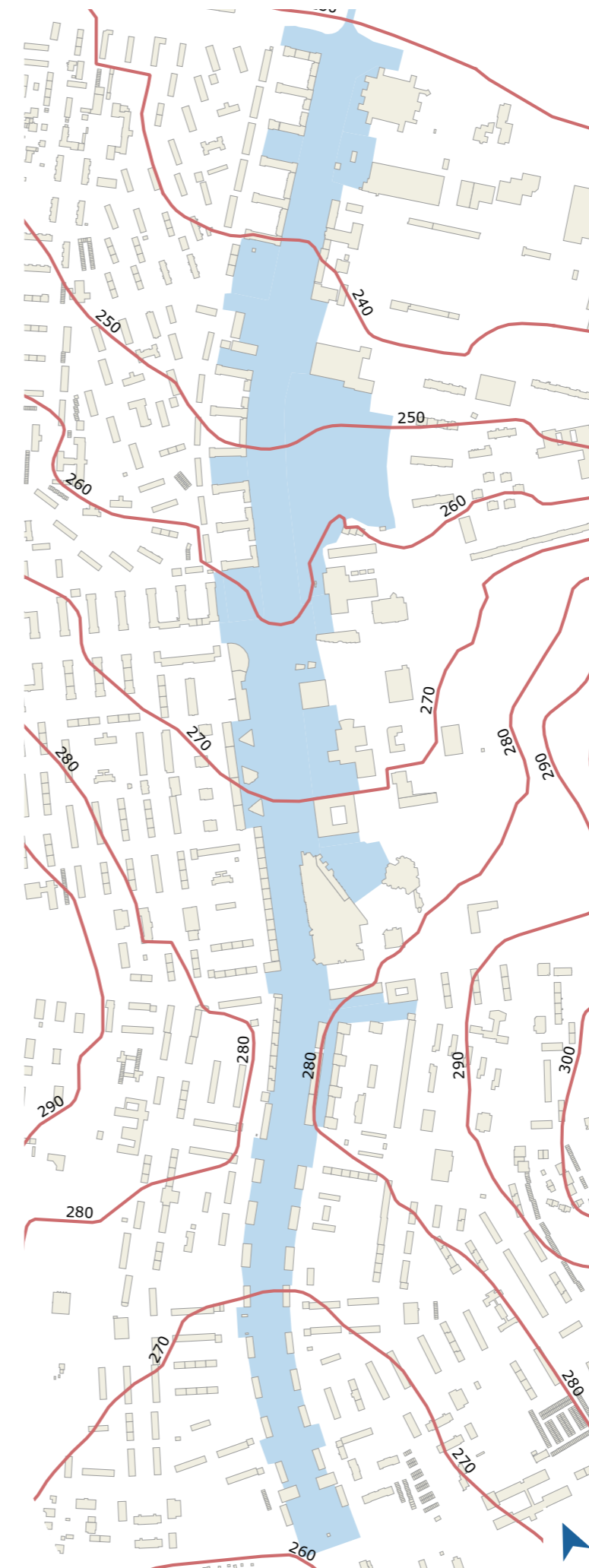
LEGENDA

ANALÝZA ÚZEMIA

POZÍCIA A VÝZNAM TRIEDY BUDOVATEĽOV V RÁMCI ORGANIZMU CELÉHO MESTA M 1:10 000

Z hľadiska terénneho usporiadania triedy Budovateľov povrch triedy stúpa zo severu na juh priemerne 10 metrov každých 300 metrov, čo predstavuje približne 3% stúpanie. Trieda Budovateľov stúpa až po centrum obchodu a služieb Rozkvet nachádzajúci sa južne od ulice Jaroslava Průchy a OC Most. Z tohto bodu trieda opäť klesá približne rovnakým sklonom ďalej na juh k dopravnému podniku.

LEGENDA

— vrstevnice

ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - VEREJNÉ PRIESTRANSTVO A ULIČNÁ ČIARA M 1:10 000

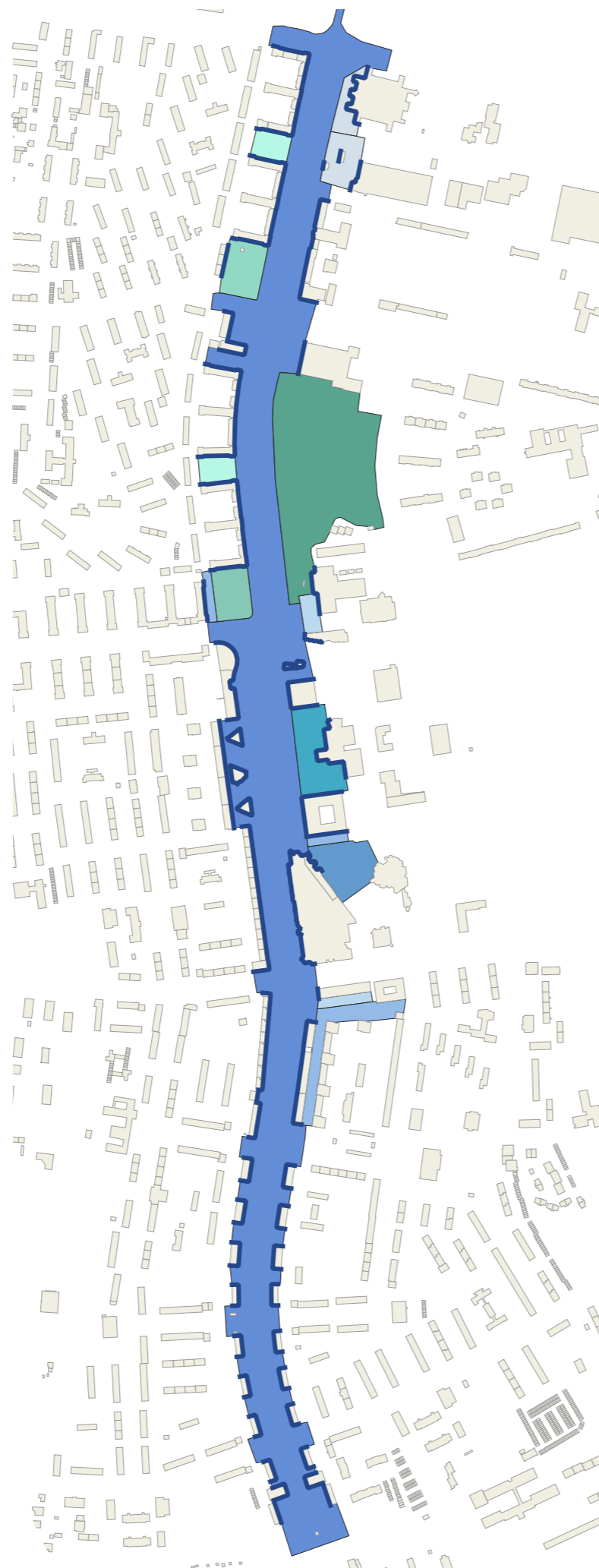
Analýza uličnej čiar nám môže poslúžiť ako ukazovateľ ľahkej orientácie vo verejnom priestore. Pevná a jednotná uličná čiara dokáže pevne vymedziť verejný priestor a orientácia v ňom je jednoduchšia.

Hlavne obytné objekty v severnej časti postavené okolo triedy držia pevne uličnú čiaru a vytvárajú pevne vymedzený uličný priestor bez nepríjemných zákutí.

Veľké monofunkčné objekty ako supermarkety, športové haly, objekty mestských služieb a kultúry sú priestorovo odsadené, vytvárajú si množstvo predpriestorov medzi vlastnou hmotou a triedou, a tým pádom verejný priestor triedy znejasňujú. Množstvo predpriestorov je taktiež, bohužiaľ, tvorených len parkoviskami, a tým ešte znižujú väzbu medzi triedou a objektami. V južnej časti tvoria bytové objekty tiež jasnú uličnú čiaru, avšak sú oddelené od diania v triede trávnatou plochou, a tým pádom znižujú energiu triedy.

LEGENDA

- uličná čiara
- trieda Budovateľov
- námestie Veľkej mosteckej stávky
- 1. námestie
- ostatné ulice
- parkovisko
- obslužný priestor čerpacej stanice
- park Stred
- park U spievajúcej fontány
- park Stovky
- parkové plochy

ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - POČET VSTUPOV M 1:10 000

Analýza vstupov znázorňuje vstupy, ktoré vedú z objektov priamo do verejného priestoru triedy Budovateľov. Vstupy sú ďalej farebne odlišené podľa funkcie, ktorá sa skrýva za vstupom. Množstvo a rôznorodosť vstupov nám môže indikovať množstvo a rôznorodosť ľudí, ktorí používajú verejný priestor, a teda je tam potenciál pre vytváranie rôznych atraktivít a aktivít vo verejnom priestranstve.

Zaujímavým výsledkom analýzy je minimálne množstvo bytových vstupov priamo ústiacych do triedy Budovateľov, a to v bytovom dome medzi ulicami M. Švabinského a Františka Halase, čo môže vyústiť k využitiu verejného priestranstva rôznymi skupinami obyvateľstva.

Južnejšie od tejto časti nájdeme úplný kontrast, kde bytové domy majú svoje vstupy otočené od triedy Budovateľov a do triedy neústí žiadny vstup v dĺžke polovice kilometra, čo môže mať za následok žiadnych užívateľov verejného priestoru triedy.

Taktiež si môžeme všimnúť, že západná strana sa vyznačuje hustejším počtom vstupov ako východná strana ulice, avšak celkovo platí, že vstupy nachádzajúce sa vedľa seba sú monofunkčné, a teda sa dá predpokladať, že užívatelia verejného priestoru pred vstupmi ho využívajú tiež len monofunkčne.

LEGENDA

- ▲ byt
- ▲ hotel, ubytovňa
- ▲ funkčný parter
- ▲ obchodné/administratívne centrum
- ▲ verejné funkcie (úrad, škola, divadlo a pod.)
- ▲ vjazd

ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVATEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - VYUŽITIE BUDOV M 1:10 000

Využitie budov na triede Budovateľov je veľmi pestré. Nájde tu všetky mestské služby, kultúru, obchody a služby, ale aj bývanie.

Severná časť triedy je dobre premiešaná, okrem bývania tam nájde aj pracovné príležitosti, obchody a služby. Negatívom je málo polyfunkčných budov, nachádzajú sa tam v drivej väčšine len monofunkčné budovy s občasným funkčným parterom.

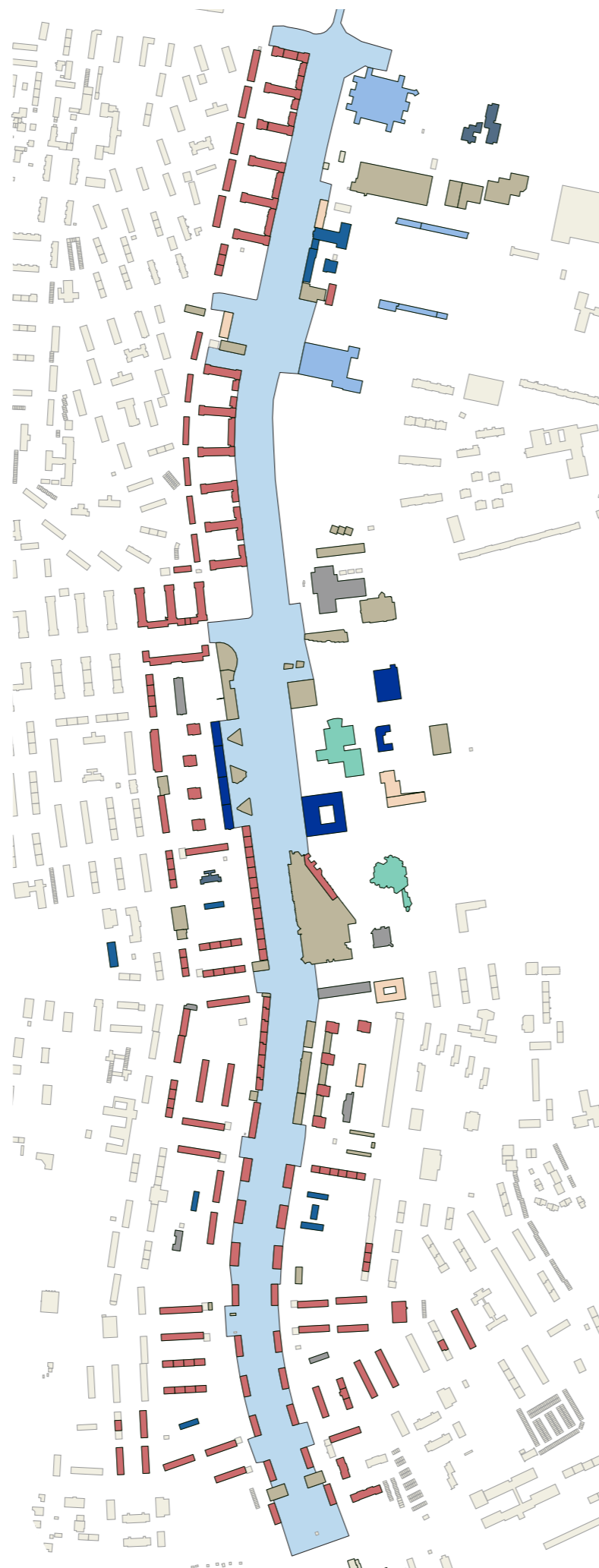
Centrum má najväčší mix rôznych funkcií budov. Taktiež sa tu nachádzajú mestské kultúrne centrá a inštitúcie. Centrum je taktiež tvorené hlavne monofunkčnými budovami, avšak vo väčšine prípadov budovy majú funkčný parter.

Južná časť je tvorená len monofunkčnými bytovými budovami, takže táto časť pripomína monofunkčné sídlisko s minimom aktivít a atraktivít.

Zaujímavosťou je absencia vzdelávacích inštitúcií na tejto triede.

LEGENDA

- bývanie
- krátkodobé ubytovanie
- ostatné
- úrad
- vzdelávanie, výskum
- zdravotná a sociálna starostlivosť
- kostol
- kultúra
- šport
- komerčná administratíva
- pohostinstvo, komercia
- ľahký priemysel

ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVATEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - FUNKČNÝ PARTER M 1:10 000

Funkčný parter, ktorého funkcia je iná, než je hlavná funkcia budovy, dokáže oživiť verejné priestranstvo pred daným objektom. Funkčný parter dokáže do územia pritiahnúť viac užívateľov, a teda vytvára väčší tlak na kvalitu verejného priestranstva.

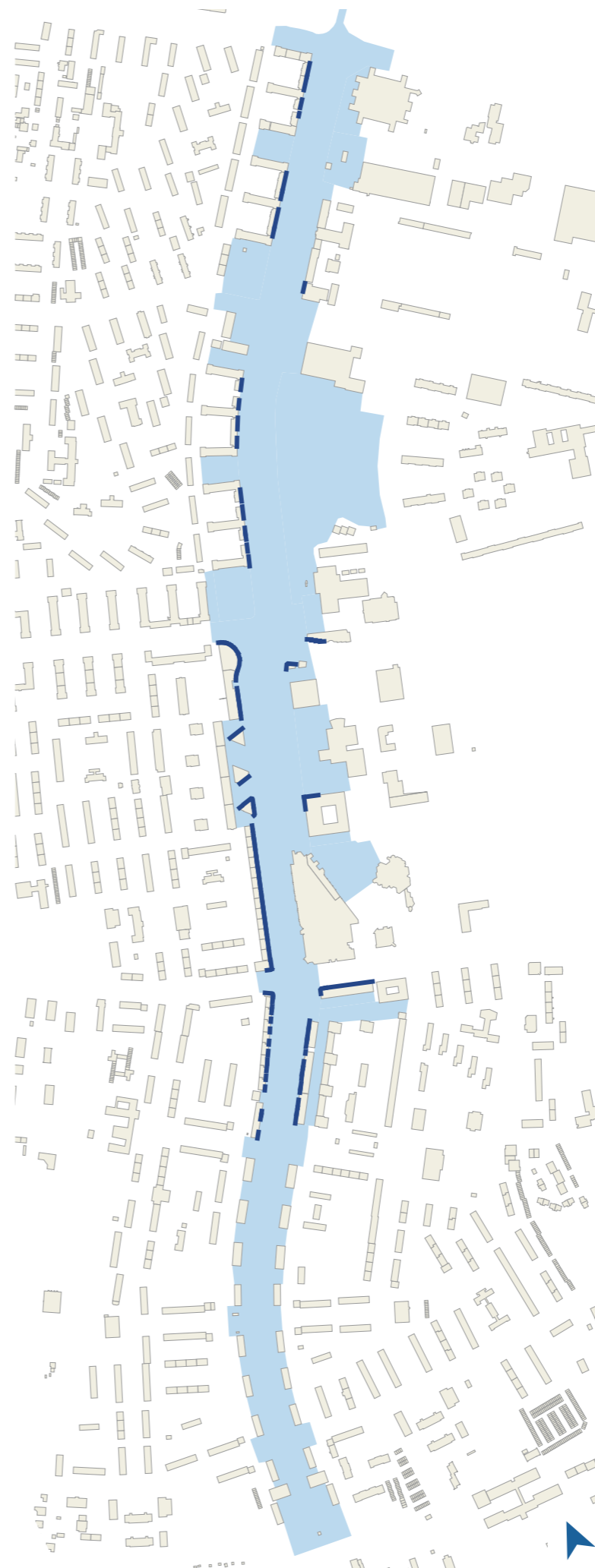
V severnej časti triedy môžeme pozorovať funkčný parter v obytných objektoch, ktorý je tvorený občasnými obchodíkmi a službami. Čiastočne premiešava funkcie na západnej strane ulice a pomáha ju oživiť o vyššie množstvo užívateľov verejného priestranstva.

V centre je funkčný parter najsilnejší a je neprerušovaný. Nachádza sa tu množstvo obchodov a služieb, ktoré obsluhujú vďaka hromadnej doprave široké okolie. Silný funkčný parter tu vytvára množstvo atrakcií, vďaka ktorému je na tomto mieste najväčší nápor na kvalitné verejné priestranstvo.

Obytný a sídliskový charakter parteru v južnej časti vytvára pokojné verejné prostredie bez množstva aktivít. Vytvára pokojné prostredie pre bývanie, avšak nehodiace sa pre centrálnu os stredne veľkého mesta.

LEGENDA

- funkčný parter

ANALÝZA ÚZEMIA

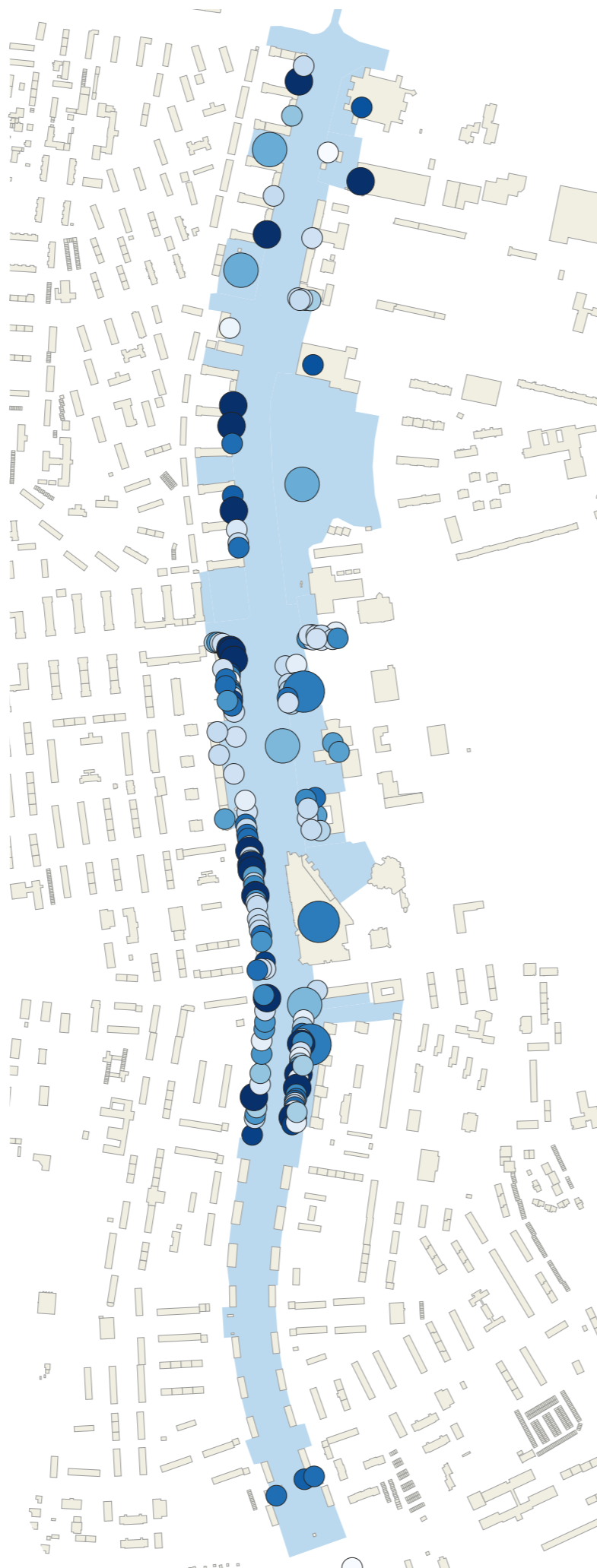
TRIEDA BUDOVAŤOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - FUNKCIE M 1:10 000

Podrobný výpis funkcií (okrem obytnej funkcie) znázorňuje vysokú hustotu funkcií v centrálnej časti triedy Budovateľov. Táto energia sa prelieva aj južne od centrálnej časti ohraničenej primárnym gridom. Jediným objektom znižujúcim energiu parteru v centre je obchodné centrum Central Most.

Energia z centra sa prelieva aj do severnej časti triedy, kde sa nachádza niekoľko nebytových funkcií pre obyvateľov danej časti mesta.

LEGENDA

- autopožičovňa, autopredajňa
- hotel
- stávková kancelária, herňa
- lacný nákup
- realitná kancelária
- cestovná kancelária
- domáce potreby
- elektropredaj
- klub národnostných menšín
- námestie
- park
- mestské úrady a inštitúcie
- kaderníctvo, kozmetika
- predaj odevov
- obchodné centrum
- stravovacie zariadenia
- špecializovaný predaj
- športové objekty
- zmiešaný tovar
- potraviny

ANALÝZA ÚZEMIA

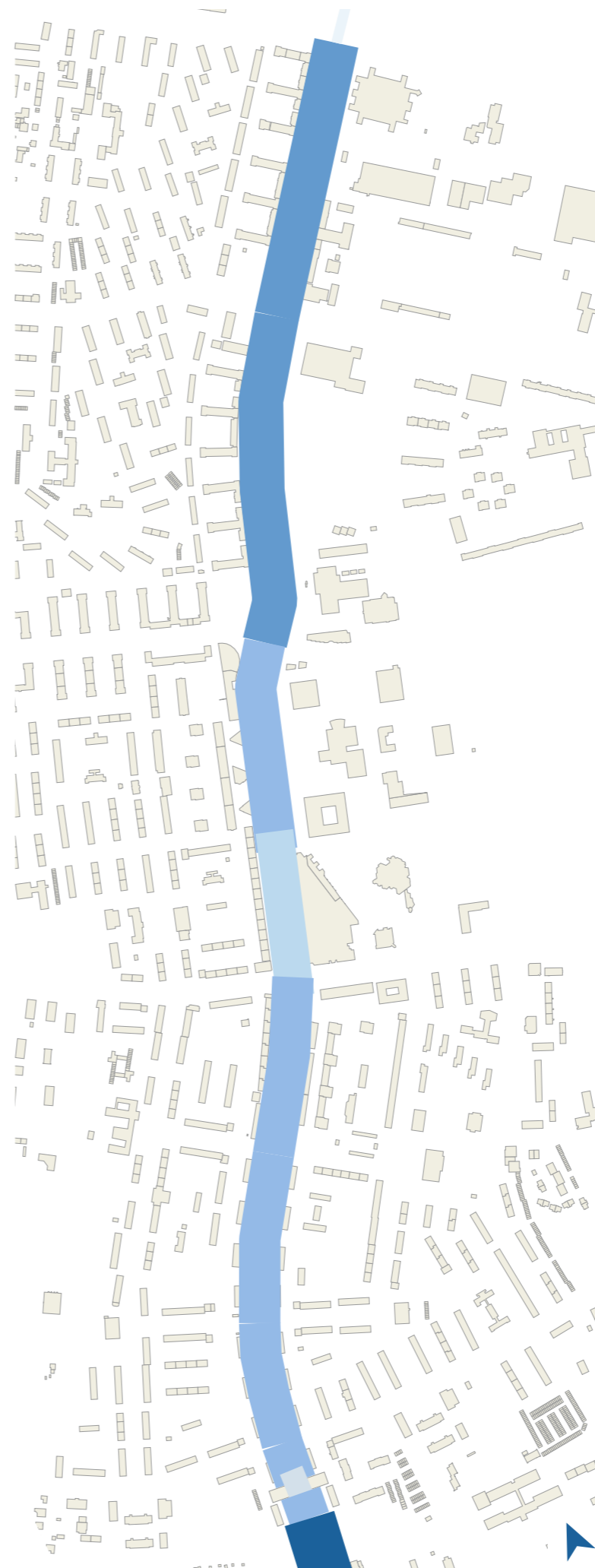
TRIEDA BUDOVAŤOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - ŠÍRKA ULICE M 1:10 000

Trieda Budovateľov je z hľadiska svojej šírky veľkou a priestorovo štedrou triedou. Za to môže vďaka svojej histórii, ktorá siaha len do druhej polovice 20. storočia, a teda do čias modernistického urbanizmu. Jej priemerná šírka činí približne 50 metrov.

Svojou veľkosťou sa môže porovnávať s triedami veľkomiest. Poskytuje štedré verejné priestranstvo, ktoré avšak neodpovedá množstvu užívateľov, ktoré ju denno-denne využíva.

LEGENDA

- 15 m
- 35 m
- 55 m
- 60 m
- 65 m
- 75 m

ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVATEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - LINKY MESTSKÉJ HROMADNEJ DOPRAVY M 1:10 000

Pre obsluhu triedy Budovateľov je najdôležitejšia električková trať, ktorá prechádza celou triedou. Zastávky sa nachádzajú prevažne na krížení ulíc primárneho gridu. Vzdialenosť medzi zastávkami je v priemere 600 metrov, čo je napríklad oproti 400 metrom v Prahe väčšia vzdialenosť a hromadná doprava je menej dostupná, avšak dostačujúca. Linky električky smerujú z južnej časti mesta na hlavnú železničnú stanicu, taktiež aj do Litvínova. Momentálne sa diskutuje aj o novej električkovej trati ulicami Zdeňka Štěpánka, Lipová, Višňová, Jana Palacha a Pod Lajsíkem, čím by sa vytvorilo nové prepojenie hlavnej železničnej stanice a Litvínova so sídliskom Kahan v Moste.

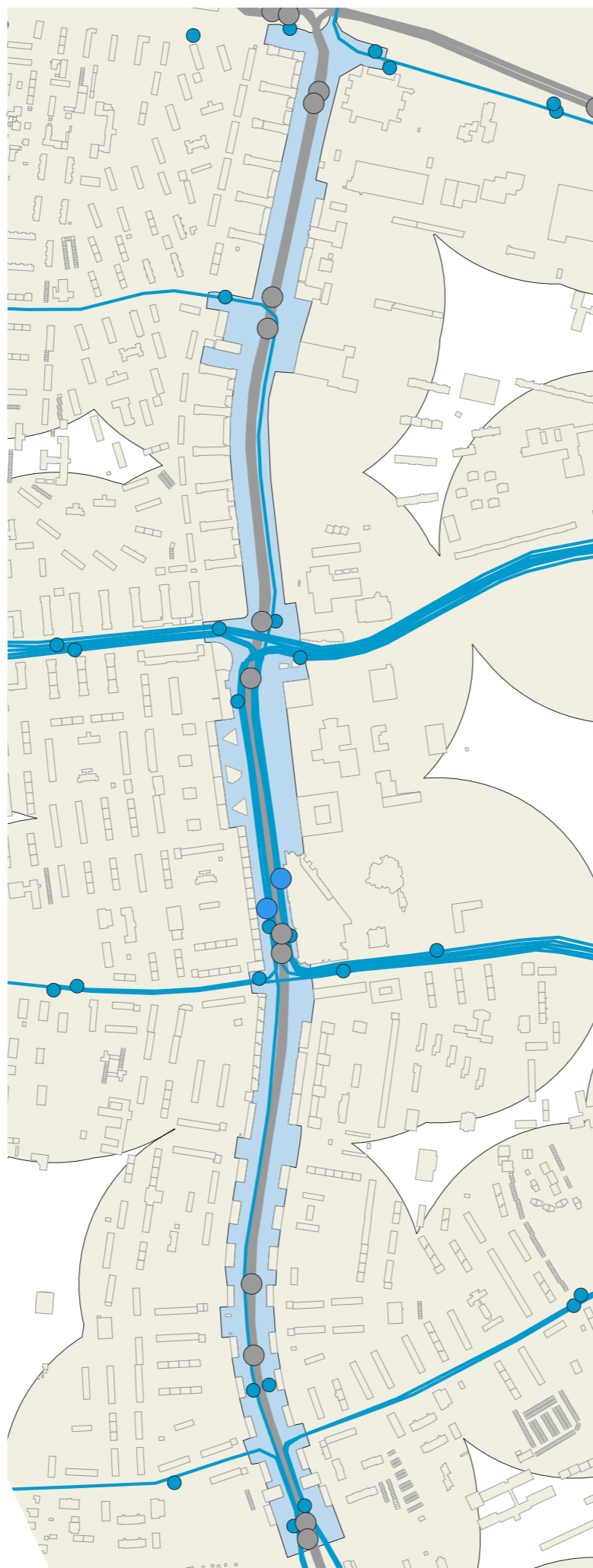
Z tratí autobusových liniek je jasné, že sú koncipované tak, aby sa obyvatelia okrajových častí dostali do centra mesta za všetkými mestskými funkciami. Je zrejme, že časť triedy Budovateľov medzi Moskevskou ulicou a ulicou Jaroslava Průchy tvorí centrum celého mesta.

Problémom MHD je nízka frekvencia spojov a problematické prestupovanie spôsobené vzdialenosťou zastávok autobusu a električky a cestovným poriadkom nezohľadňujúcim prestupovanie.

V centre mesta sa taktiež nachádza aj zastávka medzimestských a diaľkových autobusov, ktoré vedú aj do Prahy a vďaka nevyužitému potenciálu železničného spojenia je tento variant v tomto momente rýchlejší ako železničné spojenie.

LEGENDA

- autobusová linka
- električková linka
- rádus 400m
- zastávka mestských autobusov
- zastávka medzimestských autobusov
- zastávka električiek

ANALÝZA ÚZEMIA

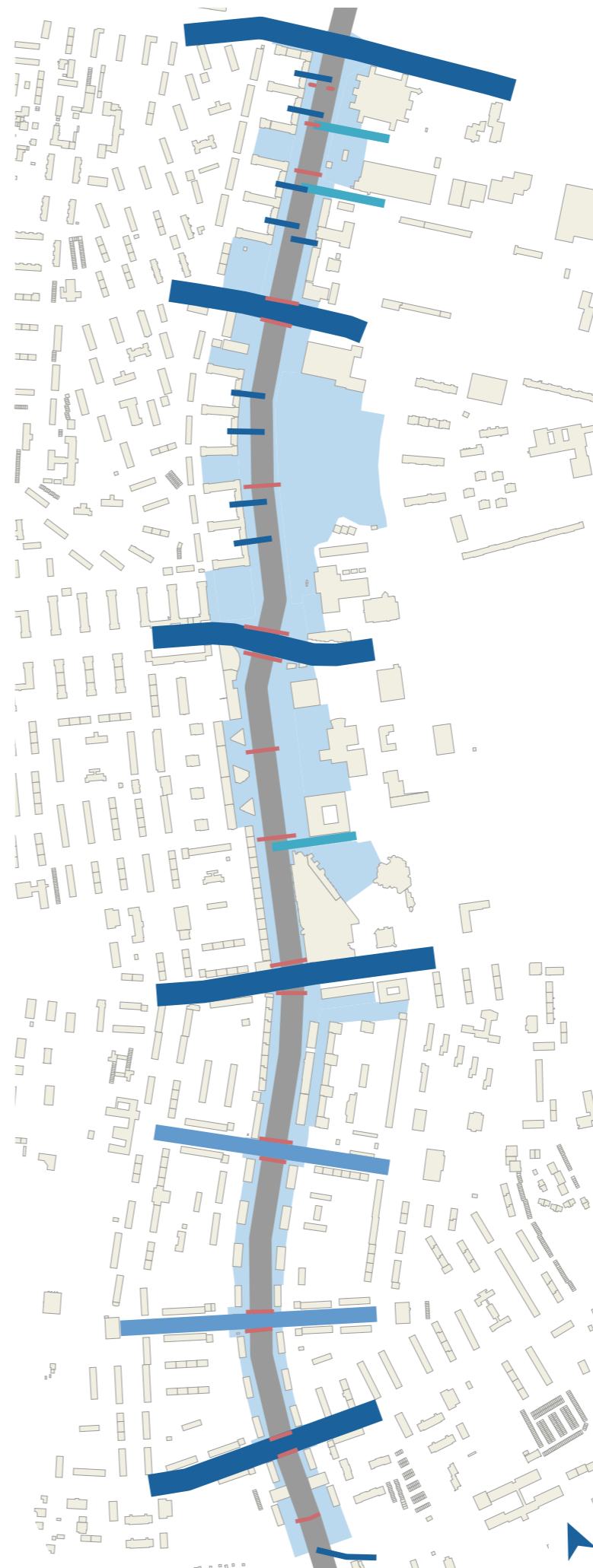
TRIEDA BUDOVATEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - PREPOJENIA NA TRIEDE BUDOVATEĽOV M 1:10 000

Trieda Budovateľov je prepojená s organizmom mesta rôznorodou sieťou ulíc a uličiek. Základnú kostru blokov tvorí primárny grid, ktorý vytvára veľké bloky so stranou priemerne dlhou pol kilometra. Ďalšie spojenie s mestom poskytuje sekundárny grid tvorený užšími ulicami a terciárny grid tvorený obslužnými ulicami.

Okrem veľkých blokov je negatívom aj nedostatočné prepojenie strán tried pre peších. V centrálnej časti dosahuje vzdialenosť medzi jednotlivými priechodmi pre chodcov až 200 metrov. V ostatných častiach sú priechody pre chodcov dokonca len na križovatkách primárneho gridu, a teda vytvárajú náročné podmienky na prechod triedy pre chodcov.

LEGENDA

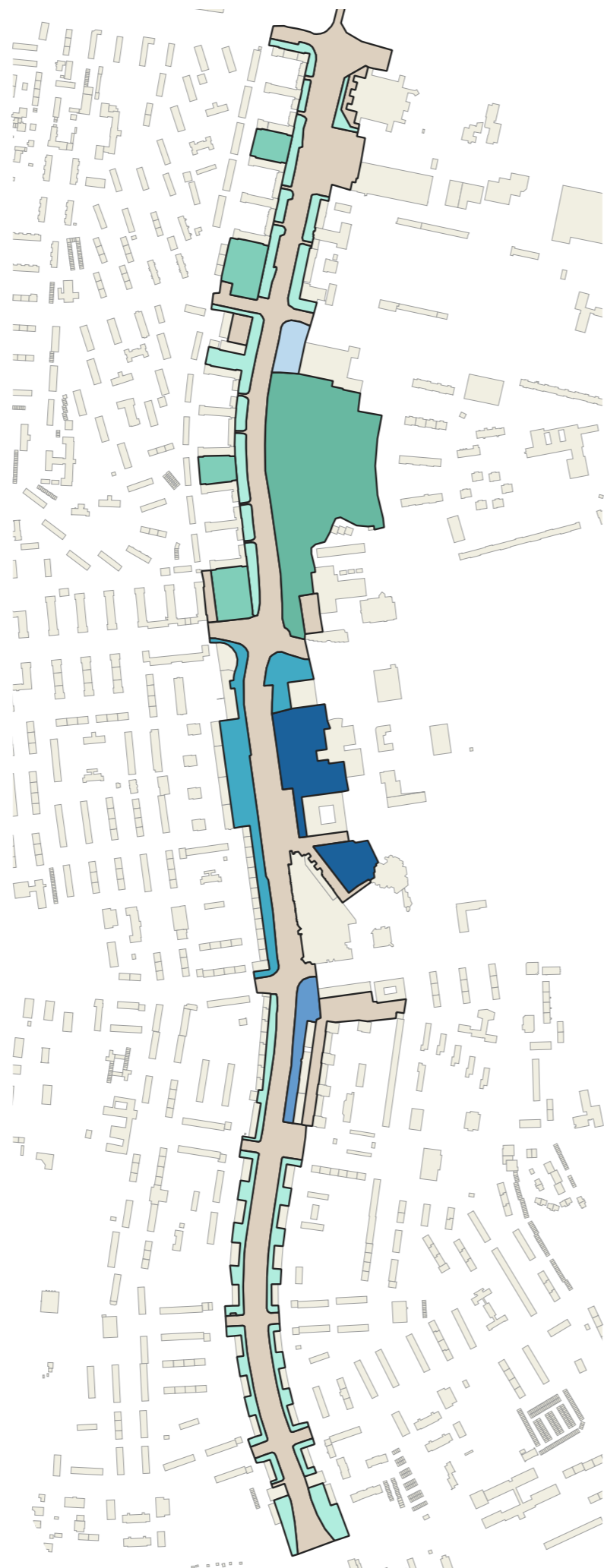
- trieda Budovateľov
- primárny grid
- sekundárny grid
- terciárny grid
- zásobovanie
- priechod pre chodcov
- podchod

ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVATEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - FUNKCIE VEREJNÉHO PRIESTORU M 1:10 000

Analýza funkcií verejného priestoru nám znázorňuje ako najčastejšie je daný verejný priestor využívaný. Z nej vyplýva, že veľké zastúpenie vo využití verejného priestoru triedy Budovateľov má dopravná funkcia. Komerčná, respektíve stretávacia funkcia, ktorá prináša do územia najviac energie, aktivít a atraktivít je zastúpená vo významnejšej miere len v centre mesta, kde sa nachádzajú aj námestia s prevažne reprezentatívnou funkciou. Veľký podiel zelene pozdĺž triedy Budovateľov tvorí "sídľisková" zeleň (v súčasnosti aspoň doplnovaná o stromy), teda zeleň, ktorá len tvorí odstup medzi objektami a dopravou a nie sú v nej užívatelia verejného priestoru pobádaný na trávenie času.

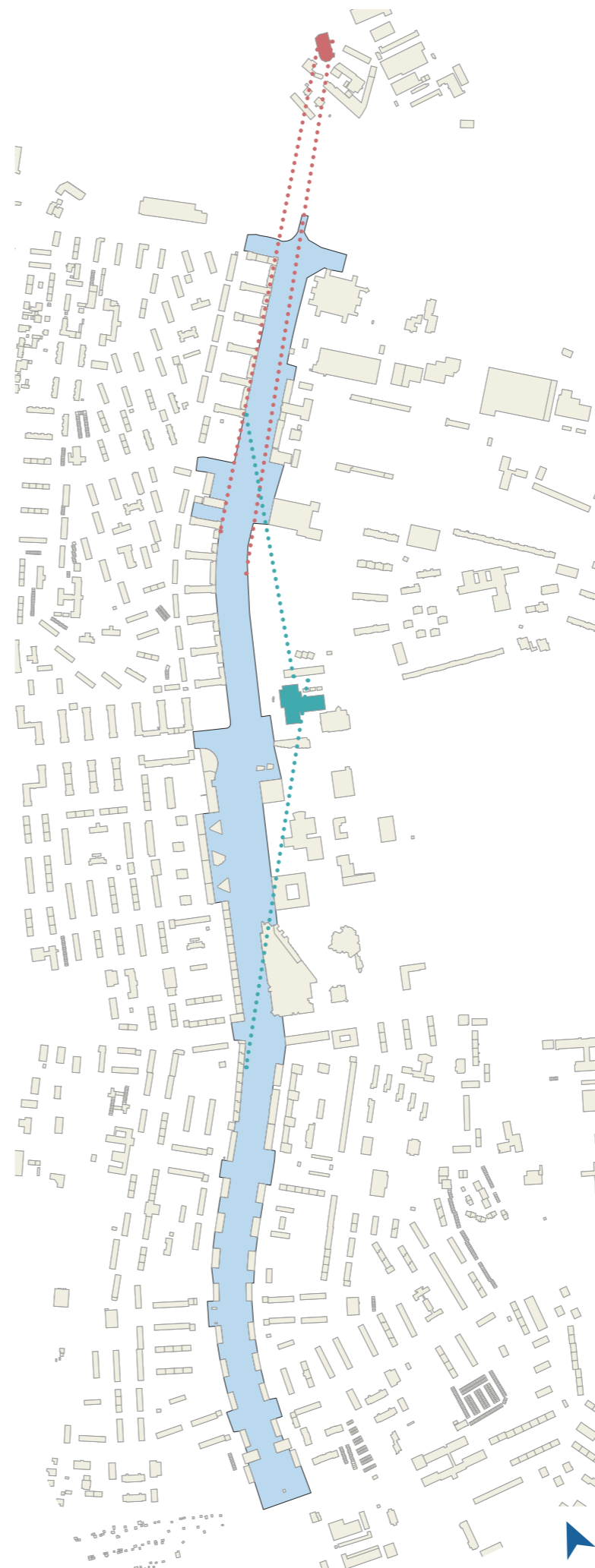
LEGENDA

- reprezentatívna funkcia
- komerčná a stretávacia funkcia
- komerčná funkcia
- zhromažďovacia funkcia
- každodenná rekreácia
- pobytová zeleň
- sídľisková zeleň
- dopravná funkcia

ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVATEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - POHLADOVÉ DOMINANTY M 1:12 000

Triede Budovateľov dominujú hlavne 2 pohľadové dominanty, ktoré sú medzi sebou v oveľkom kontraste. Na jednej strane je dominantnou Kostol Nanebovzatia Panny Márie v severnej časti triedy, ktorý symbolizuje starý Most a jeho historickú hodnotu. Na strane druhej je budova Severočeských hnedouhlíňných baní, ktorá symbolizuje deštrukciu historických hodnôt starého Most na úkor hodnoty hnedého uhlia, ktoré sa nachádzalo pod ním.

LEGENDA

- Kostol nanebovzatia Panny Márie
- Budova Severočeských hnedouhlíňných baní

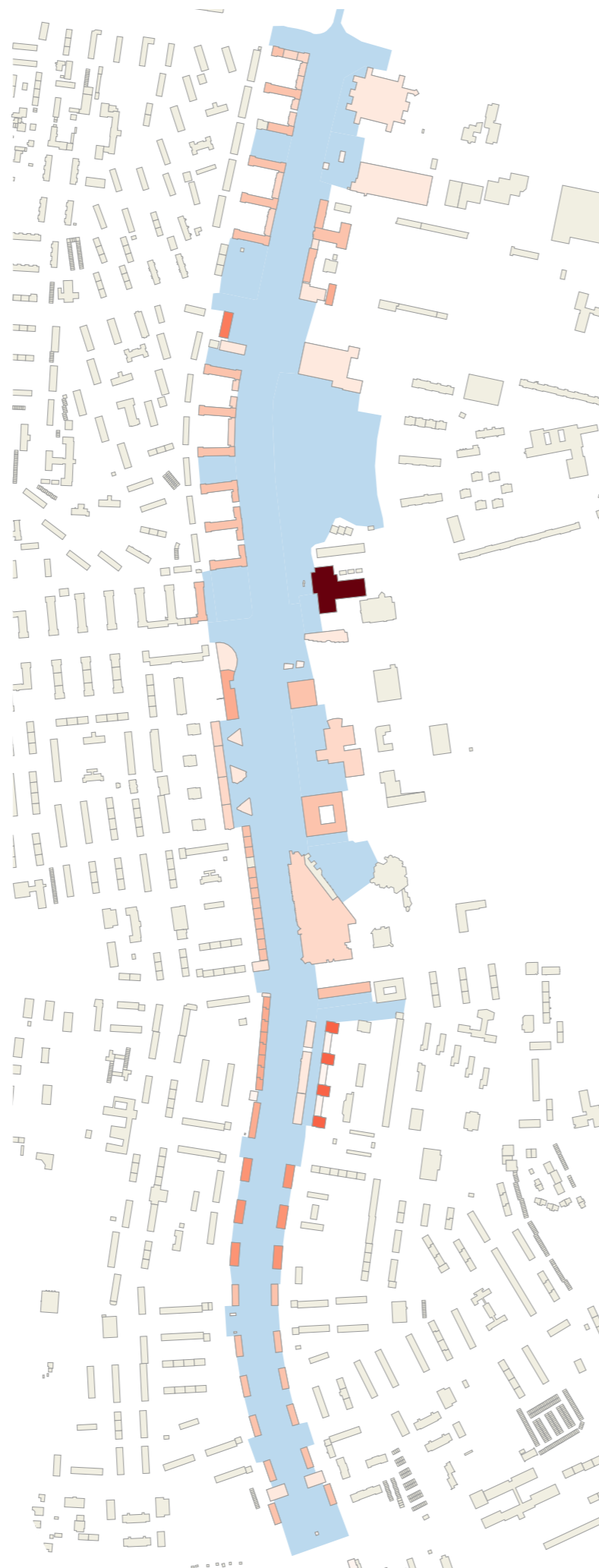
ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - VÝŠKA BUDOV
M 1:10 000

Analýza výšky budov nám znázorňuje, že centrum mesta nie je tvorené najvyššími budovami v meste. Tie sa nachádzajú v tesnom susedstve s centrom, sú to hlavne budova Severočeských hnedouhoľných baní, Hotel Domino a obytné domy južne od OC Central Most. Obytné budovy sú v Moste všeobecne vysoké a štíhle objekty, kdežto objekty občianskeho vybavenia sú plošne rozsiahlejšie objekty s nízkou výškou a počtom podlaží.

LEGENDA

2-5 m
5-10 m
10-15 m
15-20 m
20-25 m
25-30 m
30-35 m
35-40 m
nad 40 m

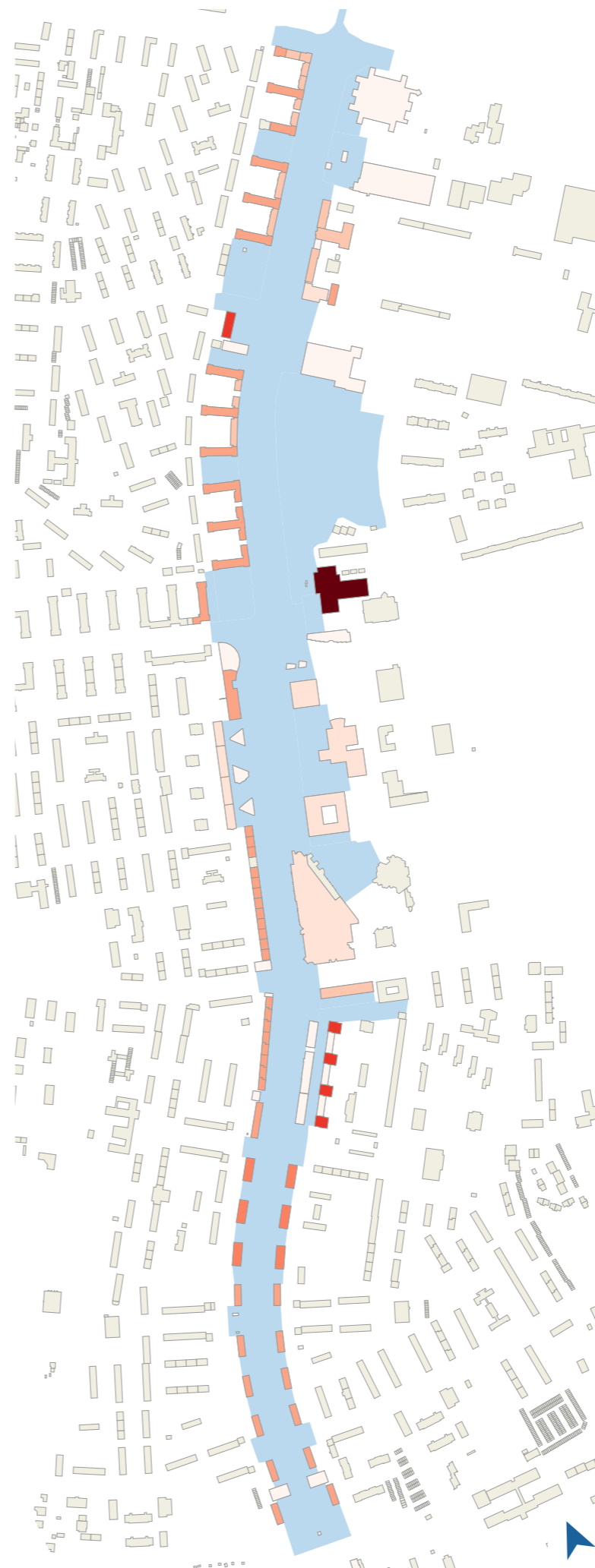
ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - POČET PODLAŽÍ BUDOV
M 1:10 000

Mapa počtu podlaží ešte navyšuje kontrast medzi vysokými obytnými budovami a SHD na jednej strane, a centrom s nebytovými funkciami na strane druhej.

LEGENDA

1-2
2-4
4-6
6-8
8-10
10-12
12-14
14-16
16-18
nad 18

ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - VNÍMANIE PROSTREDIA M 1:10 000

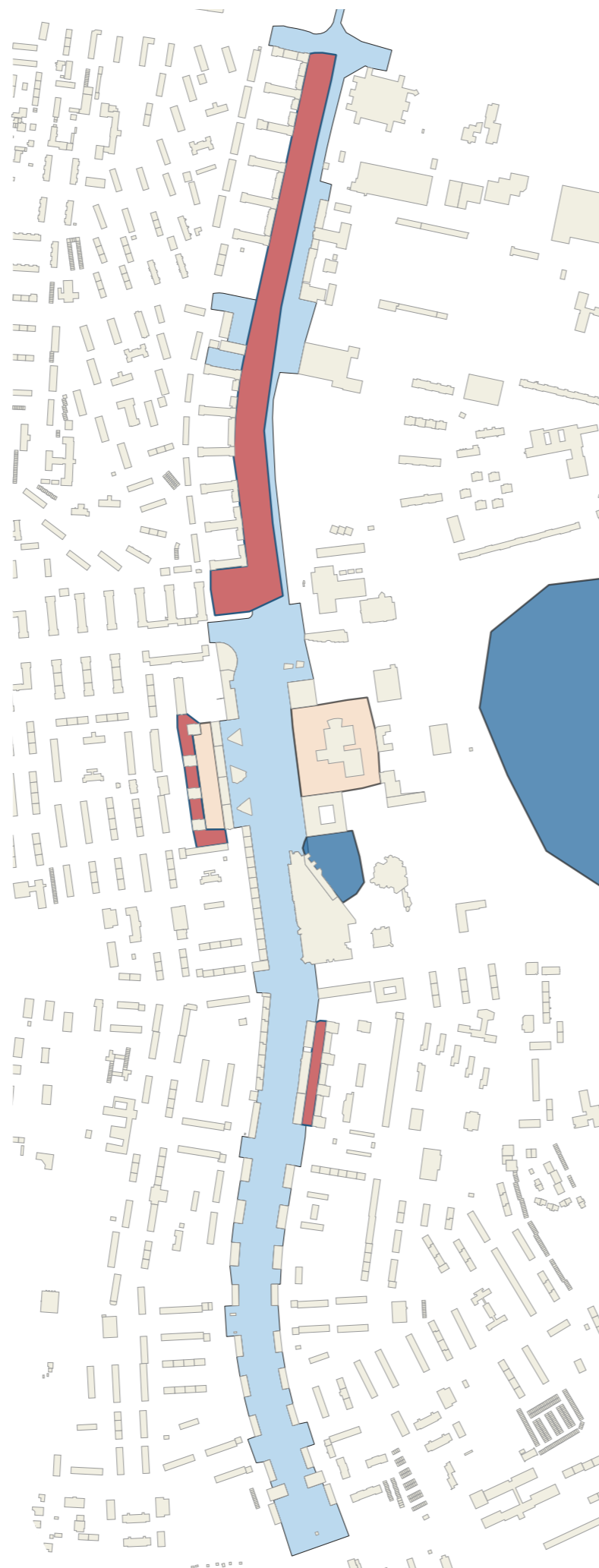
Vnímanie prostredia je mapa tvorená oblasťami, ktoré obyvatelia mesta v dotazníku spomenuli, že považujú za pozitívne (cítia sa tam dobre, oceňujú vizuál daného miesta alebo jeho využitie), negatívne (necítia sa tam príjemne, verejný priestor tam vyzerá zanedbane, neudržiavane), nebezpečné (považujú ho za nebezpečné z dôvodu výskytu veľkého množstva obyvateľov zo sociálne vylúčených komunit).

Pozitívne obyvatelia mesta vnímajú lokalitu okolo Kostola Nanebovzatia Panny Márie, 1. námestie vďaka jeho nedávnej revitalizácii a park Šibeník.

Negatívne alebo až nebezpečne sa cítia obyvatelia mesta hlavne v okolí sociálne vylúčených lokalít, avšak aj na námestí Veľkej mosťeckej stávky, ktoré je v zanedbanom stave.

LEGENDA

- pozitívne
- negatívne
- vnímané ako nebezpečné

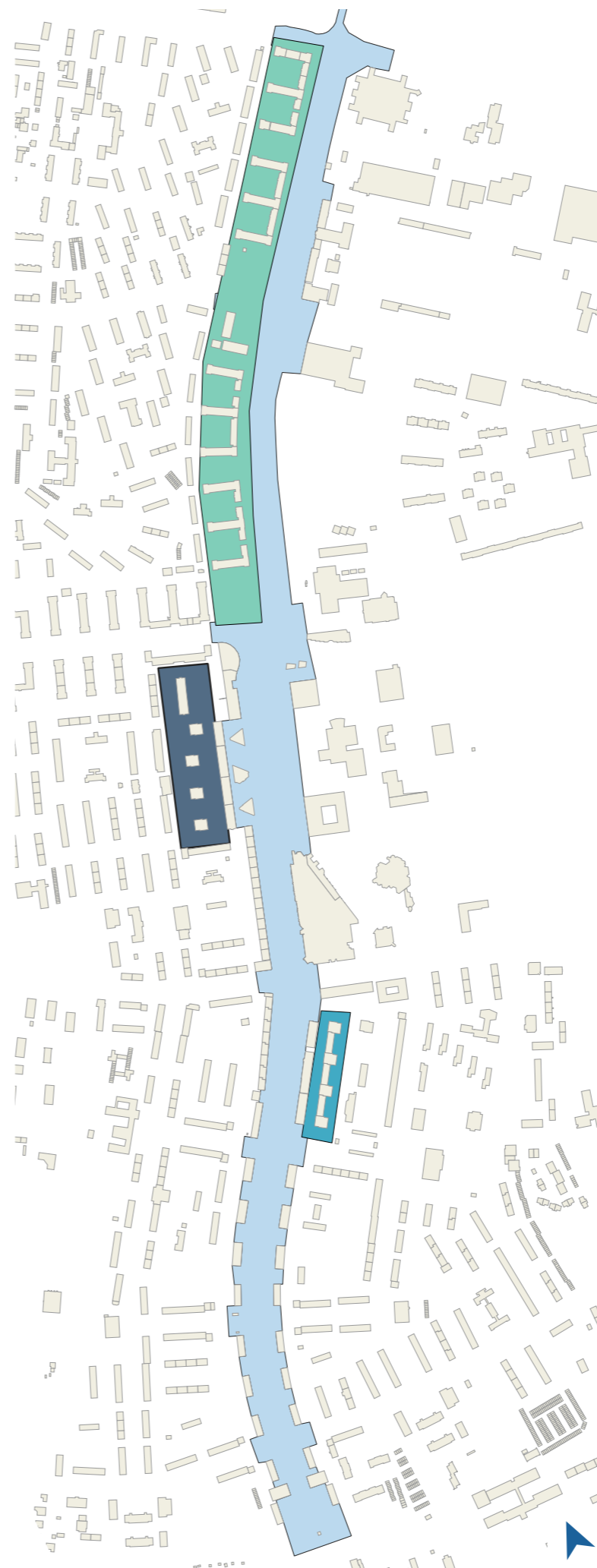
ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - SOCIÁLNE VYLÚČENÉ LOKALITY M 1:10 000

Mapa znázorňuje miesta, kde sa nachádza vyšší podiel obyvateľov patriacich do sociálne vylúčených komunit ako je priemer (v tomto prípade sa jedná približne o 10% podiel takýchto obyvateľov v danom území).

LEGENDA

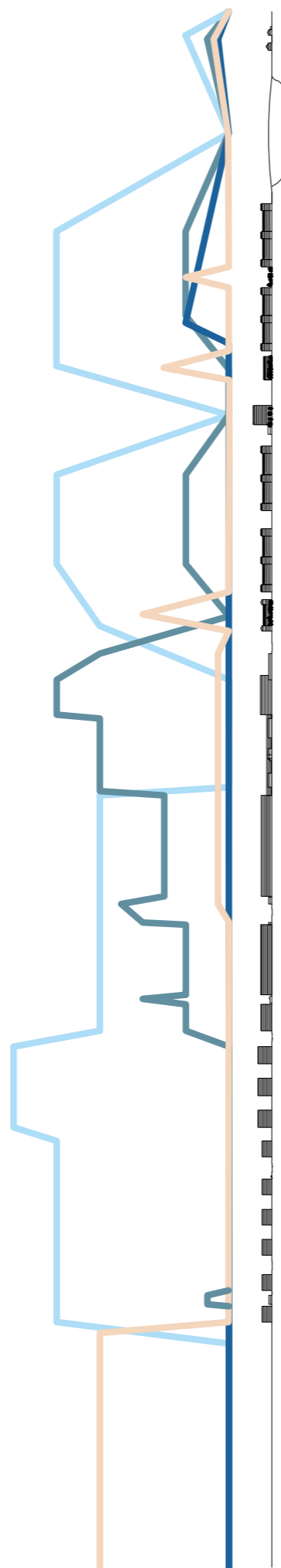
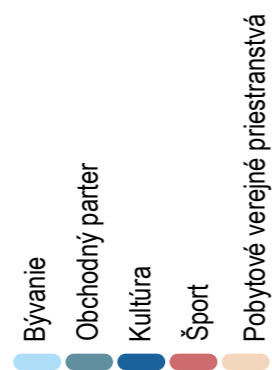
- ulica M. G. Dobnera
- stovky
- ulica U věžových domů
- Javorova ulica
- Líščí vrch

ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - POZDĹŽNY REZ - ZÁPADNÝ - STÁVAJÚCI STAV

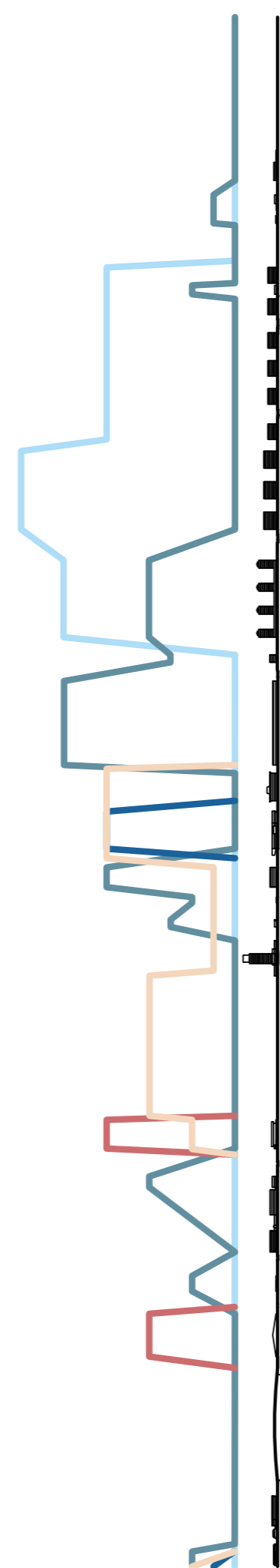
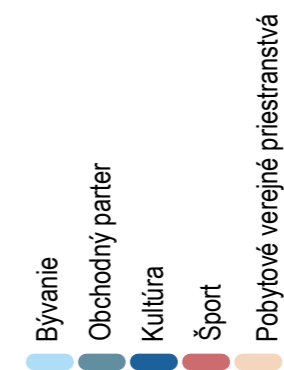
Pozdĺžny rez triedy Budovateľov znázorňuje rôzne funkcie nachádzajúce sa na triede Budovateľov a ich zastúpenie v jednotlivých častiach triedy. Môžeme si všimnúť, že na väčšine územia triedy prevláda jedna funkcia nad ostatnými a jednotlivé časti alebo bloky sa dajú považovať za monofunkčné.

ANALÝZA ÚZEMIA

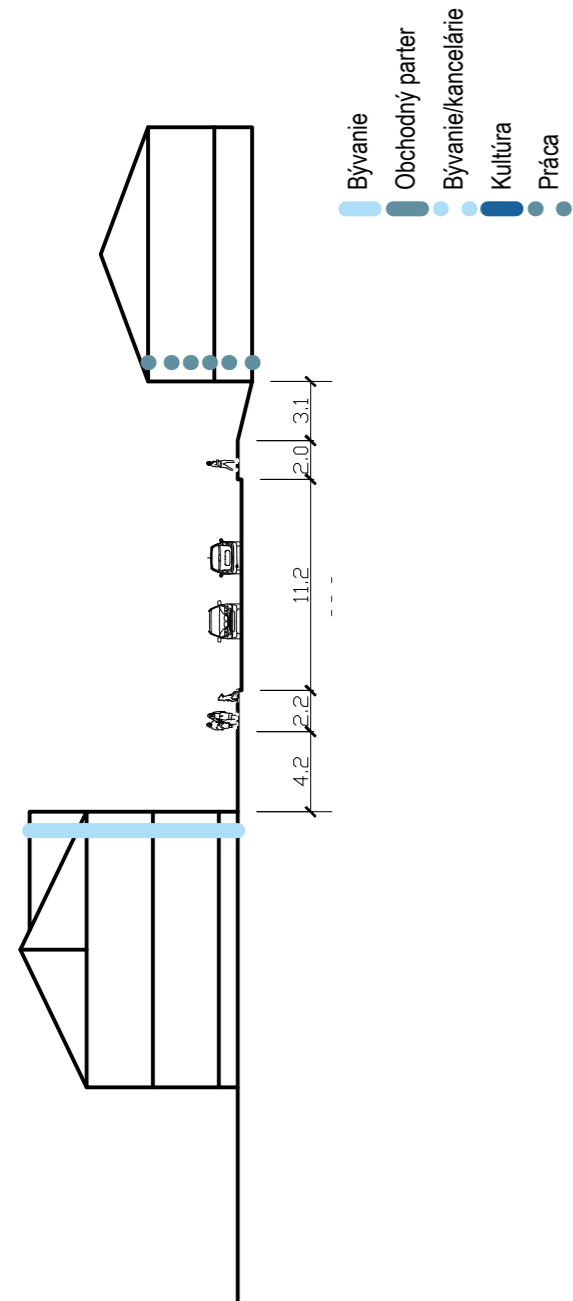
TRIEDA BUDOVAŤEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - POZDĹŽNY REZ - VÝCHODNÝ - STÁVAJÚCI STAV

Pozdĺžny rez triedy Budovateľov znázorňuje rôzne funkcie nachádzajúce sa na triede Budovateľov a ich zastúpenie v jednotlivých častiach triedy. Môžeme si všimnúť, že na väčšine územia triedy prevláda jedna funkcia nad ostatnými a jednotlivé časti alebo bloky sa dajú považovať za monofunkčné.

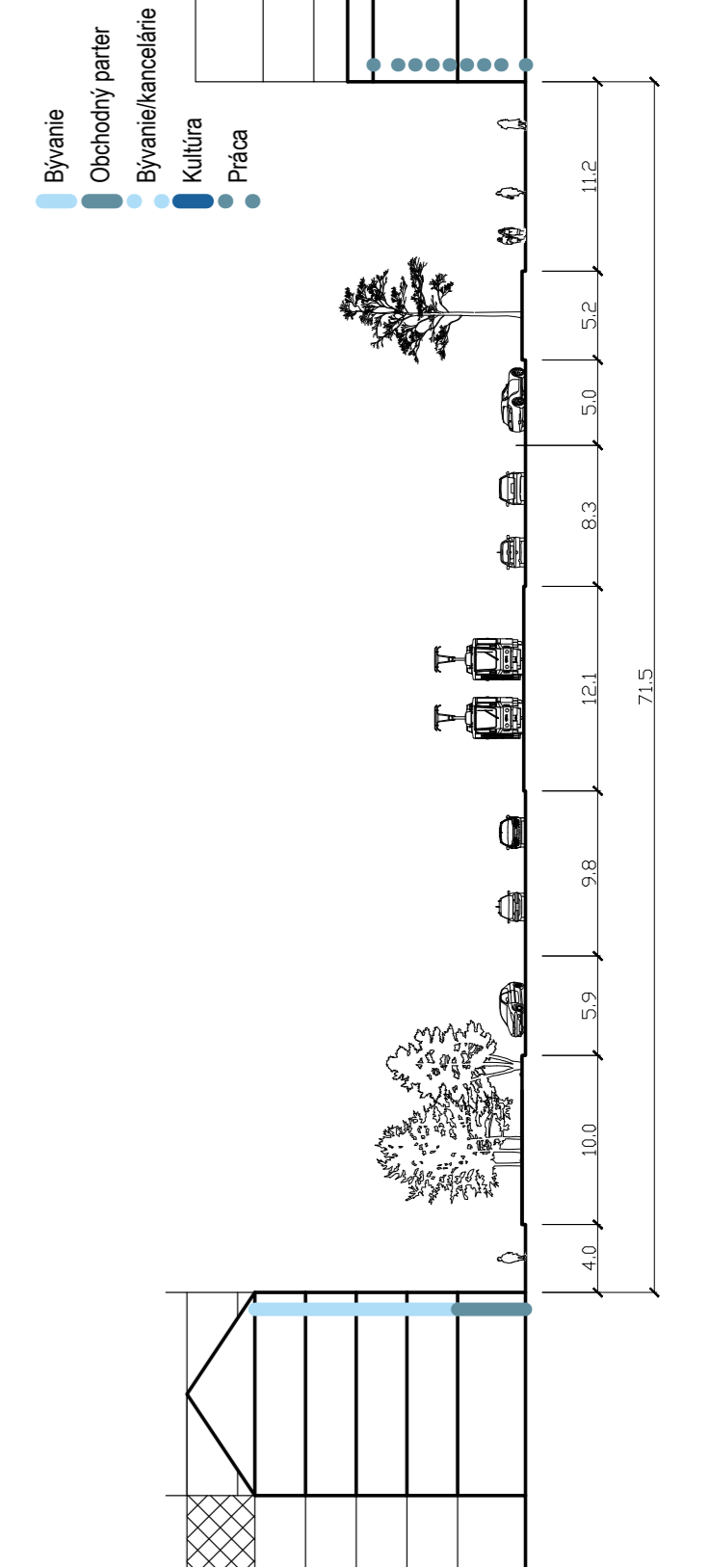
ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - PRIEČNE REZY - STÁVAJÚCI STAV
M 1:400

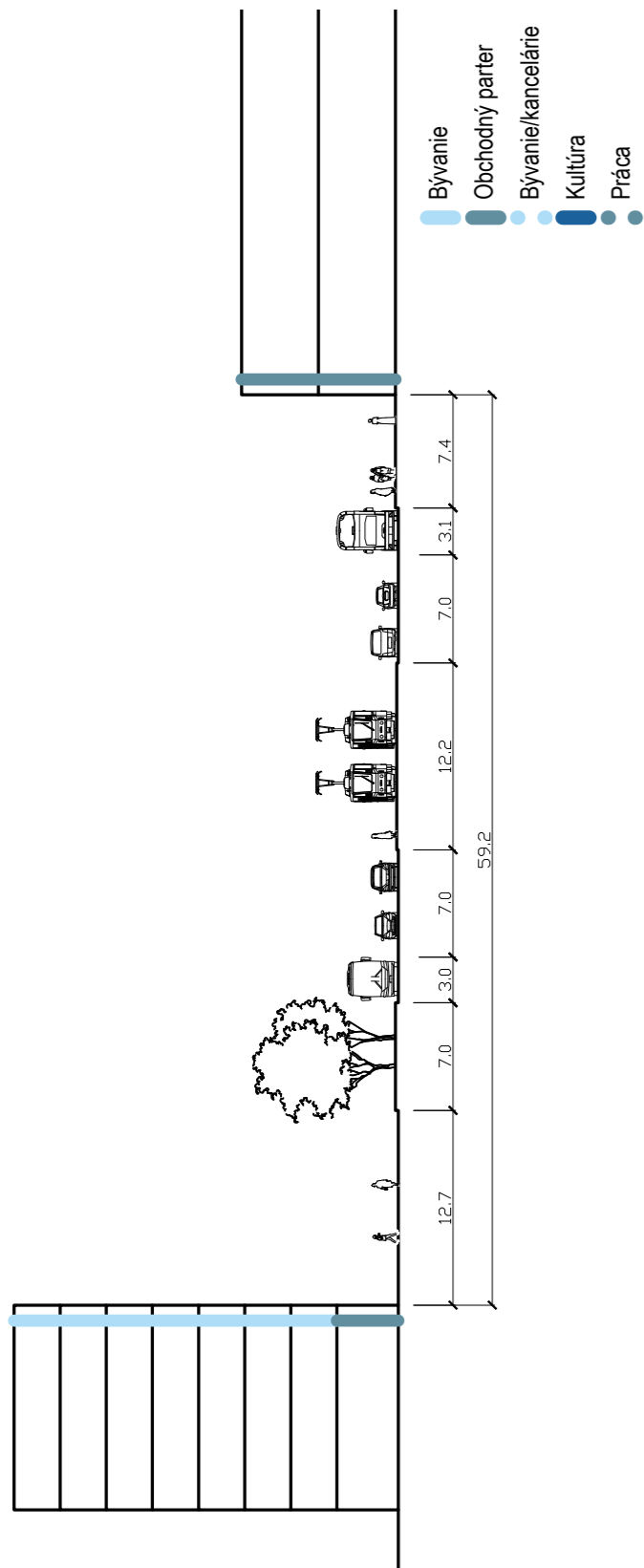
ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - PRIEČNE REZY - STÁVAJÚCI STAV
M 1:400

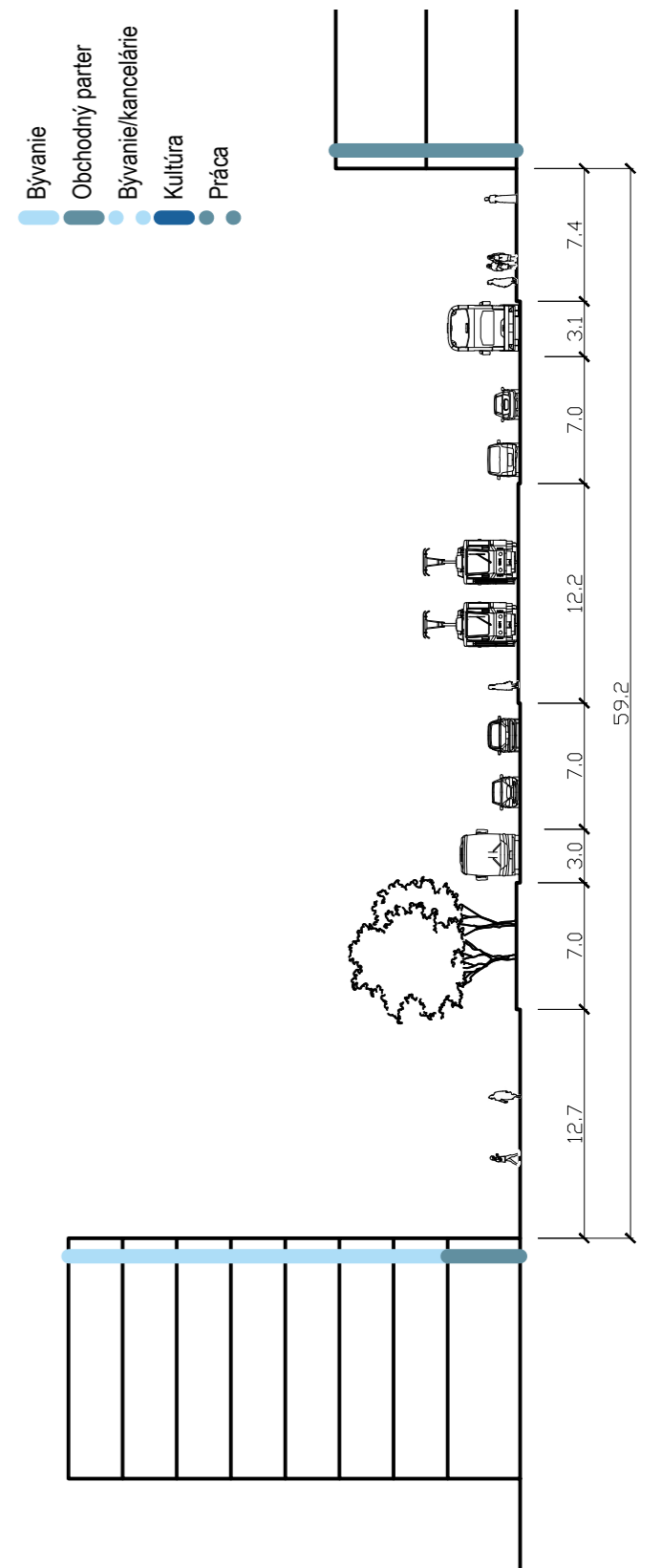
ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤELOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - PRIEČNE REZY - STÁVAJÚCI STAV
M 1:400

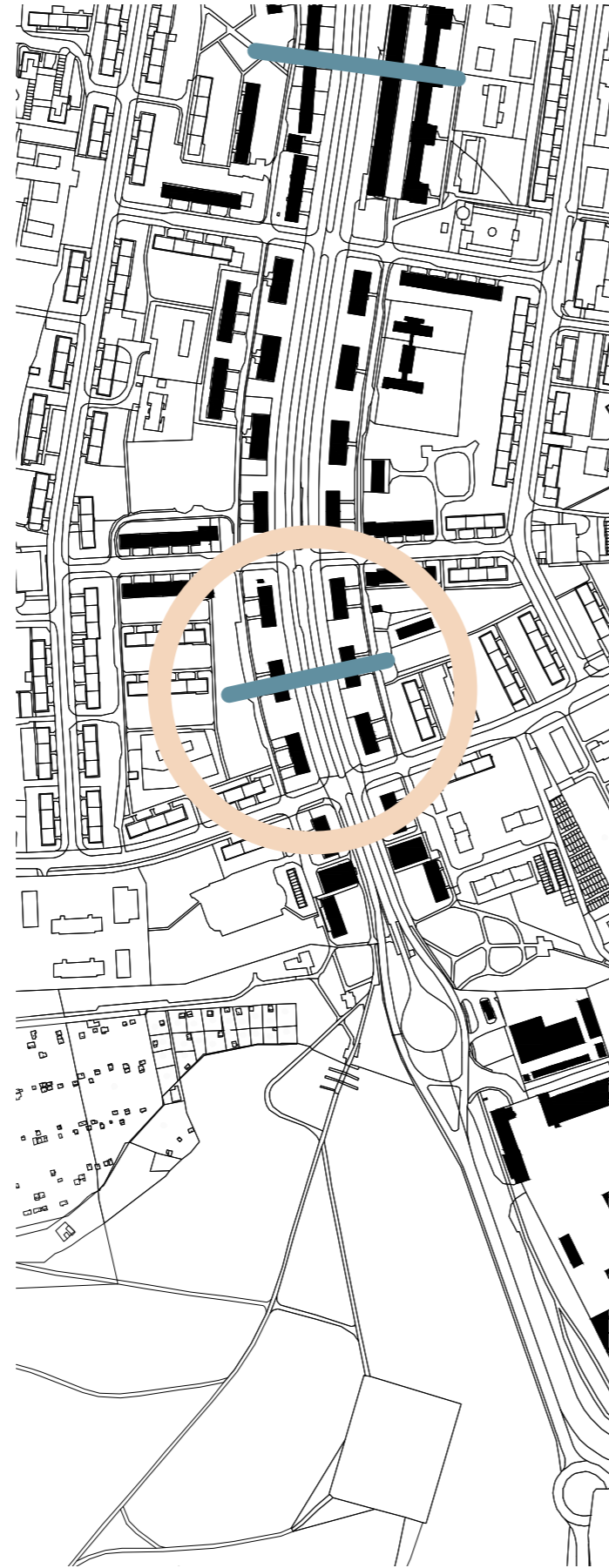
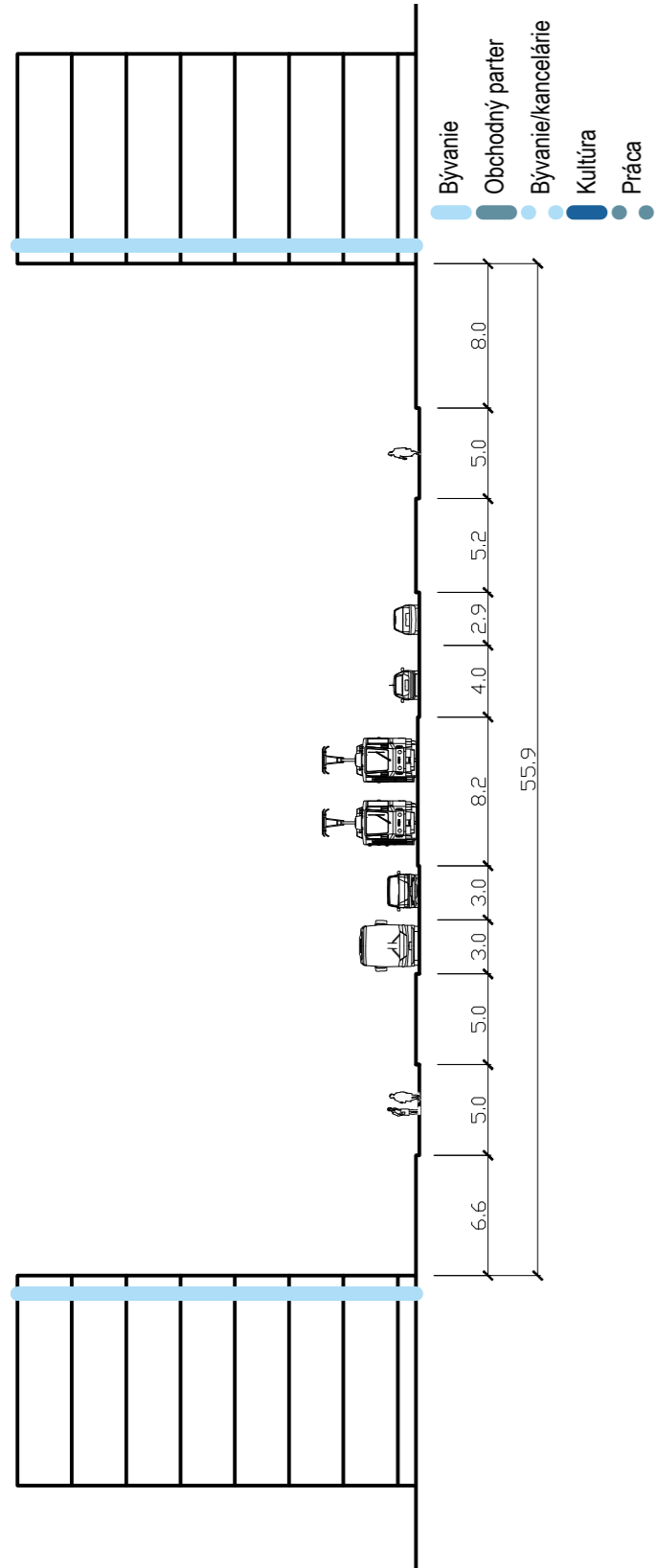
ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤELOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - PRIEČNE REZY - STÁVAJÚCI STAV
M 1:400

ANALÝZA ÚZEMIA

TRIEDA BUDOVAŤEĽOV A JEJ CHARAKTERISTIKY - PRIEČNE REZY - STÁVAJÚCI STAV
M 1:400

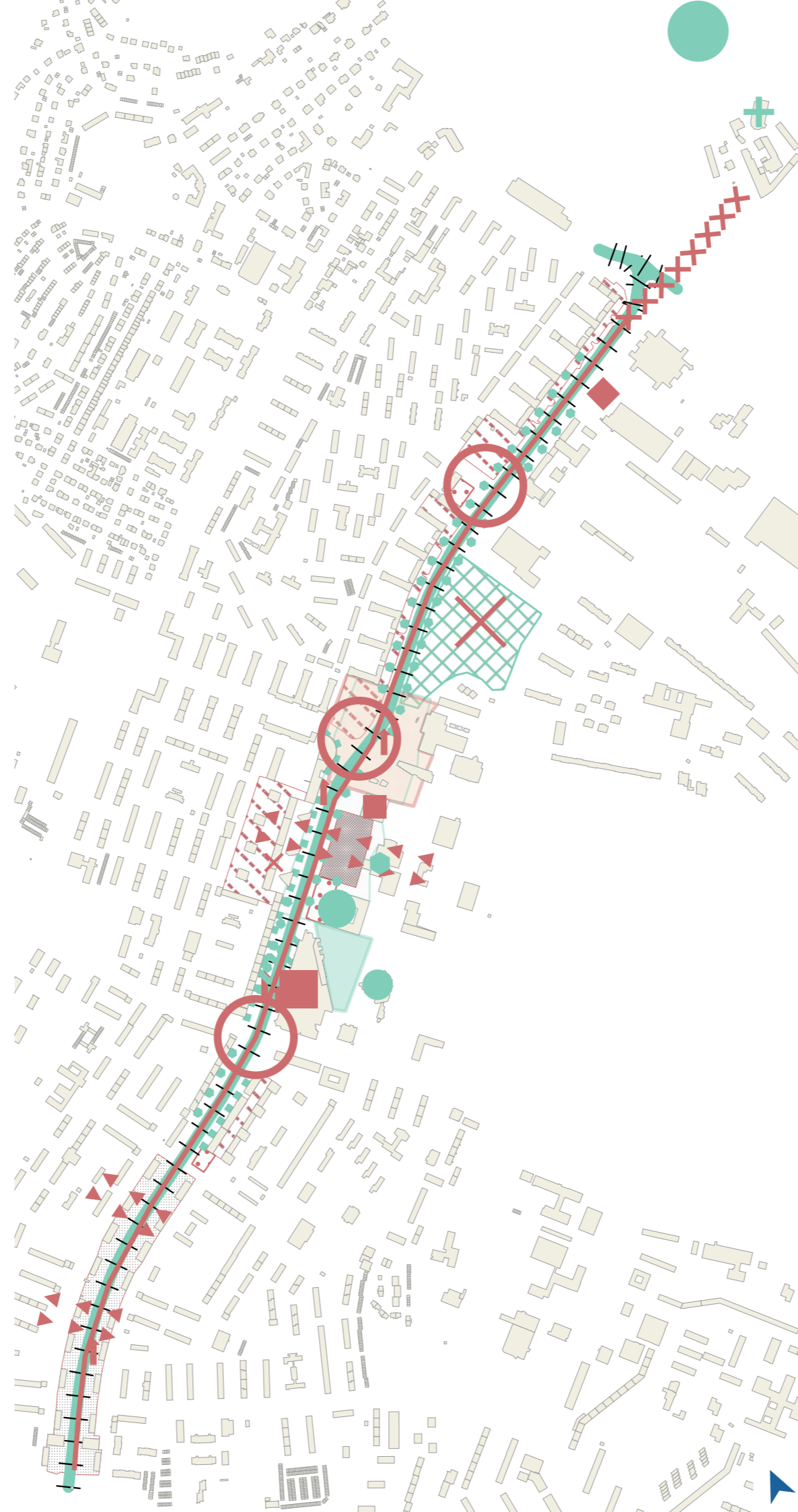

ZÁVER ANALYTICKEJ ČASTI

VÝKRES POZITÍV/NEGATÍV M 1:10 000

LEGENDA

- divadlo
- Mostecké jazero
- KC Repre
- Kostol Nanebovzatia Panny Márie
- Magistrát mesta Most
- Zastávka diaľkových autobusov priamo v centre
- OC Centrál, ktorý vysáva ľudí a energiu z centra
- schátralý administratívny objekt
- stav parku Stred vyžadujúci revitalizáciu
- stav OC Prior
- nedokončená ubanistická štruktúra
- veľký dopravný priestor križovatiek
- problematická prestup tram/bus
- prítomnosť električky
- funkčný parter
- vzrastlá zeleň
- chýbajúce priečne prepojenia pre peších
- prepojenie do Starého Mostu je príjemné iba autom
- automobilový charakter triedy v celej svojej dĺžke
- 1. námestie, jeho poloha a stav
- veľký verejný priestor umožňuje variabilné riešenie
- park Stred
- rozľahlý priestor venovaný prevažne doprave
- monotónne a monofunkčné verejné priestranstvo
- predimenzované parkovacie plochy v centre
- negatívne vnímanie priestoru obyvateľmi mesta
- námestie, ktoré nefunguje ako námestie
- zapustenie električkovej zastávky - zlá prístupnosť

ZÁVER ANALYTICKEJ ČASTI

Výkres pozitív/negatív predstavuje syntézu analytickej časti a spolu s terénnym prieskumom napomohli identifikovať hlavné problémy k riešeniu revitalizácie triedy Budovateľov, ktoré budú riešené v návrhovej časti diplomovej práce:

- dominancia automobilovej dopravy (v pohybe aj v pokoji) vo verejnom priestore triedy - infraštruktúra prevyšuje potreby mesta
- v meste absentuje veľké plošné verejné priestranstvo, ktoré by pritiaholo obyvateľov mesta v do centra (námestie Veľkej mosteckej stávky dnes nefunguje ako námestie a 1. námestie nemá charakter živého námestia
- nevýrazné a neatraktívne verejné priestranstvo centra, ktoré nedokáže súperiť s OC Centrál, ktorý dominuje priestoru centra mesta
- absencia lokálnych námestí a stretávacích bodov, chýba hierarchizácia verejných priestranstiev
- monotónnosť verejných priestranstiev na triede Budovateľov
- prepojenie do Starého Mostu neodpovedá rekreačnému potenciálu Mosteckého jazera a plánovanej výstavby v jeho okolí
- stávajúci dopravný grid vyhovuje automobilovej doprave, avšak chýbajú hustejšie prepojenia pre peších a cyklistov kolmo na triedu Budovateľov

FOTOGRAFIE STÁVAJÚCEHO STAVU

Premostenie k Starému Mostu

Pohľad z nového mostu na Kostol Nanebovzatia Panny Márie

Pohľad z premostenie k Starému Mostu na triedu Budovateľov

Priestor Parku Stred pri Športovej hale

Križovatka triedy Budovateľov s Moskevskou ulicou

Pohľad z námestia Veľkej mosteckej stávky na triedu Budovateľov

OC Prior a budova SHD

Magistrát mesta Most

1. náměstie

Parkovisko južne od NC Rozkvet

NC Rozkvet

Južná časť triedy Budovateľov

NÁVRH

VÍZIA

Triedu Budovateľov si predstavujem ako živú mestskú triedu s jasne vymedzeným priestorom centra, ktoré je maximálne prispôsobené peším a cyklistom, kde sa nielen môžu bezpečne a slobodne pohybovať, ale aj zmysluplne tráviť voľný čas a pobývať vo verejnom priestore vďaka množstvu a rôznorodosti vytvorených atrakcií, kultúrnym a spoločenským aktivitám vo verejnom priestore a zníženej intenzite automobilovej dopravy. Taktiež bude trieda Budovateľov poskytovať lokálne stretávacie body, ktoré napomôžu orientácií vo verejnom priestore a dodajú im potrebnú hierarchizáciu a poriadok. Vďaka tomu obyvatelia budú mať možnosť tráviť svoj voľný čas aj v mestsky upravenom verejnom priestore a získajú alternatívu k už zavedeným verejným priestranstvám prírodného charakteru, ktoré sa nachádzajú v Moste a jeho okolí (Šibeník, Ressler, Matylda, Mostecké jazero atď.)

CIELE

1. Kompozícia
 - centrum mesta koncipované ako sústava troch námestí, ktorá vychádza zo Starého Mostu a je podporená súčasným strategickým plánom mesta
 - vytipovanie miest pre lokálne body záujmu pozdĺž triedy Budovateľov
 - zahustenie zástavby pozdĺž triedy Budovateľov – koncentrovanie mesta v jeho vnútri
 - hustejšie priečne prepojenia pre peších a cyklistov
2. Doprava
 - rozšírenie dopravy o cyklocesty
 - optimalizácia jednotlivých dopravných pruhov
 - podpora MHD, zjednodušenie prestupu medzi električkou a autobusom
3. Obývateľnosť verejného priestoru
 - vytvorenie pobytových priestorov spevnených/nespevnených
 - vytvorenie priestoru pre reštaurácie a kaviarne, ktoré by mohli mať vonkajšie záhradky
 - herné/tvorivé/aktívne prvky vo verejnom priestore – šachy, pingpong, cvičenie a pod.
4. Kultúra
 - vytvorenie multifunkčného verejného priestoru pre konanie kultúrnych akcií vonku
5. Životné prostredie
 - vytvorenie priaznivej mikroklimy vďaka vzrastlej zeleni, ktorá bude poskytovať prirodzené tienenie priestoru
 - nadviazanie vodnými prvkami na historickú skutočnosť v starom Moste a okolie súčasného mesta, ktoré je obklopené vodnými plochami

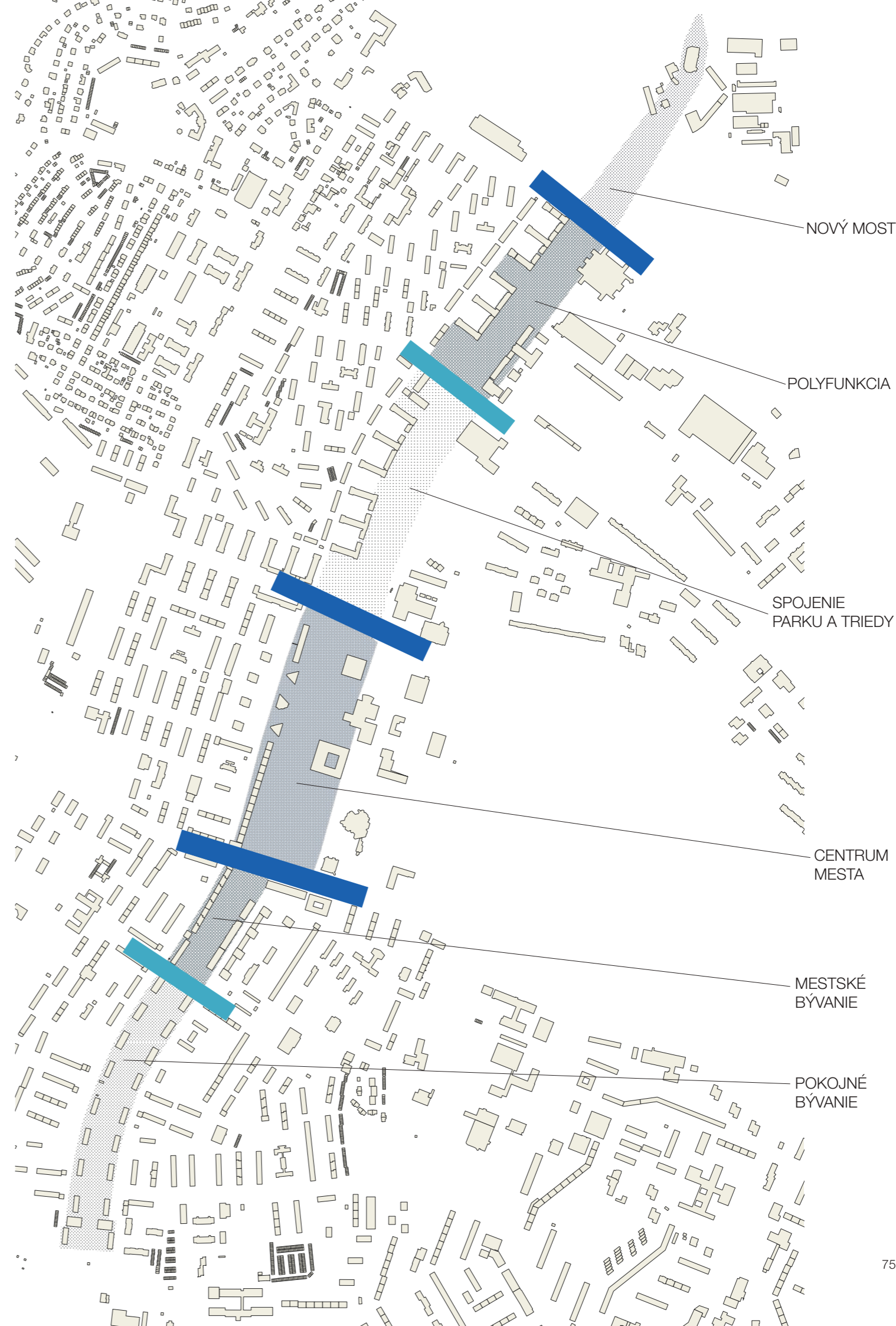
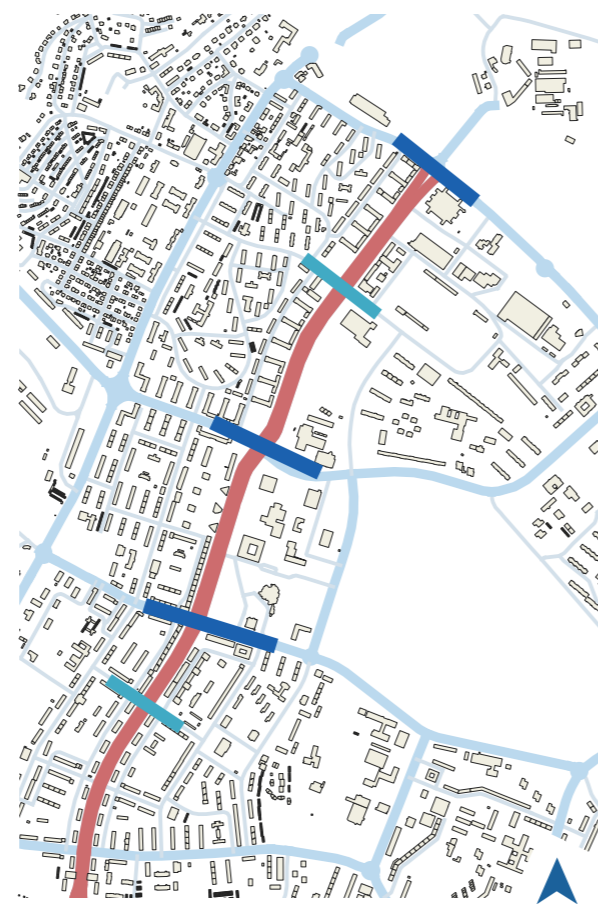
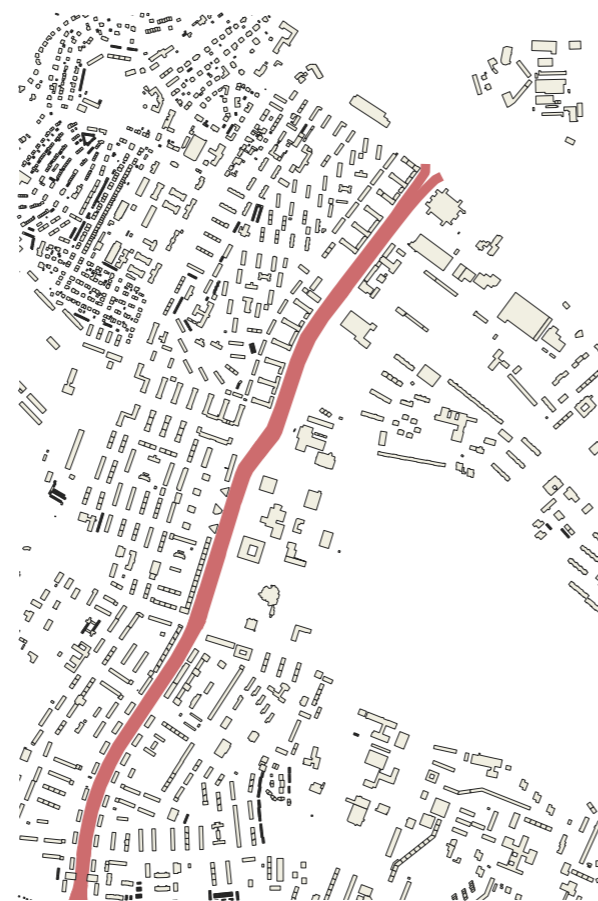
NÁVRH

KONCEPT M 1:10 000

Koncept riešenia návrhu spočíva v rozdelení priestoru triedy Budovateľov na segmenty pomocou primárneho a sekundárneho gridu komunikácií. Jednotlivé segmenty sa od seba budú odlišovať charakterom verejných priestranstiev, ktoré budú viac odzrkadľovať funkcie objektov okolo seba, a teda aj potreby užívateľov daného verejného priestoru. Trieda Budovateľov tak získa chýbajúcu hierarchizáciu a vymedzenie verejného priestoru, čo napomôže jednoduchšej priestorovej orientácii obyvateľom.

K stávajúcemu priestoru triedy Budovateľov je pridaný ďalší segment vedúci k Starému Mostu, vďaka ktorému sa integruje Starý Most k Mostu novému. Nové premostenie sa stane "mostom" medzi starým a novým, vďaka ktorému trieda Budovateľov pohodlne dovedie obyvateľov mesta až ku Kostolu Nanebovzatia Panny Márie a nastane zmierenie medzi starým a novým.

Spolu segmenty vymedzujú riešené územie triedy Budovateľov na severe Kostolom Nanebovzatia Panny Márie a na juhu poslednými obytnými objektami na triede Budovateľov.

NÁVRH

KONCEPT NÁMESTÍ

Návrh námestí na triede Budovateľov pozostáva z trojice hlavných námestí v centre mesta, dvoch lokálnych námestí vznikajúcich na kríženích triedy Budovateľov so sekundárnym gridom a lokálnym námestím pri Kostole Nanebovzatia Panny Márie.

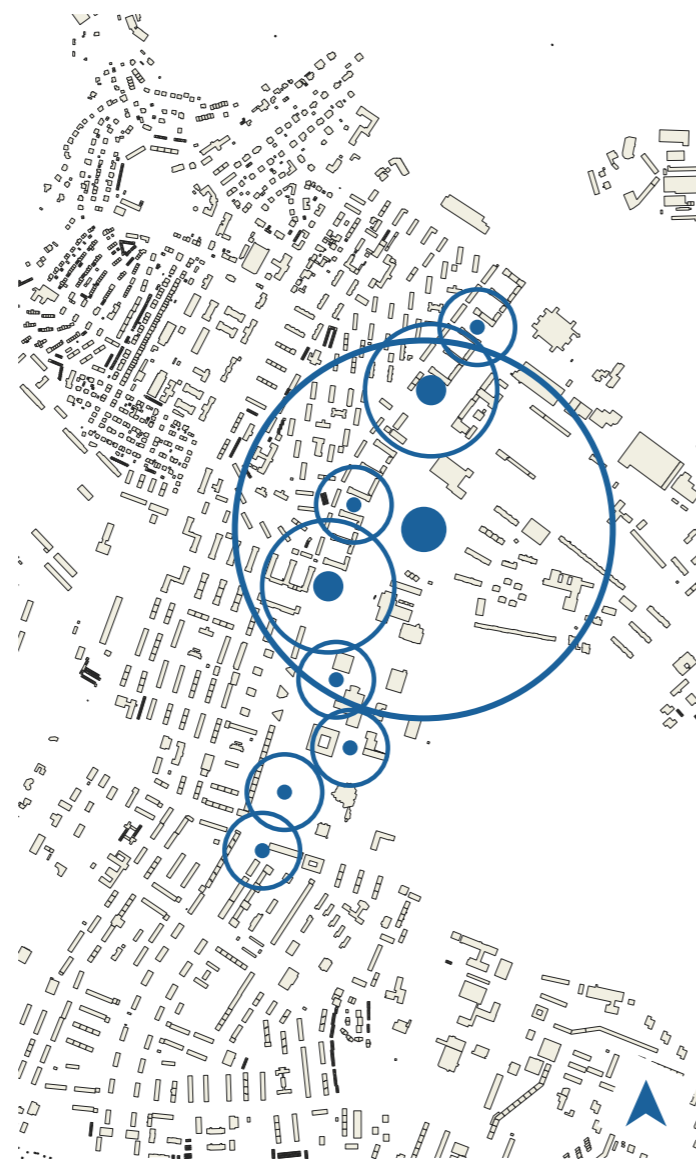
LEGENDA

- celomestské námestie
- lokálne námestie
- územný dosah

NÁVRH

KONCEPT ZELENÝCH PLÔCH

Verejná zeleň na triede Budovateľov je zastúpená stávajúcim mestským parkom Stred, ktorý je doplnený lokálnymi parkmi slúžiacimi pre každodennú rekreáciu a lokálnou zeleňou pobytových trávnikov a retenčnej zelene.

LEGENDA

- mestský park
- lokálny park
- lokálna zeleň
- územný dosah

NÁVRH

KONCEPT VODY

Návrh reaguje na klimatické zmeny vytvorením systému vodných prvkov, ktoré budú v horúcich letných dňoch zvlhčovať vzduch a prispieť k zníženiu pocitovej teploty vzduchu. Navyše vodné prvky v meste odzrkadľujú súčasnosť a budúcnosť okolitej jazernej krajiny.

LEGENDA

- fontána
- kašna
- pítko
- vodné prvky v úrovni terénu

NÁVRH

VYUŽITIE NVOÝCH OBJEKTOV

Nové objekty sú doplnené podľa konceptov jednotlivých segmentov triedy. Objekty sú dopĺňované v rámci intravilánu mesta blízko centra s cieľom udržať centrum mesta schopné a funkčné aj napriek klesajúcej tendencii počtu obyvateľov posledných rokov.

LEGENDA

- vzdelávanie a výskum
- mestská a štátna správa
- obchod a administratíva
- bývanie
- parkovací dom

NÁVRH

CELKOVÁ SITUÁCIA 1:15 000

LEGENDA

- námestie
- dláždená plocha
- zeleň
- plocha asfaltová
- nový objekt
- stávajúci objekt

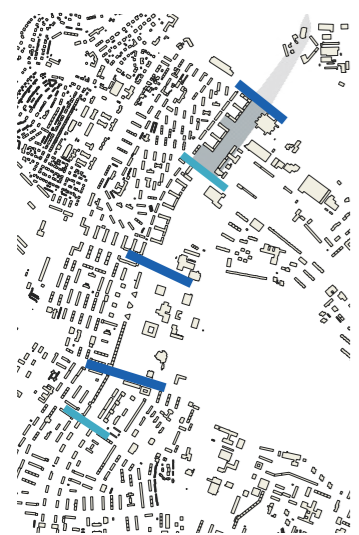
NÁVRH

SEVERNÁ ČASŤ

Riešenie prepojenia severnej časti triedy so Starým Mostom spočíva v upravení trasy električky smerujúcej do Litvínova. Úsek trati, kde sa nenachádzajú zastávky, sa preloží na územie Starého Mostu, vďaka čomu sa zlepši prístupnosť kostola ako aj Mosteckého jazera, ktoré má veľký rekreačný potenciál. Navyše električková trať napomôže intenzívnejšiemu rozvoju a využitiu okolia kostola a jazera, čo sa v súčasnosti už plánuje.

LEGENDA

- Linka autobusu
- Linka električky
- Pôvodná trasa električky
- Zastávka autobusu
- Zastávka tram/bus
- Zastávka električky
- Jazero Most

NÁVRH

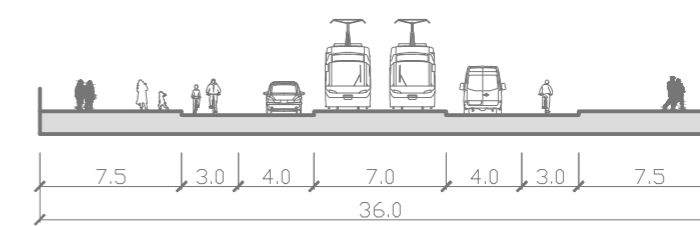
SEVERNÁ ČASŤ

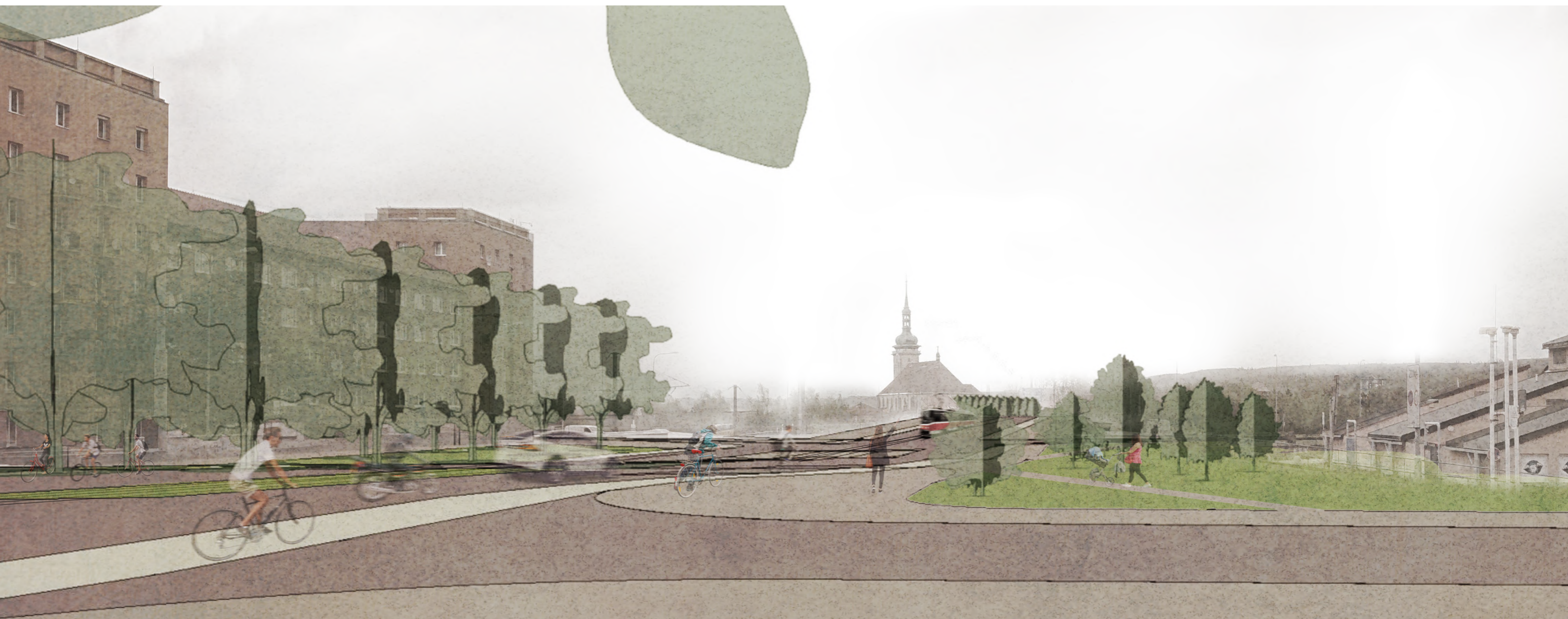
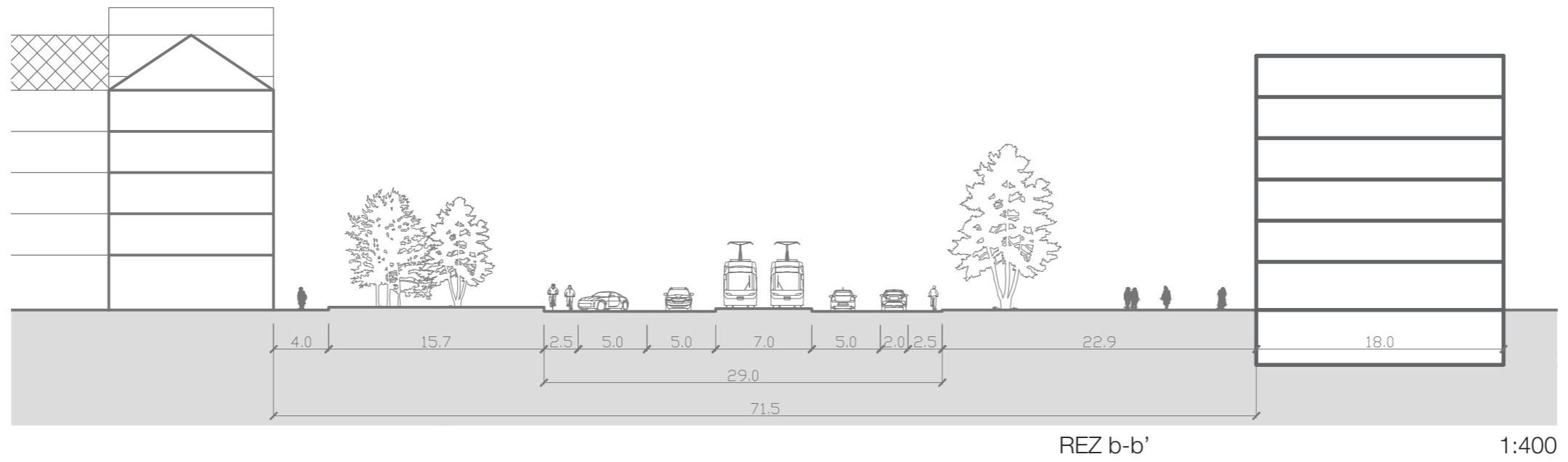
Trieda Budovateľov plynulo a veľkoryso pokračuje premostením do Starého Mostu až ku kostolu, kde ako peší bulvár ďalej vedie ľudí až k novému cintorínu podvedome a nerušene. Toto spojenie navyše rieši problém s električkovou zastávkou pod úrovňou cesty a jej prístup už nie je riešený nepríjemnými podchodmi.

LEGENDA

- chodník
- zeleň
- cyklocesta
- vozovka
- parkovací pruh
- vodný prvok
- nový objekt
- stávajúci objekt
- hlavný vstup do objektu
- funkčný parter
- vedľajší vstup
- zastávka električka/bus
- zastávka električky
- lokálna zeleň
- detské ihrisko
- retenčná zeleň
- herné prvky vo verejnom priestore
- perspektívny pohľad
- rezová rovina

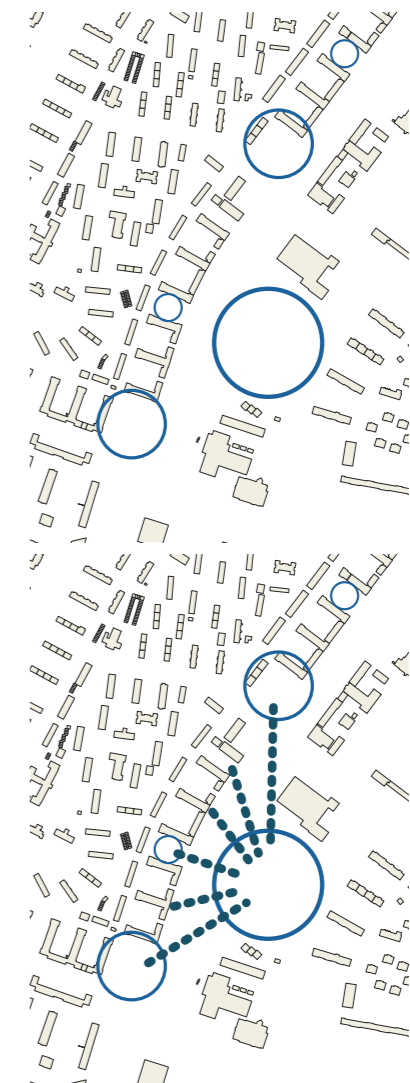
NÁVRH

SPOJENIE PARKU A TRIEDY

Riešenie priestoru triedy Budovateľov pri parku Stred úzko nadväzuje na víťazný návrh revitalizácie parku Stred, ktorá prebiehala na prelome rokov 2019/2020. Využíva napájacie body ústiace do triedy Budovateľov a spojnicou ich predlžuje k ďalším blízkym parkovým plochám, ktoré sa nachádzajú na triede v blízkosti parku Stred tak, aby sa trieda Budovateľov v tejto časti stala súčasťou parku a poskytovala ešte väčšia možnosti oddychu a rekreácie.

Víťazný návrh súťaže revitalizácie parku Stred
 zdroj: <https://www.cka.cz/cs/souteze/vysledky/znovuzrozeni-parku-stred-v-moste-cena-nadace-promeny-2019/1/@images/image>

NÁVRH

SPOJENIE PARKU A TRIEDY

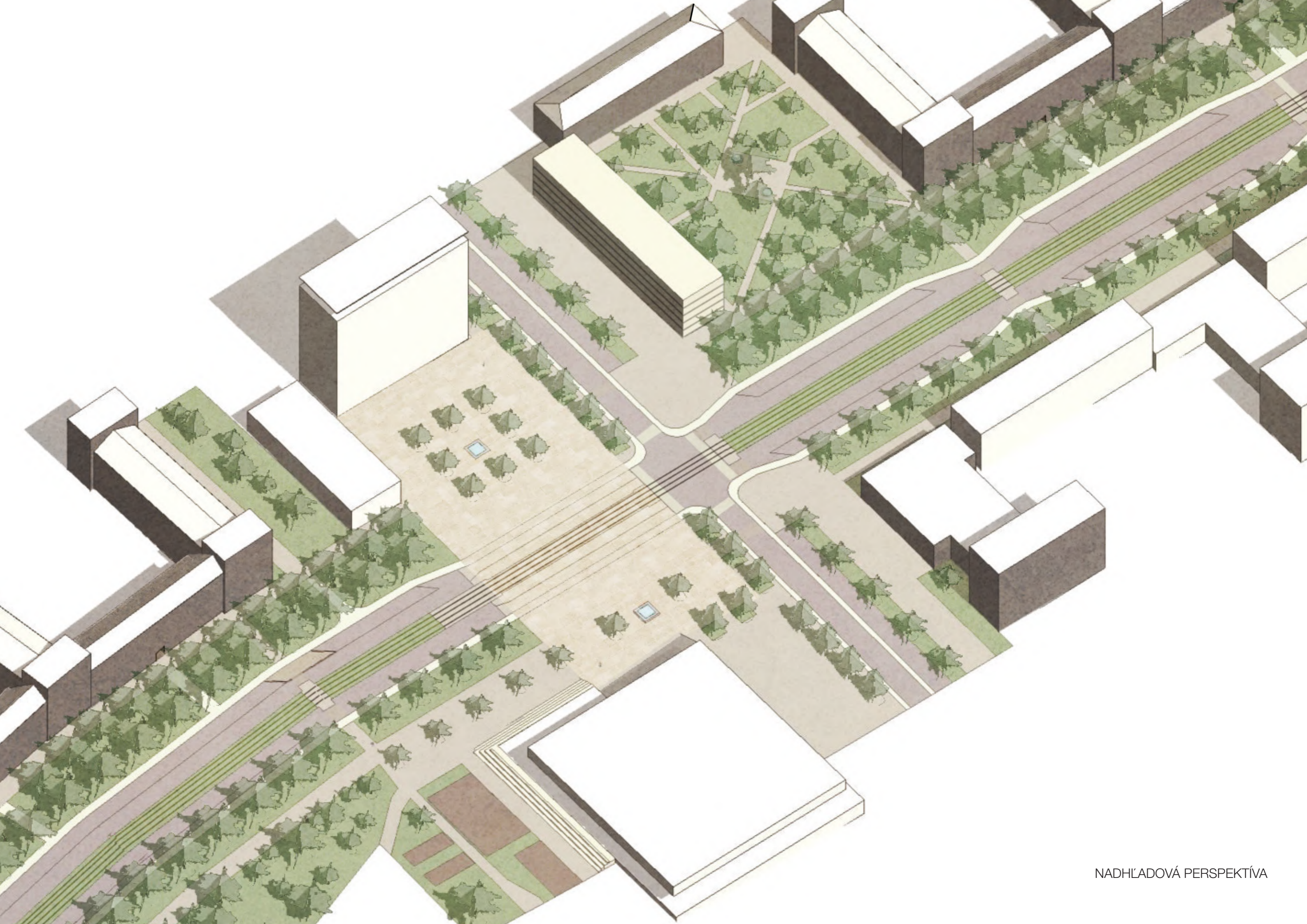
Na krížení triedy Budovateľov s ulicami J. Seiferta/U stadionu vytvorené lokálne námestie slúžiace ako lokálne stretávacie miesto obyvateľov, zhromažďovací priestor športovej haly a reprezentatívny priestor hotelu. Taktiež je to priestoru námestia umiestnená zastávka MHD, čo prerušuje jednotvárnosť triedy a podčiarkuje význam lokálneho námestia.

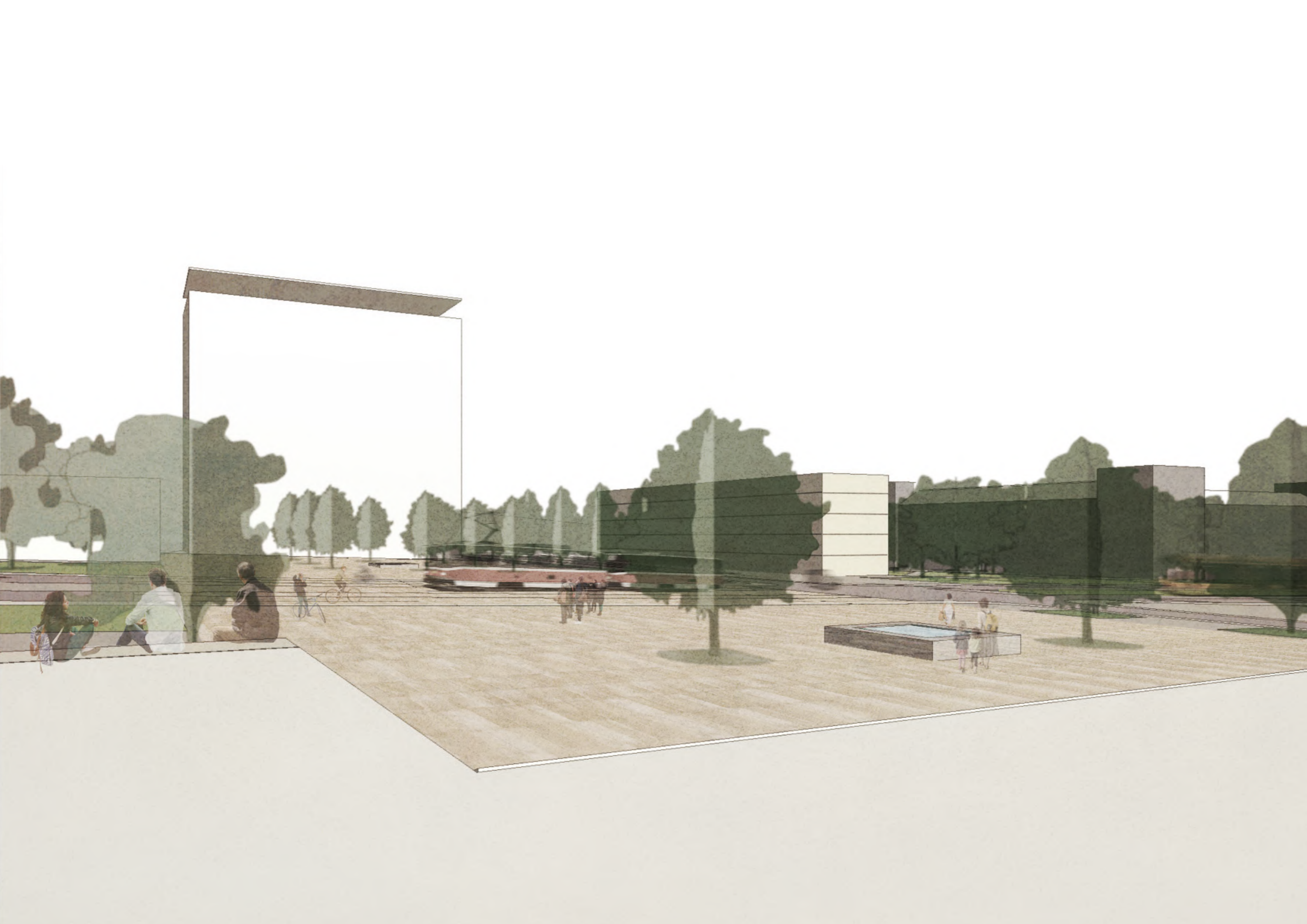
Južne od športovej haly je umiestnená skupina športovísk, ktoré vyťahujú funkciu športovej haly aj do priestoru parku Stred, ktorý vďaka hľadisku umiestnenému k podeste haly môže slúžiť nielen na rekreačné využitie, ale aj ako priestor na usporiadanie mestských detských letných športových súťaží.

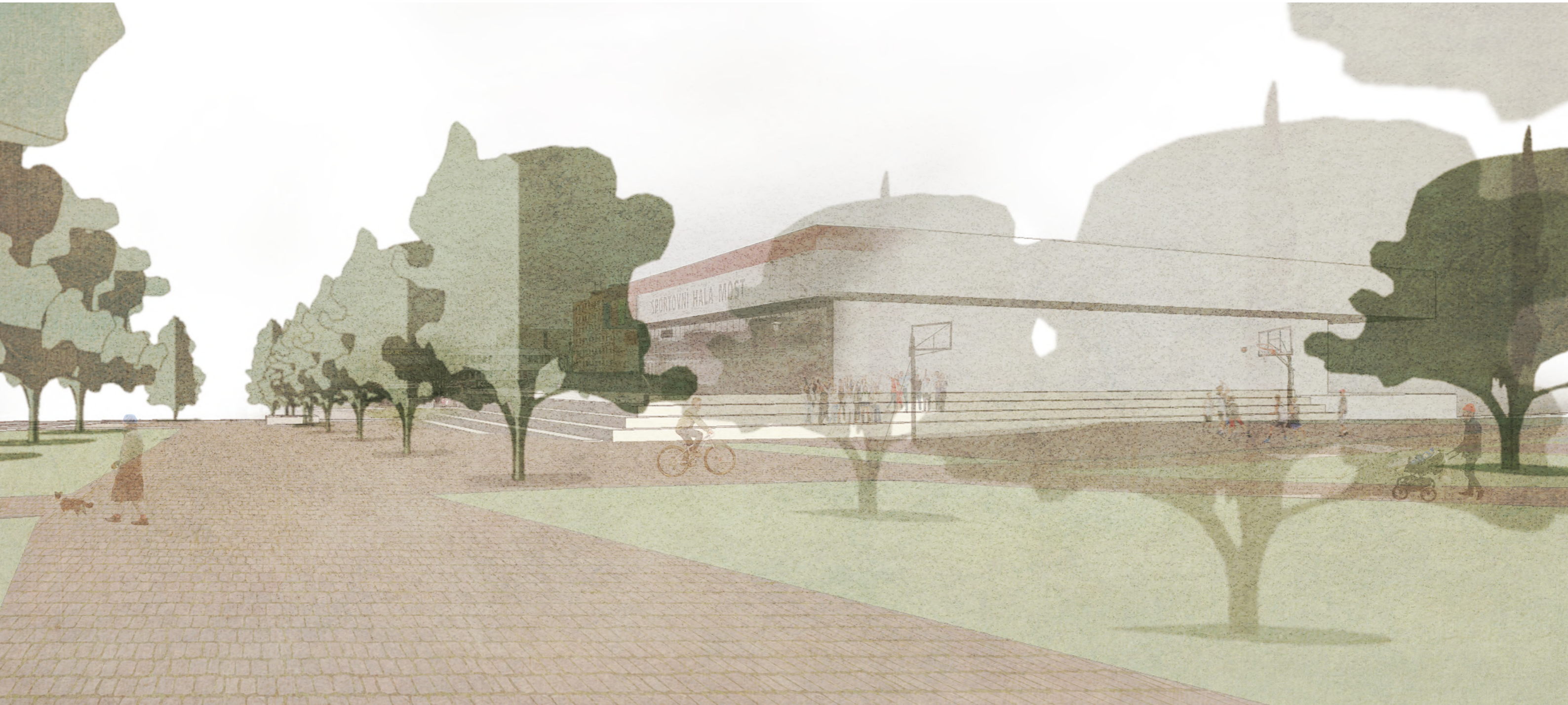
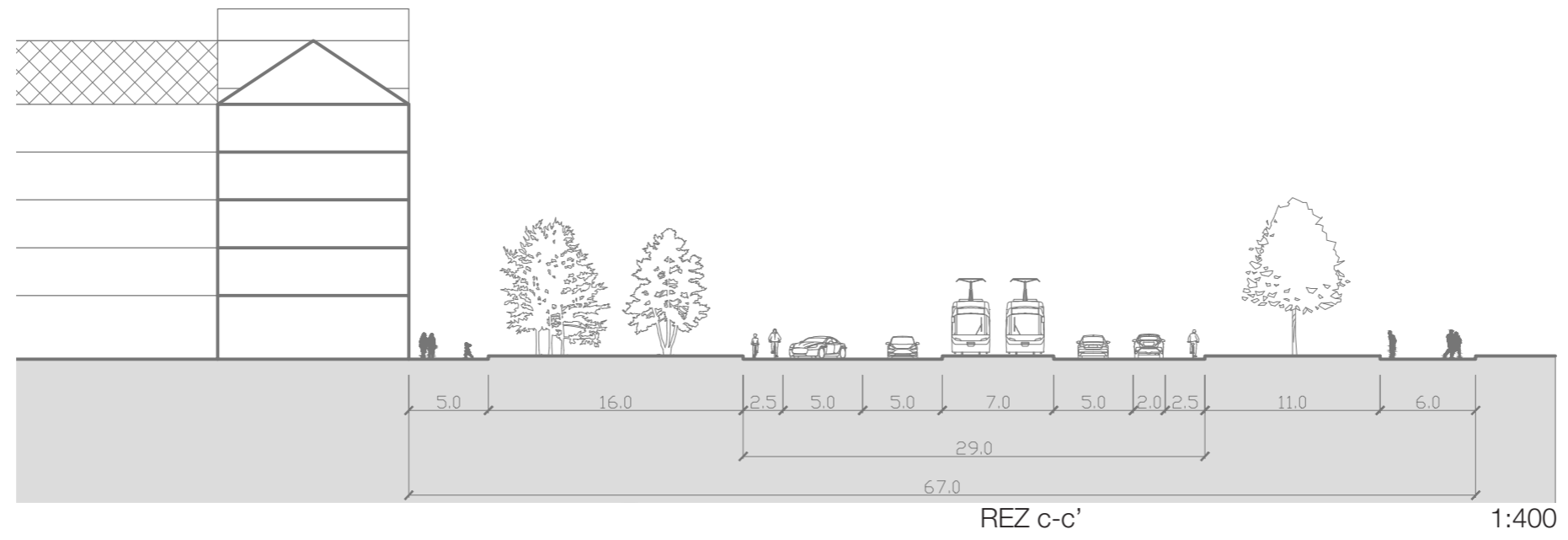
LEGENDA

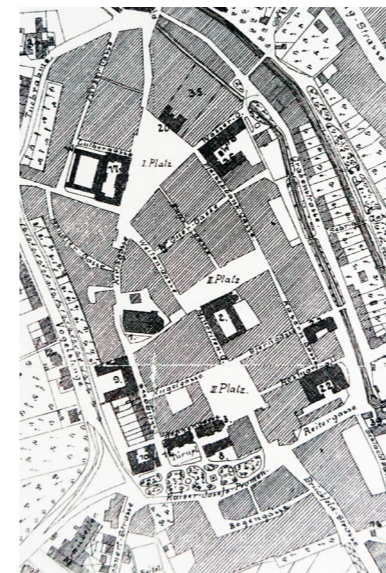
- námestie
- chodník
- zeleň
- cyklocesta
- vozovka
- parkovací pruh
- športovisko
- vodný prvok
- nový objekt
- stávajúci objekt
- hlavný vstup do objektu
- funkčný parter
- vedľajší vstup
- zastávka električka/bus
- stretávací bod
- pobytový trávnik
- lokálna zeleň
- detské ihrisko
- retenčná zeleň
- hľadisko
- herné prvky vo verejnom priestore
- perspektívny pohľad
- rezová rovina

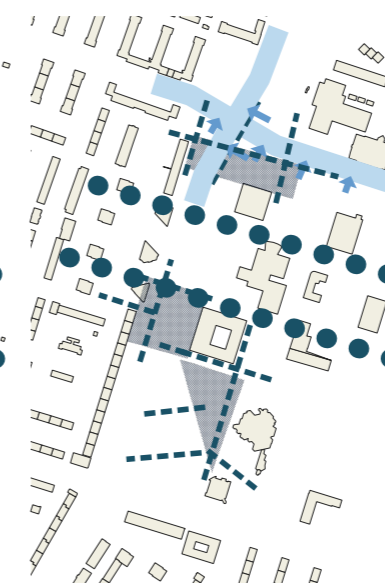
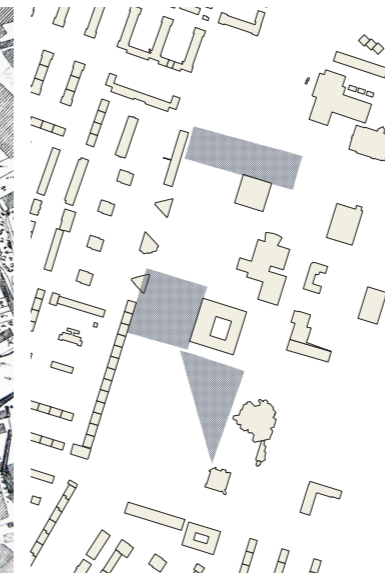

Plán mesta Most, 1898
zdroj: Historický atlas miest ČR, zväzok
č. 26 - mapový list č. 15

NÁVRH

CENTRUM

Koncept centra mesta most čerpá inšpiráciu z kompozície historického centra Starého Mostu, ktorá sa vyznačovala trojicou hlavných námestí úzko previazaných a svojbytných verejných priestorov. V súčasnosti sa kompozícia trojice námestí nachádza v centre mesta (1. námestie, 2. námestie, Námestie Veľkej mosteckej stávky), avšak postupom času prestala fungovať kvôli premene 2. námestia na parkovisko a nejasnosti účelu a priestoru Námestia Veľkej mosteckej stávky.

Trojica námestí je v návrhu prepojená triedou Budovateľov, ktorá má energiu udržať pri živote tri centrálna námestia. Historickú skutočnosť si návrh pripomína vytvorením námestí rovnakých geometrických tvarov ako tomu bolo v minulosti a históriu sa inšpiruje aj pri pripojení námestí do siete verejných priestorov mesta.

Jednotlivé námestia sa od seba odlišujú svojou primárnou funkciou tak, aby si každé dokázalo obhájiť svoju svojbytnosť a existenciu.

1. námestie ostáva pokojným, históriu pripomínajúcim námestím s ceremoniálnou, až kontemplačnou atmosférou.

2. námestie slúži ako reprezentačné radničné námestie a je využiteľné na farmárske trhy, protesty a ďalšie hromadné akcie.

3. námestie vzniká severne od OC Prior, ktoré mu vdýchne nový život. Je to rušné obchodné námestie s funkčným parterom, obchodnými domami a administratívou a v plnom rozsahu nahrádza OC Central. Aby však námestie netrpelo dopravným ruchom, je odclonené od Moskevskej ulice novými administratívno-obchodnými objektami. Týmto dodáva priestoru logiku a poriadok v súčasnosti chaotickému miestu, ktorému v plnom rozsahu dominuje doprava.

V centre je taktiež navrhnutá východozápadná spojnice celomestského parku Šibeník a lesoparku Ressler prepojujúca tieto významné verejné priestory Mostu.

SITUÁCIA M 1:2000

NÁVRH

CENTRUM

Celý segment centra mesta má jednotný povrch naprieč dopravnými pruhmi a pruhy sú v jednej úrovni pre čo najprirodzenejší pohyb chodcov a cyklistov skrz centrum. To taktiež pomáha rozbiť monotónnosť triedy Budovateľov a jej centrálnej časti to napomáha vytvoriť pocit príjemného urbánneho mestského prostredia.

Aby námestia na triede Budovateľov boli čo najpríjemnejšie pre peších užívateľov priestoru, doprava je v ich priestore eliminovaná na minimum a nenachádzajú sa na nich ani parkovacie plochy pre autá. 2. námestie (radničné) navyše v sebe integruje zastávku MHD a spája pruhy MHD a aut do jedného pre čo najmenšiu plochu námestia venovanej dopravnej funkcií.

Okrem trojice hlavných námestí je pred kultúrnym centrom Repre navrhnutý priestor umožňujúci kultúrne akcie od letného kina premietajúceho film na stenu kultúrneho centra, koncertov, až po divadelné predstavenia vďaka hľadisku vybudovanému do svahu terénu a pódium tvoreného voľným priestorom pred KC Repre.

Ďalšie verejné priestranstvá v centrálnej časti triedy a jej okolí sú tvorené pobytovými a retenčnými trávnikmi pre okamžitý oddych od ruchu centra.

Severne od centra sa nachádza mestský park na západe a psí park východne od triedy. Spoločne tvoria vstupnú bránu do parku Stred z centra a ich konceptom je voda, brehy a vodné cesty, ktoré zapadajú do minulosti, súčasnosti aj budúcnosti mesta Most.

Nové objekty sú v centre umiestňované so zreteľom na stávajúcu modernistickú kompozíciu umiestňovania budov do voľného verejného priestoru ako sochy a so zreteľom na novo navrhované priestupy a prepojenia. Zároveň nové objekty umocňujú uličný charakter triedy Budovateľov v miestach, kde sa nenachádza námestie, a taktiež na krížení triedy s Moskevskou ulicou.

Centrum takto nepríde ani o výhodu blízkosti zastávky diaľkových autobusov, ktorá sa presunie do ulice Jaroslava Průchy a vďaka variabilite mestského gridu sa jednoducho vyhnú triede Budovateľov.

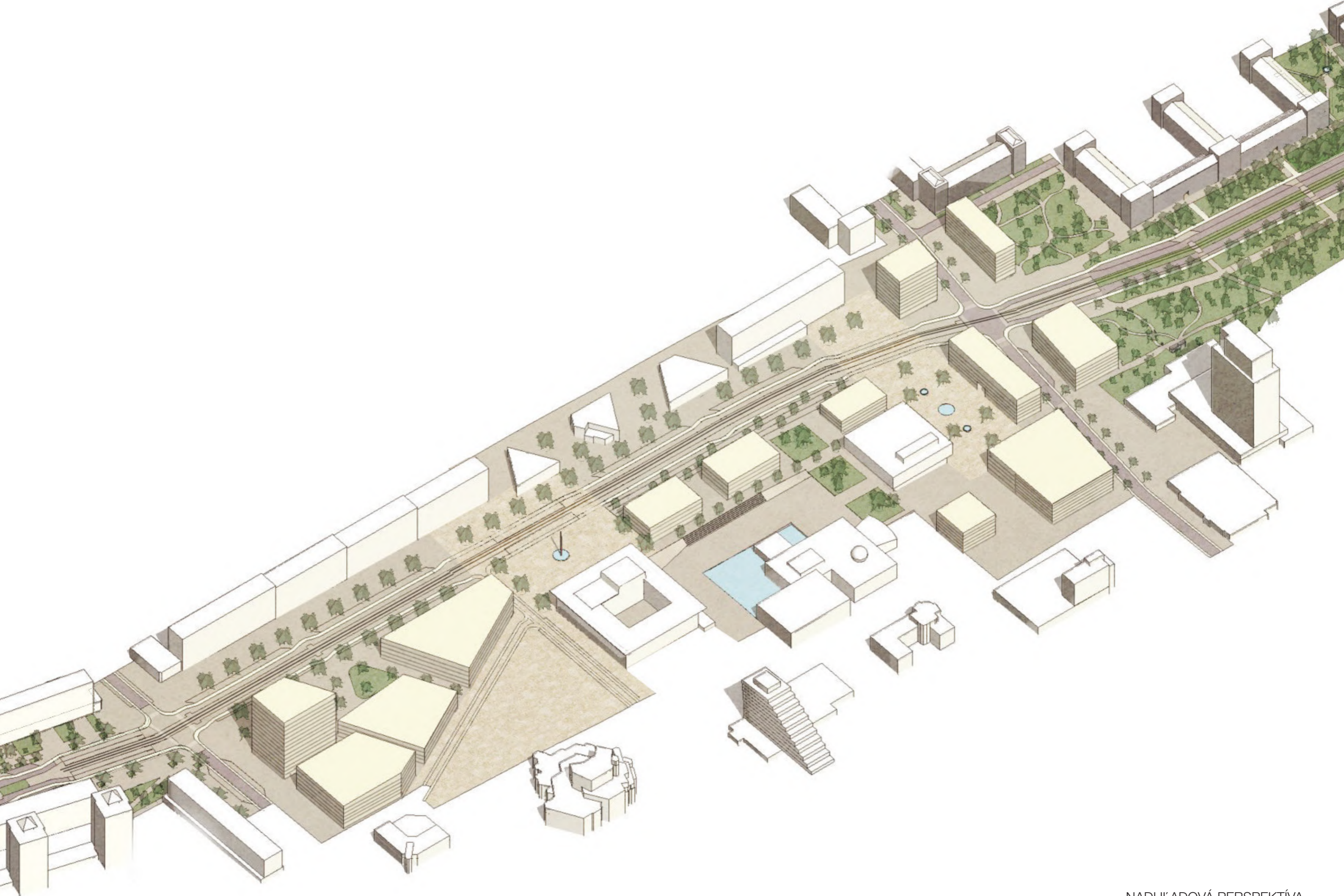
LEGENDA

- námestie
- chodník
- zeleň
- cyklocesta
- vozovka
- parkovací pruh
- vodný prvok
- nový objekt
- stávajúci objekt
- hlavný vstup do objektu
- vjazd
- funkčný parter
- vedľajší vstup
- zastávka električka/bus
- zastávka autobusu
- mestský park
- psí park
- pobytová trávnik
- detské ihrisko
- retenčná zeleň
- priestor pre farmárske trhy
- letné kino
- hľadisko
- perspektívny pohľad
- rezová rovina

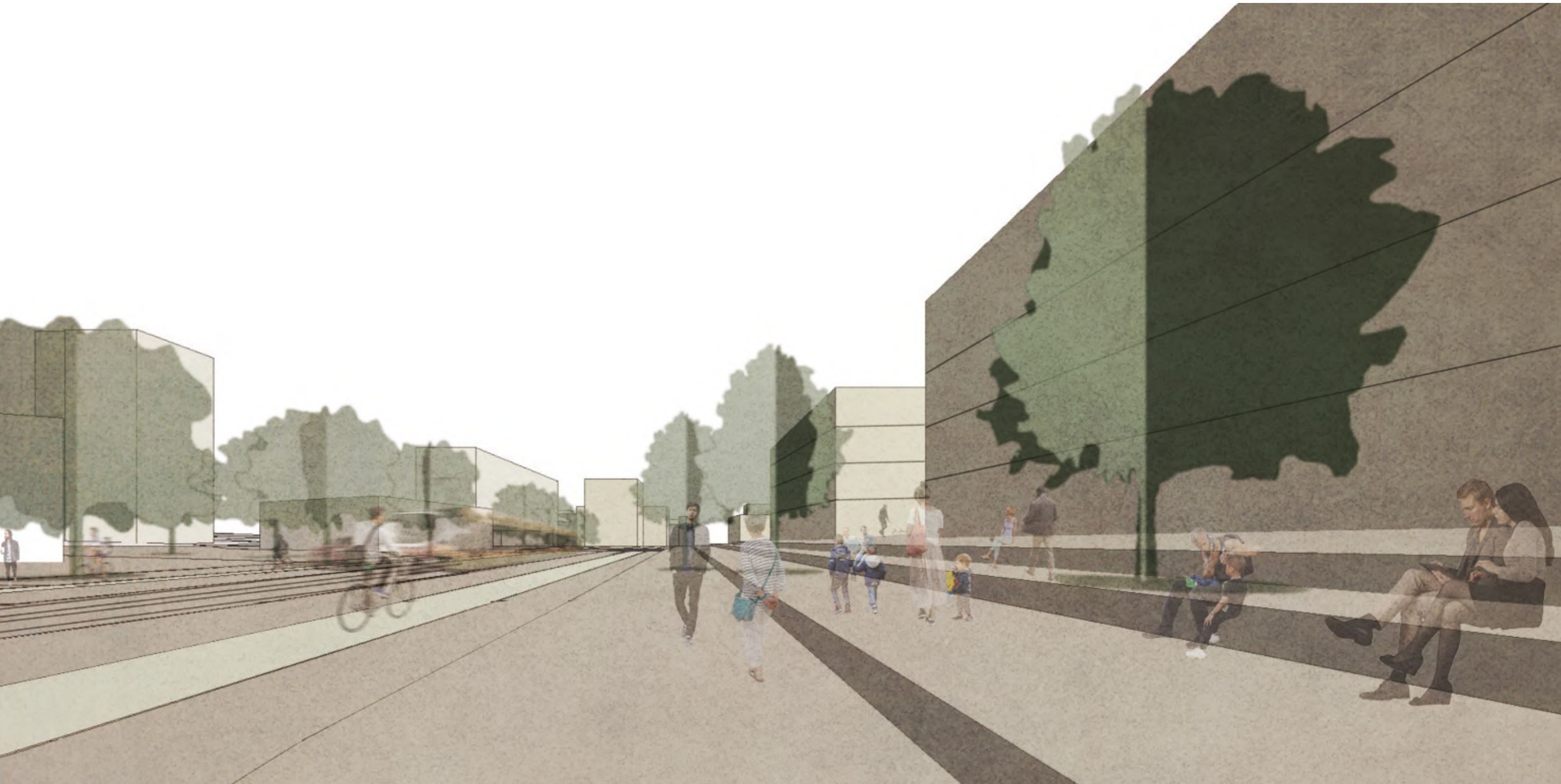

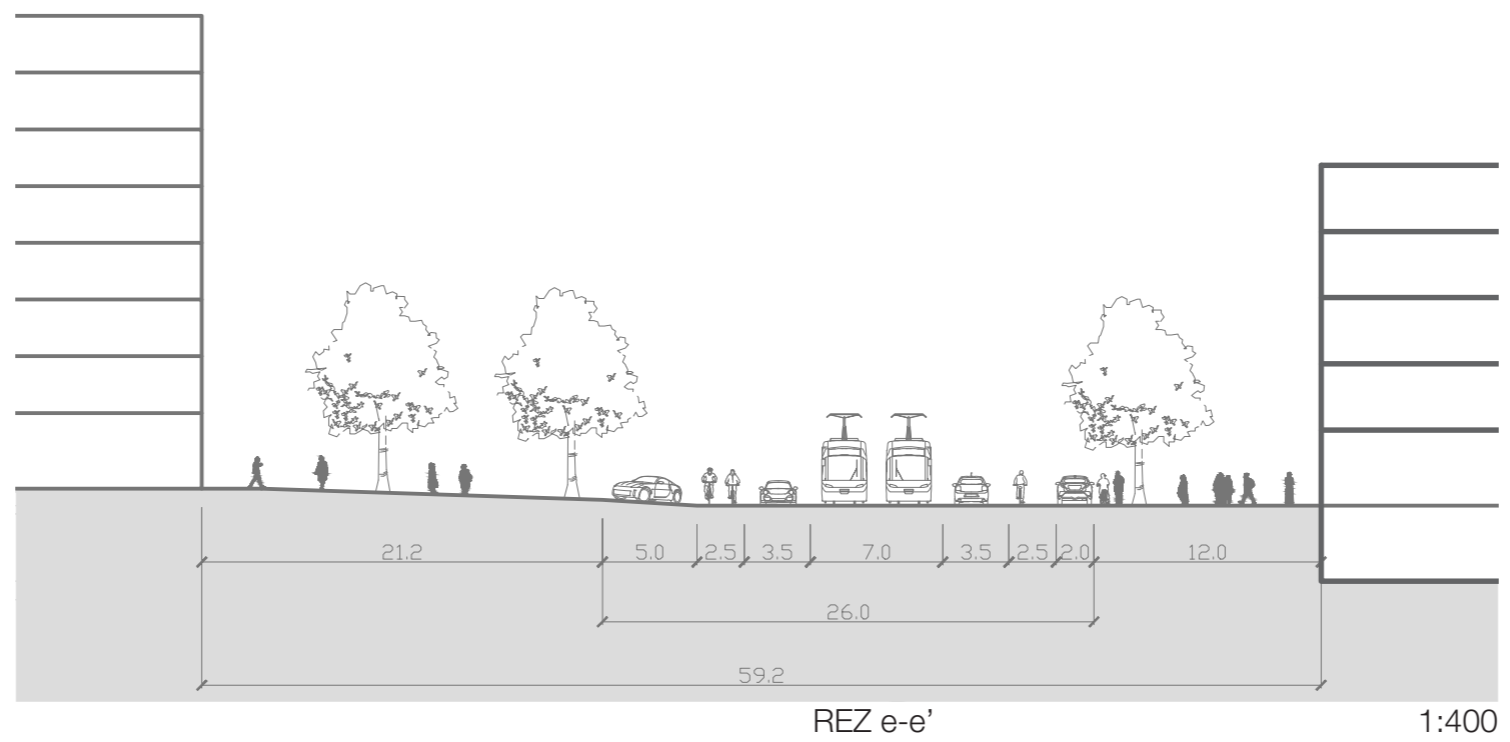
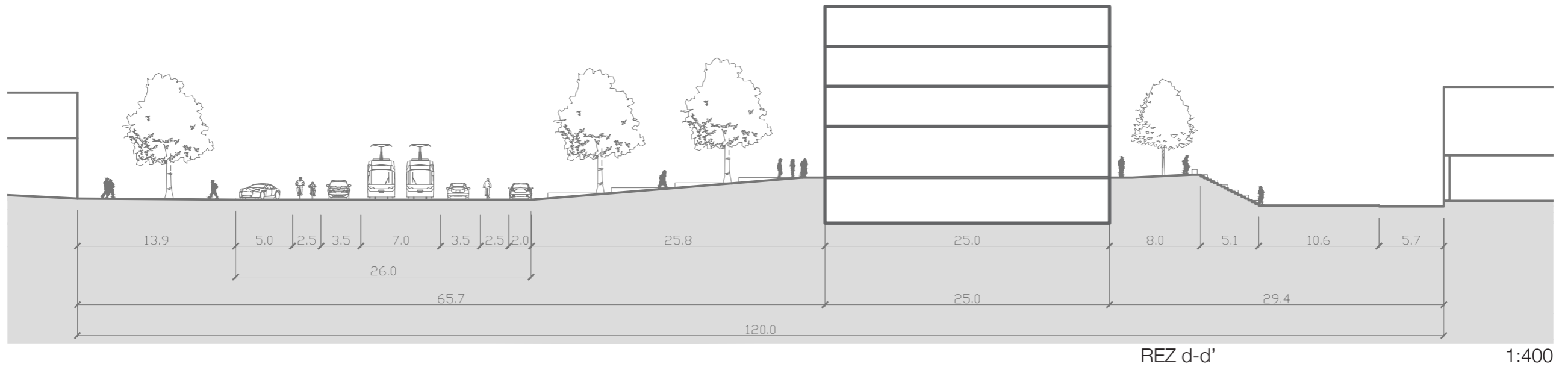
NADHLADOVÁ PERSPEKTÍVA

NÁVRH

JUŽNÁ ČASŤ

Južnej časti triedy Budovateľov sa vyznačuje dominanciou obytnej funkcie objektov.

Segment susediaci s centrom mesta nadviaže na jeho ruch východnou stranou s komerčným parterom, ktorý na juhu segmentu vyvrcholí lokálnym námestím umožňujúcim pobyt vo verejnom priestranstve miestnym obyvateľom.

V severnej časti segmentu je navrhnutá pobytová zeleň pre zlepšenie retenčných schopností a klímy v území. Západná strana priestoru je navrhnutá ako parter komunitného charakteru, ktorý viac komunikuje s južným čisto obytným segmentom. Funkciu komunitného parteru si zvolia sami obyvatelia objektu (napríklad umiestnením stolného tenisu, šachu, záhradky s vinotérou a pod.). Medzi oboma partermi je navrhnutá silnejšia vzájomná komunikácia.

Južný segment je tvorený len obytnými objektami, ktorých vstupy navyše neústia do verejného priestoru triedy Budovateľov. Návrh sa tejto skutočnosti prispôsobuje, znižuje verejný priestor triedy Budovateľov na minimum a pridáva obytným objektom polosúkromný priestor, ktorý si miestni obyvatelia budú môcť pretvoriť podľa seba (napríklad na detské ihrisko, komunitnú záhradku, oddychové miesto atď.) Návrh taktiež reaguje na nedostatočnú prístupnosť územím v priečnom smere vytvorením nových prepojení pre peších a cyklistov.

NÁVRH

JUŽNÁ ČASŤ

Objekt nákupného centra Rozkvet sa zmení na obytný blok s funkčným mestským parterom. Blízkosť centra mesta sa tu pripomína aj v podobe stupňovito riešeného chodníku, čo rieši problém s terénnym profilom triedy. Drobné lokálne námestie južne od Rozkvetu potom ponúka priestor pre stretávanie sa obyvateľom miesta.

LEGENDA

- námestie
- chodník
- zeleň
- cyklocesta
- vozovka
- parkovací pruh
- vodný prvok
- nový objekt
- stávajúci objekt
- hlavný vstup do objektu
- funkčný parter
- zastávka električka/bus
- stretávací bod
- pobytový trávnik
- detské ihrisko
- komunitná záhradka
- herné prvky vo verejnom priestore
- perspektívny pohľad
- rezová rovina

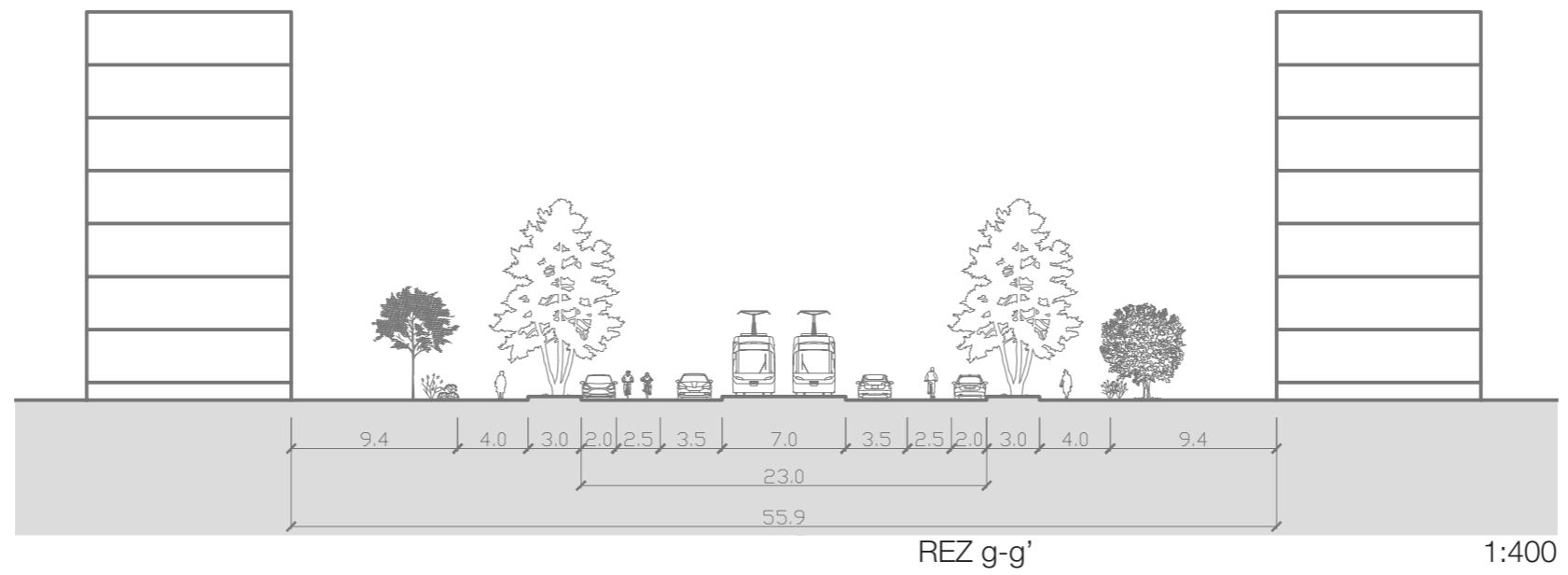
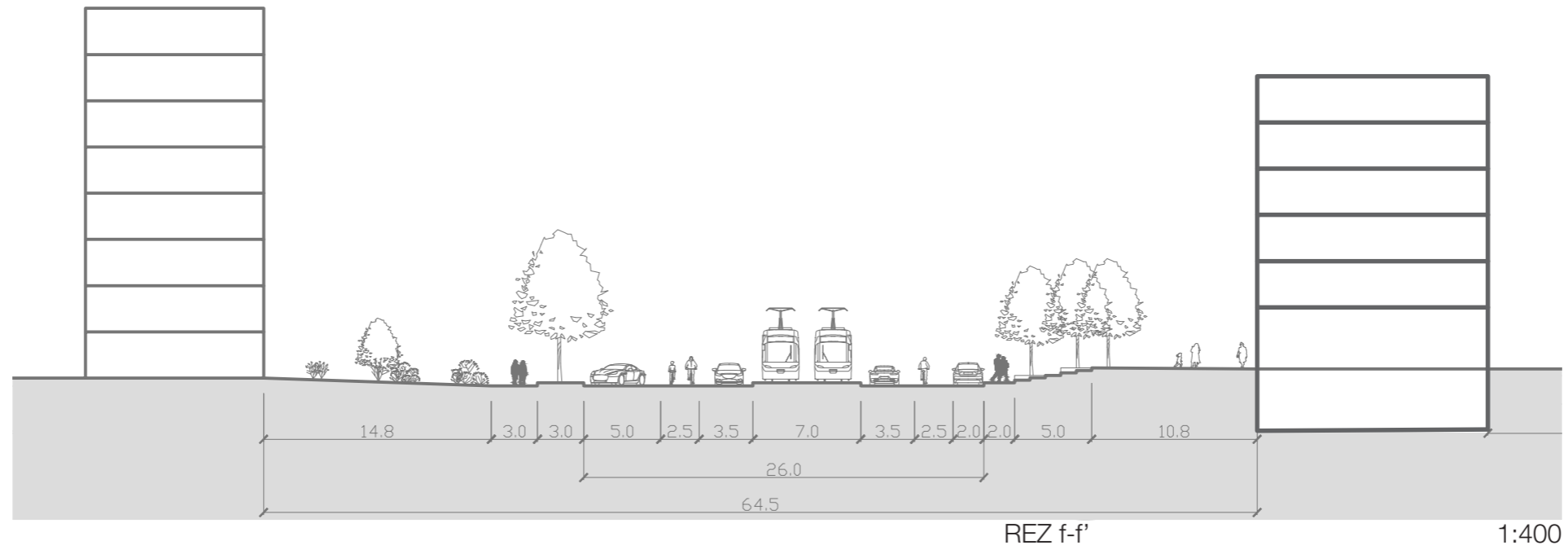
SITUÁCIA M 1:2000

NADHLADOVÁ PERSPEKTÍVA

NÁVRH

ZÁSTAVBA

Nové objekty navrhnuté v rámci revitalizácie triedy Budovateľov svojou funkciou odpovedajú na potreby mesta a zmeny spôsobené revitalizáciou. Objekty komercie a administratívy sú odpoveďou na zrušený OC Central s celkovou navrhovanou podlažnou plochou 26 000 m². Na mieste OC Central tak môže vzniknúť vysoká škola, ktorá by Mostu pomohla zdvihnúť reputáciu, s výskumom zameraným na energiu získavanú z vody s celkovou navrhovanou podlažnou plochou 45 000 m². Kvôli zrušeniu objektu Úradu práce a kvôli posilneniu mestských funkcií v centre mesta sú 2 objekty funkčne pridelené aj mestskej a štátnej správe s celkovou navrhovanou podlažnou plochou 8 000 m². Zníženie počtu parkovacích miest je čiastočne kompenzované vytvorením parkovacieho domu s celkovou podlažnou plochou 8 500 m². Navrhované sú aj bytové plochy s celkovou podlažnou plochou 30 200 m².

LEGENDA

- vzdelávanie a výskum
- mestská a štátna správa
- obchod a administratíva
- bývanie
- parkovací dom

NÁVRH

ZÁSTAVBA

Nové objekty svojou výškou zapadajú do stávajúcej štruktúry budov, to znamená vyššie obytné budovy a nižšie budovy v centre. Výnimkou sú objekt vysokej školy/vzdelávania a obytný objekt v severozápadnom rohu centra, ktoré spolu s budovou SHD svojimi hmotami vyčleňujú centrum mesta do samostatného kompaktného celku na triede Budovateľov.

LEGENDA

- 2-5 m
- 5-10 m
- 10-15 m
- 15-20 m
- 20-25 m
- 25-30 m
- nad 30 m

ZDROJE

KNIŽNÉ ZDROJE

Historický atlas měst České republiky, svazek č. 26 - Most, Historický ústav akademie věd ČR, v. v. i., Praha, Praha 2014, ISBN 978-80-7286-228-3
Most do budoucnosti - laboratoř socialistické moderny na severu Čech, Matěj Sourný, Praha 2016, ISBN 978-80-246-3332-9
Most - zánik a vznik města, Ing. arch. Václav Krejčí, Most 2000, ISBN 978-80-254-3157-3
Smrť a život velkých amerických miest, Jane Jacobs, ISBN: 978-80-905064-4-2
Města pro lidi, Jan Gehl, ISBN: 9788026020806

INTERNETOVÉ ZDROJE

<https://ags.cuzk.cz/av/>
<https://services.cuzk.cz/dxf/ku/>
<https://www.cka.cz/cs/souteze/vysledky/znovuzrozeni-parku-stred-v-moste-cena-nadace-promeny-2019>
<https://en.wikipedia.org/wiki/Boulevard>
https://en.wikipedia.org/wiki/La_Rambla,_Barcelona
https://cs.wikipedia.org/wiki/Mariahilfer_Straße
https://mostecky.denik.cz/zpravy_region/most-zmeni-svuj-vaclavak-pripravuje-se-sou-tez-na-promenu-tridy-budovatelu-20191130.html
https://mostecky.denik.cz/zpravy_region/most-foto-trida-budovatelu-verejne-jednani-vyl-epsni-prestavba-20200201.html
<https://www.hobbytec.sk/co-je-to-mestska-trieda/>
https://www.archdaily.com/806542/three-key-elements-needed-to-revitalize-public-spaces-and-promote-urban-life?ad_medium=widget&ad_name=recommendation
<https://thecityfix.com/blog/public-spaces-10-principles-for-connecting-people-and-the-streets-priscilla-pacheco/>
<https://www.archdaily.com/867390/4-important-things-to-consider-when-designing-streets-for-people-not-just-cars>
<https://www.pps.org/article/8-principles-streets-as-places>
<http://www.ia.arch.ethz.ch/wp-content/uploads/2013/09/DepthmapManual14a.pdf>

